

ద్రు వ జ్యో తి

★

శరచ్చంద్ర చట్టోపాధ్యాయం

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయం
లోలపూర్ణం. (కృష్ణా జిల్లా.)

★

వె రై టి ఏ జ స్పీ స్ వా రి

అ రుణ ప్రచురణలు

గవర్నరు పేట : బెజవాడ

2

ప్రథమ ముద్రాణ 1917

బెంగళీ మాతృక
అనువాదం
సూరి

వెల రు. 1-8-0

శ్రీ అజంతా ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్ Q. H. K. 58-500 Copies.

3 TPLB103B184

బెంగాలీలో ఇంకను పుస్తకాకృతిలోకి రాక పత్రికల్లో
నీడియల్ గా ప్రచురితమయిన ఈ నవల పేరును మాకు సూచించిన
బ్రహ్మానంద వేలూరి శివరామశాస్త్రి గారికి కృతజ్ఞుడను.

కంభంమెట్టు సత్యనారాయణరావు
ప్రకాశకుడు

అరుణ ప్రచురణలు

సంపాదకుడు

కంభంమెట్టు సత్యనారాయణరావు

సమస్తమునా లేచెను. తమస్థితి చిటికెదబ్బలకన్న నొకగులాలా... ఏ తెలుసు
మిథున పథాన... ముందునా కనక లంగా ఉటుచుంటే చిటికెనా... బిష్కెట్లను.
అనుకునే అహంపునలెం చేతపుచ్చుకుని మాధవి గదిలోకిరాగానే, నకం
బుగానో అకంబుగానో ఆమెకు కోపం కన్పించుచుండ విడిచిపెట్టేవాడు
కాదు. ముగ్ధువారికి మాధవి అనలుపుయివాలతోనహం ఏ పరులునాస్తికానో
బదులు లీర్చుతునేది. తన భార్య ఎప్పుడూ శిశువుగా అందంగా ఆల కరి మ
కుం కరిగిగూడుచుండాలని అభిలాషపడేవాడు చిటికె. అచేత మాధవి ఒక
ప్రశ్నకంగానే తన అలంకరణ విషయంలో మరీ అతని కన్నుకున్నదే.
చక్కగా ఉరికెట్టెచ్చిన చీరెలయినా - పమిలికొండు తీసుకునివచ్చుచుంది లీను
కుం ధరించేదికాదు. ఇలా వాదోపవాదాలతో ఆ హాస్యమిట్టికీ నోటాలు
సుభాగానే గడిచిపోతున్నాయి.

ఇది మునుకుపోయినదంతయు మాధవికి మేనోండు ఒకానొక ఉంది. చిట్ట
ఆమెకు కోపం అన్నమాత్రం ఎప్పుడొందనదెన్ని, చిటికె - భార్యకు చదులొకానా
సహాయంగా ఉండటానికి - ఒక ముటుమరిసిన, ఒక దానీవాన్ని కుడిచాను.
మాధవి ఒక్కరోజులానే వార్త చెప్పిన వైకొట్టిది. తర్వాత మిగతా
సెమటలు కామ్మకుంటూ, బాటు సడినెనిన ముడివేసుకొని, భోజనపు సమయం
చేతపుచ్చుకుని స్నానం ఎక్కడినవ్వి నిలబడేదరిక, చిటికె సహజంగా కొండెం విసు
పోయి, “ఇదేమిట నువ్వా? నువ్వు ఎందుకు? ముటువాడు ఎక్కడెక్కాడు?”
అని అడిగాడు.

మాధవి మరకొండెం పెంకెతనుగా “ఎందుకీ? నాకేం జాతి
పోయింది మున్నారా?” అన్నది.

ఉండునొకటి ఆమె బుగ్గమీద ఒక్క చిటికెనేసి, పొట్టలమైన కొం
స్య తో “ఆ ముతే - లేకపోతే జీతం పుచ్చుకునే ముటు బాహ్యుని
రిప్పించటం చేయక?” అన్నాడు.

మాధవి కొండెం అమాయకురాలిగా “అదేమో నాకు తెలియకమ్మా!
అయితే ముతే చేస్తేవారానో చెప్పండి. ఇవాళికి ఎలాగో లలా ముందున్నట్టు
లినది. కెపుడీ హాస్యకావాయులు అపరాధం నేర్పించుకుని, మళ్ళీ పోయిన
జాతిని తెచ్చుకోండి?” అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

నిశీథ్ సవ్యతూ—“అలాచెప్ప, నువ్వే అప్పటి వెళ్ళకొట్టావు. కాని ఇంత శ్రమ ఎలా పడగలవు? విశేషించి నువ్వు ఆ పొగలోకి ధూళిలోకి వెళ్ళటం నా కేమత్రం ఇష్టంలేదు” అన్నాడు.

“ఓహో ! నల్లపడిపోతానేమో అనా? అంతేకమా?”

నిశీథ్ సవ్యతూ—“అవును అదే. నువ్వు పెదలకుండా కూర్చుంటా ! నాప్రక్కన విసనకర్ర తీసుకుని విసురుతూ” అన్నాడు.

మాధవి త్వరీతకంకంతో — “అయితే చూడండి. మీరూ ఒక పని చెయ్యండి. నాకరుసు ఒకటి పెట్టుకున్నారంటే మీబదులు అతడే ఆఫీసుకు వెళ్లి వస్తూ ఉంటాడు” అంది.

“ఊ ఇంకా?”

“మీరు నాప్రక్కన కిథలా, కబురూ చెబుతూకూర్చోండి. రోజల్లా ఎండన కా, వానన కా శరీరాన్ని శ్రమపెట్టాల్సిన అవసరం ఉండదు.”

“ఘో, పిచ్చిదానా ! నేను మగవాణ్ణి !”

“నేను ఆపిదాన్నప్పుడు సంగతికూడా కొంచెం గుర్తుఉంచుకోండి మహా శయా ! ఎవరికి ఎందులో ప్రవేశం ప్రావీణ్యం ఉంటుందో, అందులో ఇతరులు జోక్యం కలిగించుకోవటం అన్యాయమే కాదు—హాపంకూడా”

“నాది పోనపోయింది దేవిగారూ ! మీకెంత సరదాగావున్నా ఆ పొగలోకివెళ్లి ఎక్కడ రోగంతెచ్చుకుంటారో అని నా మనవి” అన్నాడు.

భోజనమయాక భార్య చేతిమీద నీళ్లుపోయటంచూసి, “అసలు సంగతిమిటి? ఆ దానీముండనికూడా వెళ్ళకొట్టావా ఏ?” అని అడిగాడు.

మాధవి సవ్యతూ “ఆ మొద్దుముండ చాకిరిచెయ్యలేని ధయంతో పోయింది” అంది.

నిశీథ్ తువాలా అందుకుని, చేతులూ, మూతీ తుడుచుకుని, పక్కమీద కూర్చుని, తాంబూలం నమలుతూ “సరేకాని అసలు ఎంజరిగిందో చెప్పు ముందు. ఇవన్నీ తర్వాత—” అన్నాడు.

“ఉండండి, భోంచేసి వస్తాను” అంటూ భర్త వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఎగరిగొటి పోయింది మాధవి. కాని మళ్ళీ అయిదునిమిషాలకలా ఎర్రబడ్డ ముఖంతో కిక్కిరిస్తూ నిలబడింది. నిశీథ్ ముఖంమీదికి గారభ్య

మేము ఒకటి తొంగిచూచిపోయింది. “భార్యను ఇంత దానీభావంతో చూడలేను మాధవీ! క్షమించు” అన్నాడు నిశీథ్.

మాధవి ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని మెల్లగా అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయింది. ఒక గంట పోయాక మళ్ళీ వచ్చి చూసేసరికి నిశీథ్ కదలకుండా ఒక చోట నేటూర్చుకొని గది నాలుగువైపులా తిరుగుతున్నాడు. భార్య కన్నీటితో కూడిన అంతుకం తో—“కాదు కాదు మాధవీ! నిన్ను ఇంత హింసించే స్థితిలో చూడలేను” అన్నాడు.

మాధవి ముఖంతిప్పుకుని—“ఎందులే యేం? బుర్ర బాగా వేడెక్కిన మనిషి” అంది.

నిశీథ్ చంచలకంతుతో “నువ్వు గ్రహించలేవు మాధవీ! ఇందువల్ల నాకు—”

మాధవి ఆ మాటకు అడ్డువచ్చి, “నేనూ నా మనస్సులోని సంగతి చెబుతా వినండి. మన ఇద్దరి సంసారం మధ్యలోకి ఇతరు లెవరైనా వచ్చి తల మెత్తుకుని నిలబడితే నేను సహించలేను. దానీదీ వద్దు, నాకరూ వద్దు. నేను మిమ్మల్ని సంపూర్ణంగా నావాడిగానే కనిపెట్టుకుని ఉంటా” అంది.

భర్త నిరుత్తుడై భార్య ముఖంకేసి కాస్తేపు అలాగే చూస్తూ నిలబడి, “కాని ఇది మరీ చాచుత్తం మాధవీ! నీమలైన దానీలూ, నాకరూ మరలావా దేవేల మధ్యకు వచ్చి తలమెత్తుకుని నిలబడతారా?” అన్నాడు.

మాధవి కంఠంలోకి దొడ్డొంటెచ్చుకుని, “నిలబడగలరు. మీ ప్రతి చిన్ని పనుల్లోనూ జోక్యం కలిగించుకున్నవాళ్లు—నా ఎడటికి వచ్చి సవతిపోగు పెట్టగలరు. అది ఇతర - ఆడవాళ్లలా సహిస్తారో నాకు తెలియదు. కాని నేను మాత్రం సహించలేను” అన్నది. నిశీథ్ ఈసారి నవ్వాడు. “అన్ని పనులూ తమ చేతిమీదుగానే చేసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తుంటే - మానవుడికి ఇహ ప్రాణాలు దక్కవు.”

మాధవి “పురుషులంత అసమర్థులన్నీ కంటే బాగా” అన్నది.

2

“నశే కాని మీ కిట్టివల కట్టునుంచి ఇంటికేవలూనే తప్పించుకుని. తప్పించుకుని పోయియున్నారు; దాని అగమేమిటో చెప్పండి?”

“చిన్నప్పటినుంచీ ఉంటున్న సఖుడికి మనశితనంవచ్చినా వెగటుపట్టుకుందా మరిత అదనం కలుగుతూఉండటానికి దాన్లోఉన్న ఆంతర్యం ఏమిటో చెప్పి మాధవీ?”

మాధవి ముఖించిన్నపుచ్చుకుని “ఫోండి; అలా అంటే కేమిటి? మీరు మనశివాగయాదా రేండు మహా?” అంది.

నిశీథ్ నవ్వుతూ “నీ భర్త మనశితనాన్ని అంటుంటావని నీ కేమాత్రం ఇప్పుడేకపోయినా - వయస్సు ఉరుకుంటుందా మాధవీ! జీవితంలో ఒక్కొక్క అడుగు ముందుకుపడినకొద్దీ వయస్సు పెరుగుతోంది” అన్నాడు.

మాధవి ముఖించిన్నకుని, “అలా ఆవేంకూటలండి? ఈ వయస్సుకే మనశివాగయాదా మానవులు?” అంది.

“ఆప్రత్యయ మాధవీ! మన జీవితాలమందర ప్రపంచం ఇలా క్షణక్షణమూ ముందుకుపోతూంటే - దాని చంచలగమనం చివరిన నిలబడి మానవుడు తనికా యువకుణ్ణి అని అనుకోకూడదు” అన్నాడు మాధవి ఈ అస్రియమైన సందభావణకు కప్పిపుచ్చటానికి - “ఆ మనీష్ చెప్పే గండరగోళంతో నాకు మహా గిరిని వెద్రుట్టేతున్నాయి. శూన్యగృహానికి గృహిణిని అయిన నేనే మీకు ప్రతిదానికి అడుపడుతున్నాననిఅంటూఉండదు. ఇట్లోవాకే ఇంట్లో అంటున్నప్పుడు ఇహ మీ బంధువులుమాత్రం ఇలా అనరాదేమిటి నాకు తెలియక అడుగు తాను?” అన్నది.

నిశీథ్ గంభీరంగా “ఈ మాట్లాడి యదార్థం ఎంతోలేదని వాస్తవో వారించి ఒప్పించగలనులే” అన్నాడు.

“పూర్తిగా నిజం లేకపోయినా - ఇందులో కొంతయినా నిజంవుందని అంగూ ఒప్పుకుంటారు. చూస్తున్నానుగా! మీ పేనత్త వెల్లింగ్గున్నుంచీ

మీరు ఇహ ఆనందంలో ముగిసి తేలుతూ, మీరు స్వయంగా సాపేక్షించిన స్థానం ఇంక మరీ ఏ పాతాళానికి పోయిందో - దాన్ని గురించి తెలుసుకోవాల్సి అవసరమున్నదని అయినా ఆలోచించటం మానేశారు”

నిశీథ్ ప్రపులమైన చిరునవ్వు పెదవులమీదికి తెచ్చుకుని, అందుకనే గా నిన్నిప్పుడు ద్వారా పోలికా ఉద్యోగంలో నియమించాను” అన్నాడు.

ఆతర్థ్యంలో ఉన్న సంగలేమిటో బయటపడిలేదు - కాని కళ్ళలోనూ, ముఖంలోనూ మంత్రం కోపమయి లే వ్యక్తమయినకూట నిజమే - కాని ఈ అసలు - సటసలమధ్య ఆత్మగోపన ఎంతవరకు సంతోషమయిందో మాత్రం తెలియలా.

“బంధుకోటికైనా ఈ సంగతులన్నీ ఎత్తి మీరెంతైనా ఆనందించినప్పుడు, నాదృష్టితో చూస్తే మరొక అంత వ్యధా రక్తం పైకి ఉలికి పడతారు కూడా తెలుసుకోండి”

ఆకూట అక్కడితో ఆపేసి, ఆమె గబగబా అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది. ఒక్కక్షణం ఆశ్చర్యంతో ఆమె వెళ్ళిపోయిన శూన్యమంతా నెప్తకే కళ్ళారామందా చూస్తూ ఉండిపోయి, తర్వాత మెల్లిమెల్లిగా వీధిసాక్షిత్వోకవచ్చి నిలబడతాడు నిశీథ్. తమ సంగమంలోని కొంతమంది సహచరులను వెంటబెట్టుకొని పచ్చిమనీష సరీగా ఆనయములోనే వీధివాళ్ళిట్లోంచి “నిశీథ్ అన్నయ్యా! ఇట్లో వున్నావా?” అని పిలుస్తున్నాడు.

నిశీథ్ నెమ్మదిగా తలుపు గడియలీసి, ఫిర్యాదుచేస్తున్నట్లు “నీ ఉద్యోగం ఏమిటి మనీష! నన్ను చివరకు ఉల్లించి వెళ్ళేట్లుచేసి పడిచి పెవతావా ఏం?” అన్నాడు.

“అదేంటూ నీ చేతులు మీరుగానే బయటపడే అన్నయ్యా! నా సాహాయ్యం రీసుకోవాల్సినంత అవసరం ఉండదు. ఎటుచుందైనా చూడు. ఎంతటి చిన్న అధ్యంతమయినా ఉండవలసింది నీ యక్తికి లొంగపోవాల్సిందే. చెబుతున్నానుగా - ఒకవేళ ఇదే నీమనస్సులో ఉంటే, నిరపరాధులైన ఇతరుల మీది అమాయకలమీద పెత్తనం చెలాయించటంలో సిగ్గుపడు?”

నిశీథ్ నవ్వుతూ “ఇంతా బయటకూడా మీరలా ఫిర్యాదు భావం నెత్తిన వెయ్యాలనుకుంటే - నాతల కాపాడుకోవలసివస్తుంది” అన్నాడు.

ద్రువ జ్యోతి

మనీష్ సమాధానంగా ఒకటి తెలుసు సాగు కగి, “మంచిది; ఆమృతం గ్రహించావంటే నేచెప్పేదంతా విను బుధిమంతుడిలాగా. ఈసారి గంగా సాగ రోత్సవభారం నువ్వు మీద వేసుకుంటావా?” అన్నాడు.

నిశీథ్ విరక్తితో “ఆ కుశలవాల్లంతా నాకెప్పుడంత సచ్చరులేపోనిదూ” అన్నాడు.

మనీష్ గంభీరంగా “నువ్వు ఇప్పుడు ఊరి అన్నావంటే వాళ్ల సందర్శన ఇప్పుడేక్కడకు లాక్కువచ్చి పరావేశపరచు. మరి మేజిస్ట్రేట్ స్వయంగా పిలిచి ఈ ఉత్తరం ఇచ్చాడు; ఉపాయమేమిటి దీనికి?” అన్నాడు.

“ఈ సందర్భములమీద సలహామైన విశ్వసనీయమైన వల-ఇతర పూర్వం లాగానే ఈ సాక్షి కూడా ఈ సందర్భం మాకు సహాయంగా ఉండాలని కోరు తున్నాను. అసరిమిత ధైర్యసాహసాలతో వీళ్లు చేసి చూపిన పనులకు అధికారులు వీరి విషయంలో ముగులెన్నారు. ఇగవత్కృపవల్ల వీరి సంద్రం అచిర కాలంలోనే మరింత సాపల్యపథాన నడిచి దేవదేశాల అదర్శ పాత్రమై భాసింపాలని ఆశిస్తున్నాను” అని రాసి ఉన్నదా ఉత్తరంలో.

చదవటం పూర్తి అయ్యాక నిశీథ్ వ్యంగ్యంగా నవ్వి “అయిలే స్ట్రెఫ్ట్ రేం తక్కువది రాలేదని ఒప్పుకోవా?” అన్నాడు. మనీష్ తలవంచుకొని, “నువ్వు కీర్తికి కన్న పనికి ఎక్కువ పాత్రధార్యం ఇవ్వాలని వాంఛిస్తూ ఉంటావని తెలుసు అన్నయ్యా! కాని తలవని తలంపుగా ఎవరైనా ఏదైనా ఇస్తే కనీసం దాన్ని సహించవలసిన ఓర్పుకూడా మాకు ఉండటం అవసరం” అన్నాడు.

నిశీథ్ ధీరకంఠంతో - “మంచిదే - మీరు మృత్యుం అగడడి వెళ్లొద్దు” అన్నాడు.

“మంచిది, నువ్వు వీళ్లను ఒప్పించగలిగితే నాదేం అధ్యంతరంలేదు సంద్రంలో వాళ్లంతా అదురాలతో ఏడుగురూ కూర్చున్నారు. నిన్న తీసుకు రానిదే వాళ్లు యింక ఏ పనిలోకి దిగరు”

నిశీథ్ తల పంకెస్తూ “అయిలే ఏం కేయాళి —”

అతడు వద్దనక్కానికి కారణం నోడమీదుగా స్పష్టంగా చెప్పకపోయినా అందరి ఆంతర్యాల్లోనూ ఉన్న విషయం ముఖాల్లో కనిపించే వ్యంగ్య పూర్వక

మనసు సర్వతో స్పృహమవుతుంది. నిశీథ్ ఆ సంగతి లోపలోపల గ్రహించాడు. కనుకనే తన మాటలకు తానే సిగుపడి, ఆ ఛాపల్యాన్ని కప్పిపుచ్చుకొనికే తెచ్చిపెట్టుకున్న ఉదాసీనంతో మరోనైపుకు ముఖం తిప్పుకున్నాడు.

మనీష్ పరిహాసపూరితమైన గొంతుతో “ఇంక చెప్పవలసినదేముంది? వదల ఏదోతేం తాగుతోందల్లా వుంది. దానిసంగతి ముందు తెలుసుకోవటం అవసరం” అన్నాడు.

నిశీథ్ తన విన్నబాటలన్నీ తగించుకుని చటుక్కున “అదికాదురా! ఇంట్లో ఆమె ఒక్కతే. నేనువెడితే ఎవరిదగ్గర ఉంటుంది? అదికూడా ఆలోచించాలి చూడు!” అని అనేశాడు.

చప్పున లోపలితలుపుదగ్గరనుంచి “మరిదీ!” అని పిలిచిందిమాధవి. నిశీథ్ సంతోషంతో “బ్రతికిపోయాం. వెళ్ళటం వెళ్ళకపోవటం విషయం ఆమె ఏం చెబుతుందో వినరా?” అన్నాడు.

మనీష్ గుమ్మందగ్గరకువచ్చి, రెండుచిమిషాలు చెనిబిగ్గి, మంచిఉత్సాహంతో “నువ్వు కాదన్నదానికి మొత్తానికి వత్తాసురాలేదు నిశీథ్ దా! హోమోరునుంచి లీసుకువెళ్ళుచున్న సలహా వచ్చింది. ఇంకఈసారి ఎక్కడికివెళితావు?” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఆశ్చర్యంతోనూ, న్యాయలపాటుతోనూ వక కేసిచూస్తూ ఉండిపోయాడు. మనీషుని నిరమేన కంటస్వనం సంతోషంతో ఉబికిపోయింది. “ఇక నువ్వుచెప్పిన చివరిఅశ్మితంకూడా నిలబడలేదుఅన్నయ్యా! ప్రస్తుతం పదిరోజుల పాటు ఆమె నీకు విడుదల కలిగించి తన తండ్రిగారియింటికే వెళ్తుందోంది” అన్నాడు.

3

సదీప్రవాహమూ, విముక్తమైన మనస్సూ ఇంచుమించు రెండూఒకటే. కర్మక్షేత్రాలవల్ల ఆమనస్సు ఉన్నతమైన కర్మమార్గాన్ని పరుగిడుతుంది. అప్పుడు నూటిగా పోకోస్సుఖంగా ప్రసహించే సదికలాగానే దానికీకూడా దక్కులు.

ధ్రువ జ్యోతి

విదిక్కులు అన్నగానంతేపండుపోతుంది. మార్గపమార్గాలను లెక్కుచెయ్యరు. స్వార్థాన్ని ప్రత్యేకించి చూపుకోలేదు. ఎదురుగా అభిలిషితమైనకర్మ నూత్న స్వరూపంతో పరిత్యక్తమై మానవుని ఆత్మ విస్మృతుణ్ణిచేస్తుంది.

మనస్సుకుచటాఉన్న మోహజాలాన్ని తెంచుకోలేంతవరకే స్వార్థం. ఆ జాలాన్ని తెంచుకోగలిగితే స్వార్థమే అన్నమాటేమిటి? పరార్థకూడా దానిముందుకే కాంతిహీనమవుతుంది. అప్పుడునిష్క్రమేమహధురపైసపిల్లిపు చెవికి సోకలే అతడిని వెనుకకు లాగలేరు ఎవరూ. అందుకనేఅందరి కషాలూ నెత్తిన వేసుకుని తీరగేసంతానం ఒగ్గుతూ కల్యాణమూర్తినే పరిగ్రహిస్తుంది. మన నిరీక్షనాథ్ ఇప్పుడా మహాక్రమే అనే నాద్యో సాగరసమీపానికి వచ్చి చేరు కున్నాడు.

విభిన్నమైన రెండుమనోవృత్తుల సంయోగకానిదిహృద్య మణిలాగాఉన్నదా సాగరదీపం. త్యాగలాలసలను ఇచ్చిపుచ్చుకోటాలతో గండరగోళముగా ఉన్న దొకచోట. శుభ్రనిషాధకమైన మనస్సుతో ఇస్తున్నదానం గ్రహిత పోటాడి లాక్కోనటాడల్ల శుభ్రోన్మలమయిన పుణ్యస్వరూపాన్ని మరలపడిపోయి. ఒక పౌంధయువని అందగ తలైన మగురుయువతులనూ, చతురుడు, చిలాకీ అయినవాడూ యువకుడూఅయిన మమారునితోనూ ధన్యవ్యాపారంలాకెనచ్చి పడింది. వ్యాపారంపెట్టేవాడిలాగా ఆమెకు పణ్యాభావం పూర్తిగాఉన్నప్పటికీ కొనేవాళ్ళగుంపుమాత్రం అక్కడే మరీనెక్కవగాఉంది. దాతల తరళిమిస్తే షాకలను మోటాలతోఇచ్చే పుణ్యకాంతితో మోహితంచేసి వ్యాపారంకెయు టంలాో పీకం తీసిపోలేదు.

ఆ యువకుడు పురోహితవేషం వేసుకున్నాడు. ఆ యువతులముగురిలో ఇద్దరు సభవలూ ఒకామె వివాహంకానియువని. ఇంతవయస్సు వచ్చేంతవరకూ ఆమె అనివాహితబీవితం గడపటానికి కారణంఏమిటో తెలుసుకుందామనే ప్రశ్నత్తి ఎస్వరిలోనూ కొంచెమయినా కన్పించలూ. పైగా ప్రక్కనే ఇంతసహజంగా ఈమగుడిసమ్మెలసమూ అందరికీ సంతృప్తి సంతోషాన్నీ కలిగిస్తోంది. ఆ పౌంధ స్త్రీ అన్ని వేపులకూ వృష్టిసాదించి రేటు మరీబెడిసిపోయేలాపుణే వీలై సంతగా ఆదాయంవచ్చేహార్థాన్ని సుగమంచేస్తోంది.

పురోహితుడు అమాయకుడైన యజమానిచేత మంత్రోచ్ఛారణచే రుగూ-“మునగండి; మునగండి, చెప్పనమరిగి స్నానంనెయ్యాడి. ఎవరిమన స్సలో ఏముందోచెప్పకోండి” అంటున్నాడు.

వయోవృద్ధుడు ఉండి ఉండి ఒక ప్రశ్న లేవదీశాడు. “ఎమండీ పురో హిరుడుగానూ, ఇదేదో శార్థ మంత్రంలాగా ఉండే?”

యువకుడైన పురోహితుడు నవ్వుతూ తలదాగించి “శార్థాచిదే-
వీర్ణతా వీరస్సా నాలక్షవచ్చి తాతముతాతలు ఏడుపురుషాంతరాల వ్యాపకకూ
పిండాలువేస్తారు... కాని తమకు కాదు వేసుకునేది” అన్నాడు.

వృద్ధుడు తల ఆపించి తెలసినవాడిలాగా “అలాగే; వేయవలసిందేమిటి
ఆ ఇంకా బాగాచిదవండీ” అన్నాడు.

ఇంతలోకే మరోగందరగోళం ప్రారంభమయింది. ఆ యువకులు
ఆ గందరగోళంలోంచి బైటపడేలోపునే ప్రాథ స్త్రీ బిగరగా అగునూ
“బ్రాహ్మణి ఇతనిగతమన్నారూ, దక్షిణ ఎన్నియూపాయలినాగో చెప్పండి
చూస్తా - ఏదీ ఎవరి మనస్సులో ఉన్నది నాకు బైటపెట్టకం? బ్రాహ్మణిగొంతు
చించుకుని రక్తం పచ్చేట్లు చేయటం మీకు మంచిదా?” అంది.

ఈ అగ్రజాతియువకునికి ఆకస్మికంగా ఈ ఆపదకూడా ఎక్కడసంభ-
విస్తుందో అని ఖంగారుపడ్డింది. ఫలితంగా సంచితీసి ఎవరిమనస్సులో ఏ అప-
రాధంఉందో దాన్ని పరిహారంతోసహా ఈ బ్రాహ్మణ దేవతచేతిలో సమర్పించు-
కుని దేవతాముఖం తీర్చుకున్నా మనేభావనతో ఒక పెద్దభారాన్ని తొల-
గించుకొన్నాను. ఒక స్త్రీచూస్తూ ఆ పని చెయ్యలేకపోయింది “నేనేమీ కొని
తీసుకురా లేకపోయానమ్మా! ఏమిటి జరగాల్సింది?” అన్నది.

అప్రాథ స్త్రీ కొంచెం సానుభూతి చూపుతున్నట్లు ఆమె ఏమీ తీసుక-
రా లేకపోయినా బాధ్యతను వీలైనంత తగించి; “తీసుకు రా లేకపోతే దానివల-
ఇంకా జరగదేమిటి? దానికయ్యే ఖరీదు ఇయ్యి. మేమే ఏదో పూర్తిఅయ్యే
యేర్పాటు చేస్తాం” అంది.

ఆమె కొంచెం శంకితకృష్టితో చూసింది.

ఆ ప్రాథ పశ్చులన్నీ బైటపడేట్లు నవ్వింది. బహుశా ఈ ఆమాయకు-
రాలు మూగదేహినిజిని అనుషేషాలని ఊహతోనేమో! తర్వాతధీకరంతో
“ఎందుకమ్మా? మేమూ బ్రాహ్మణి స్త్రీలమే. ఎక్కడెక్కడినుంచో ఇక్కడికి
వచ్చినవాళ్ళకే ఎక్కడదొగుతున్నాయి ఇన్నీ. నాళకోసమే మేము ఇలాగిటినన్నీ
తీసుకురావటం. మీరుపాపంచేస్తే అందులో కొంతభాగం మామూ చెందుతుండ-
గా!” అంది.

ప్రథమ పాఠ్యం

పురోహితాదులు తలదాచుకొని “అం. ‘మూల్యానాం నిర్ణయో నాస్తి’ అన్నాడు. బ్రాహ్మణుడైతే పన్నులకు ఖర్చు ఇవ్వాలా? దోషంలేదు. ఏమేమి కావాలా? వాటికిన్నిటికీ దేబ్బు ఇచ్చుకొనుక్కొండే. స్వర్ణాదోహంతు తాళిదేవి ఈ బ్రాహ్మణుల నిర్ణయం వుందే? మేము చెనెసయేర్పాటును కావలసి వాడెదా?” అన్నాడు.

అ. పాద యజమానిని ఒప్పించి పశువారాల్లానూ పచ్చిన నిర్ణయ సభాగృహానికి తీసి యాత్రీకులలో కొనగల సామగ్రిని ఉన్నవాళ్ళకి ఇచ్చి విర్పాటుచేసేది. కూడా నన్నవాళ్ళు తాము తెచ్చిన పదహారు రూపాయలు విలువగల పన్నులకు మాత్రం అయిదు పావలాలే పుత్తికలం. ఇలాంటి పనికి పూర్తికాక సమగ్రాయం తెలియక పోవటమువల్ల తమ అక్కస్థాన్ని నిగదించుకుని స్థానికాదులూ పారాణి చెరిగిపోయిన తమ వాదాలకు మళ్ళీ పారాణి పెట్టుకోవటం పనువలెటాయ.

నేమాపాతచారీ - వాలంటరీమీద అధికారిని చెలాయించుకొనికే పచ్చిన నికళి ఈ కర్మకాండ అంతా ప్రత్యక్షంగా చూశాడు. ధర్మం వేరట ఒరుగు తున్న ఈ అకృత్యానికి ఒక ముందేనా - దానికి విరుద్ధంగా తన నోటి మీదుగా ఒక్క మాటయినా మాటాడలేకపోయాడు. ఏ చెప్పినంటే శాంతి రక్షణ భారం నెత్తిన వేసుకున్న తనే అశాంతి కలలాన్ని శేషకానికి ప్రాణం ఒప్పలా. పేగాని శేష మేమిటంటే - ఎక్కడనుండే తెలిసి తెలిసి మోస గిస్తున్నానో అక్కడే వారి ఆ మోసపు టానందానికి అడుపడి మోసాన్ని బరిగి నీచుకుండా ఖండించాలి. అది పీల్చి చృష్టిలో అధర్మం అవుతుందని తెలుసుకున్నాడు. అలా తెలుసుకున్నాడు కనుకనే సిగ్గుతోనూ అసహ్యం తోనూ తల వంచుకుని ఆ ప్రశ్నకు సదుత్తరం వెళ్ళిపోయాడు.

కాని కర్మచ్యుత ఒక్క క్షణంలోనే మళ్ళీ అరణ్య అక్కడికి లాక్కుని వచ్చింది. ఈసారి పురోహితాదులలోని కార్యకలాపాల్లానూ - అచరణ లాగా తన చృష్టి పోనయకుండా పోయి పూర్వకంగానే నా చృష్టి చూపు కోవాలని పోతాడే చెన కొని మరీ వచ్చాడు. కాని దగ్గరకుగాగానే అరణ్య చెను పోయి కిక్కుకుంటూనే పోయిపోయింది. పురోహితాదులు మేళంగా “కిన్దూపాది నా, అన్న ఇచ్చుని అంతకేనా - మరి నాచే?” అని అడిగింది. ఆ పాద మేళు గరన స్వరంతో “నీతో ఏ కంట్రాకు అయితే ఉండో అంటే తీసుకో, కనుకు దేబ్బులు చేతులో పడేసరికి తల తిరుగుతోందా ఏ?” అంది.

యువకుడు పను బెటపెట్టి “నే కల్యాణుడు సంగతి తలావుందు. నాకు దక్షిణగా వచ్చిన సొమ్ము అతడి కిచ్చగారికి నాకే నడదా లనుకున్నావా? అట్లే గాక గంభీరం చెళామంటే నీ తప్పుడు పనులన్నీ ఇప్పుడే బెట పెట్టా” అన్నాడు. ఆ ప్రాధ తన్నీ శిఖిలాగా ముడిపడి “చూసామి ఒక! ముఖం బోక లొకానొకాడు వాళ్ళాన్నాడా!” అని అంది.

ఆ యువకుడు చూడగా ఒకతె చుట్టుకున్న అడుపువదాపు “ఓ! నెమ్మ అన్నా - ఏమిటా బాళ్ళావేగా అమ్మ! అలా అడుపు మన్న?” అంది.

ప్రాధ ముఖం చేతులూ నిప్పుకుంటూ - “ఆ. నువ్వెంత పుణ్య స్త్రీనో వాడొత్తానాన్నాడు. నాకు కడుపుమండిపోతుంది. నో వాడితోకూడా. నువ్వైతే వో ఎలా గడుపుది నాకు” అంది.

అతడు చూసి దివ్యులక లోకా అక్కడంచి నెట్టిపోగాళ్ళు.

అది చూసాయా నోకామన్నీ ఆ ద తనే చూడలేదేమో తెలుసుకుంటే గోగంగా నంది అప్ప దేములూ. గుంపుమతొలగి దుమల లోపలకు నెట్టిచూసే సరికి ఒక యువతి కృతార్థు పడిపోది కెరక. సరేగా ఆ మోహిష్కనే ఆ ప్రాధ, యువకులూ ముగ్ధులూ పోడి పోడి పోడినాళ్ళు.

4

హాస్తి కుక్క కల్యాణుడు కోర్కె కళ్ళు తెరిచి ముగ్ధు నికేనానాని చూసి. కుక్కచేతో పనుమక్కు - ఒకటిరేసును ఆమె ముఖంపై నుగతా కుక్కచేతో మోగా నినుకున్నా డరకు. అపరిమిత మైన అలసటతో హాస్తి జాడకు నిట్టూర్పులతో కొంతసేపు వోగొబుసు ఆమె మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకుంది.

నికేన గబగబా లేచిరిబడి - “ఈమెకు మళ్ళీ స్మృతి వచ్చిందేలే ఉంది మనీష! నువ్వు కానేవు ఈమెదగ్గర కూర్చో. నేను ఒక్కసారి అలా అలా తిరిగిస్తాను” అని కేకతాడు మనీషు.

ధ్రువ జ్యోతి

రోగి మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచింది. వెంటనే చెయ్యదలసిన పనులేవో ఒకటి రెండు పురమాయించి నిశీథ్ డెటికెవెళ్ళిపోతూ ఉండటం చూసింది. సంతృప్తి-కృతజ్ఞతలతో నిండినదృష్టితో ఆతడు వెళినవే వేచానూ ఉండిపోయింది. మనీష్ దగ్గరకువచ్చి నిశీథ్ లేచివెళ్ళిన కుచ్చిలో కూర్చుంటూ “ఇప్పుడెలా ఉన్నారు?” అని అడిగాడు.

“బాగానే” అంది.

‘కాని ‘బాగానే’ అన్నమాటను నోటిమీదుగా ఉచ్చరించటంలో ఆమెకు దడ వచ్చింది. గబగబా గానెడు పాలుతీసుకుని అందులో మందు కలుపుతూ మనీష్ మరింత దగ్గరగా జరిగి “ఈకాసిని తీసుకుని తాగుతారా? బాధ చాలాతగ్గుతుంది” అన్నాడు.

రెండుమూడు గుక్కలుతాగి రోగి కొంచెం తేరుకుంది. కాస్సేపు నిశ్శబ్దంగా గడిచాక ఆమె ఆర్తకరుణ స్వరంతో వణుకుతూ “మీరు నన్ను బ్రతికించారు” అంది.

మనీష్ చిరునవ్వు నవ్వుతూ - “కేవలం నేనే బ్రతికించానంటే నిశీథ్ అన్నయ్యమీద అత్యాచారం జరిపినట్లు అవుతుంది. కాస్సేపు అలా తిరిగినసానని డెటికె వెళ్ళలా? ఆయనే రక్షించింది. ఆయన ఎలాంటి వాడంటే, రవంత ఉపచారం చేద్దామని ఎంతటి హేమా హేమామీలు వచ్చినా - ఆ కాస్త కూడా చేయనీయడు వాళ్ళని” అన్నాడు.

ఆయువతి కాతరకంతం చలించింది. “ఎక్కడికి వెళ్లారు వారు?”

“ఎండలోకి. మాసంఘంలో కుర్చుల్లంతా ఎవరెలా పనిచేస్తున్నారో కనిపెట్టిచూడటానికి”

“ఎంత దూరంవరకు వెడతారు వారు?”

“ఆ. ఈదీవింతా చుట్టివస్తారు. ఎక్క డెక్కడైతే జనసంచారం ఉంటుందో అక్కడక్క డలామూవాళూ ఉంటారు. వాళ్ళకు ఏమేమికావాలో, వాళ్ళ ఫిర్యాదులూ, అవేదనా వివరంతోపాటు వాళ్ళకి తియ్య తియ్యని కబుర్లు చెబుతూ ఉండటానికి ఇచ్చుమించు అందజేసగరకూ వెడతాడాయన”

ఆయువతి విరుత్తరురాలై ఒక్కక్షణం నిరంగా అలాగే ఉండిపోయింది. ఒక స్త్రీ ప్రక్కన ఇలా మెదలకుండా కూర్చుని ఉండటం మనీష్ కు ఏదో

ధ్రువ జ్యోతి

ఆపదలో ఉన్నట్లుతోచి-ఏమయినా ఏదో మాట్లాడాలికదా అని - “చాలా బాధగా ఉన్నదా?” అని అడిగాడు.

ఆమె తనముఖంలోని నీరసమైన నవ్వును కళ్ళు మలుముకుంటూన్న నెపంతో చెతులతో కప్పిపుచ్చి “లేదు. ఇతరుల కోసమని ఇతరసాన్ని మారవులు ఏ ఆశతో నెత్తినవేసుకుంటారా? అని అలోచిస్తున్నా. క్షీమి చాలి; స్వార్థపరులైన నాలాంటివాళ్లు స్వార్థాన్నే బాగా గ్రహించగలుగు తారు” అంది.

మనీష్ సమాధానం కొంచెం ఉత్సాహంగానే చెప్పాడు. “ఎందుకని? మీలాంటివారేకని సంపాదించటం స్వార్థదృష్టితో అయితే మాకు కేవలం నష్టమే అని చెప్పవలచుకున్నారా?”

“అంతకాక మళ్ళెమిటి?”

“కాని అదే పొరపాటు. జీవితపథం నేనాతర్పురతలో సుగమమూ సగళమూ అయినంత మరింక దేనివల్లా కాదు; కాబాలగు కూడా”

ఆ మాటలు అక్కడితో తుంచేసి, దానికి దృష్టాంతంగా పురాణా ల్లోంచి ఉదాహరణలు లీసుకువచ్చి తన అభిప్రాయాన్ని సమర్థించుకోటంలో నిమగ్నుడైనాడు మనీష్. సగ్గో ఆ సమయానికే అతడి సహచరుడు మనసిజుడు వచ్చి “సిమిటోయ్! మహాఉపన్యాసం దండెస్తున్నావ్? కాని ఎవరు వింటు న్నారు? శోభిత నిర్దరోతున్నది!” అన్నాడు.

మనీష్ ఈ పెదపొరపాటుకు సమాధానంగా చిరునవ్వు తరంగాన్ని ప్రస హించడేసి “ఈ ఆడసాని స్వభావ మేమిటో నేనేమీ అగం చేసుకోలేక పోతున్నాను మనసిజ్! ఎంతో ఉత్సాహంతో పెద పెద ప్రశ్నిస్తే మౌనం లేనట్లీస్తారు - కాని జవాబు వినేలోపునే అంతలో మళ్ళీ నిర్దరోతారు. ఇలా బయటా ఎక్కడైనా అంటే!” అన్నాడు.

“దీనికి చెప్పవలసిన సమాధానం ఆమెకు తెలిసే ఉంటుంది. పాపం బుని స్వార్థకంగా తన అజ్ఞాతవాసాన్ని వెల్లడించుకోటానికి ప్రయత్నించడు. పురో హితుడు కూడా కంఠం నొక్కి ఆమెకుతగిన సహాయమే చేశాడు”

మనీష్ ఒక్క- గంలేసి “అంచేతనేనా ఏ!... వెళ్ళవ! బూట్! ఈ కపట న్నాటకం ఆడటానికి మరోదోటు దొరకలేదు వాడికి” అన్నాడు.

“అప్పుడే గొతులెయ్యకు సోదరా! ఇంకా కొంచెంబిను. జాతికి అతడు బ్రాహ్మణుకాదు; కల్లు అమ్ముచునేవాడు. వాళ్ల కెప్పుడూ పోలోహిత్యం కూడా చెయ్యరు”

మనం వికటంగా ఓడెకనన్వయ నర్తకి, “మన హిందూజాతికి అతడూ కలిసి భలేమని చెబారు. అయితే ఏమిటావ్? కానీ; దీనివలన నా కొంత ధైర్యం కలుగుతుందేమో!” అన్నాడు.

“ధైర్యం కాదు, బూడిద! ఈసంగతి అంతా నిం నేను పోయి చూస్తే కుల చేతులు పట్టుకున్నాను. సమాధానంగా వాళ్ళేమన్నారో తెలుసా? వాళ్ళ పాపం వాళ్ళే అనుభవించారు. దానివల మనకేం మహాభయం! ఈపరాయి ఊళ్ళో స్నానం చేయించాల్సివచ్చాను కావాల్సిందేగా!” అన్నారు. వాళ్ళు ఇలా అన్నాకూడా నువ్వేమిటి ఇంకా మహా ధైర్యాలచూపుతావ్?” అన్నాడు మనం నాకు విసుగుతో.

“యాత్రికుల శ్రావం చేస్తా. వాళ్లతో కూడానే చెప్పి ఈ గుంఫ కు వీటికి గొంతులో పిరిగాలువేస్తా. అయితే ఇంకేమిటి?”

ఉత్తేజములై ఇద్దరూ అక్కడినుంచి బైటికి వెళ్లారు.

ఆ గుంఫలో నిర్భయపోతేడు. నిరసనగా పడుకుంటుంటే, వాళ్ళ మాటలు లోపల విన్నవి. పెట్టిగా లేచిమాళ్ళు దామనే ప్రయత్నంలో చెయ్యి కొద్ద ఆరింది. దీనిని దూకుతున్న కిం మళ్ళీ తెచ్చుకోవటానికి ప్రయత్నించింది; కాని పోచ్చుకోలేక పోయింది. ఆమె కిక్కిరిస్తూ, ముఖంలోనూ మళ్ళీ మరొక సారి కన్నీళ్ళు కన్నీరింది. ఇట్టివిలాగా మళ్ళీ మరొకసారి పడుకున్న గామె.

ఇందు మించు ఓ అంగం పోయినాక మనం ఏమింపగలగల సోమాడి లాగా తిరిగివచ్చి, సోగని సభాగర్హు “అక్కడ అప్పుడూ ఏమిటా పురిషి?” అన్నాడు.

ఆమె నవ్వుగానికి ప్రయత్నిస్తూ “ఎవరైనో చెప్పండి; నాకూ కిక్కిరించి అలాంటి సందేహమే!” అంది.

“కాకపోలే...! మంత్రాలు చదవటానికి తనే పోయి కూర్చున్నాడు. డబ్బులూ డబ్బులూ ఏమైనా పనే ఆ బద్దం చెలలో పొస్తున్నాడు. ఇలాంటి మ. పి. చి మరెక్కడైనా చూశారా?”

ప్రతిభ

అమె తన సోదరిల సేత్రాలను 200-సార్లు మెక్కిన పరిపేసే చూసేది. అది సాధారణంగా పెక్కిమల్లుడైనా ఉన్నట్లుగా.

మనమె చెప్పాడు మోసాన్నాడు: “సాఫాలోకి వెళ్ళి చూస్తే చాలా కనపడి సుఖమంది. ఇంకా ఎవరకు? అంతోడవచ్చు సుఖం. మీరు, కానీ ఆ ‘ఎవరకు?’ అన్నది కేవలం ప్రాంతం సమాధానం? అలాగా ఆ మాటలో రిజేక్షన్! ఎక్కడైతే ఒక్కొక్కసారి బాగాడి బాగా ఆయాసం అంతో పురుగులకొట్టడంలా ఉంటూనే ఉంటుంది. అలాంటిది వే ఆయన గాని అక్కడ గా పరిచేస్తుంది. ఇన్నామనానే పేయి కలిసి పులిసేనన్నా ఈ పై గాని అలాంటిది సాధారణంగా అప్పుడే లభించినా నాకు”

“మీరే అలాగేనన్నా అదిగోకే మాయారా?”

“అలాగేనా ఎవరకు? చిరునవ్వుగా వచ్చే సమాధానం! ముఖ్యంగా ‘పెక్కి’ లాగా అలాంటిది కాదు. నేనా ఉన్నానా అంటే ఆయన కూడా అలాగా గానీ పెక్కిడే”

పెక్కి కేవలం ఉచితంగా ఉన్నాడేనన్నా చెప్పే సరికి మనమెకు పార్టీలో సోదరి సోదరి. తర్వాత కేవలం సమాధానం కోరినప్పుడు కేవలం అంతో... “మీళ్ళున్నా పెక్కినీ ఇక్కడే విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోనా చెప్పానా అంటే అయింది. కేవలం మాకు నిశ్చయాలు చెప్పికని సన్న మళ్ళీ తిరిగి రావల్సిందేనా. మొకరినై ఇప్పుడే కలిగి లేదేమో అనుకుంటూ బహుశా” అన్నాడు.

ఆమె ధీమధురకెంతో మంచి మామయగా “సాఫాలోగా రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకుని ఆ మొదట్లో ఎప్పుడో నువ్వే లేచుకున్నావు. దినితోపు ముగిసినా మోసాన్నా గానీ సాధారణంగా విరిగింది అనబడగా మోసాంత భారం నాపైనే వేయబడింది. ఆ భారాన్ని నేను ధీమధురకే అంది.”

మనమె ఆ మాటలు వూర్తిగా వినిపించుకోకుండానే - “మోసాన్నా కేవలం ప్రాంతం సమాధానం అంటే మీ ఆ మాట! ఇలాగే మామయగారే కొడుకేనా అని అని చెప్పేరాదు సాఫాలోగా. వచ్చాడా అంటే ఉయ్యెను ఆకలివేసినా ఉయ్యెను ఎప్పుడో నా భారం పోయినట్లు పక్కన అనినా. అలాంటిది మోసాన్నా కేవలం సాధారణంగా... అదేమిటి? లేస్తానా చెప్పకు?”

“స్నానం చేసాను”

“అదేమిటి? ఈ రోజు సుఖ్యవేదన?”

ధ్రువ జ్యోతి

ఆమె నవ్వుతూ “ఇంతమంది స్నానం చేస్తున్నారే-వాళ్ళ కేదయినా పుణ్యం వస్తుందా అని చూస్తున్నాను. అథవా రాకపోయినా అంతవచ్చే నష్టమేమీలేదు. శరీరమయినా చల్లపడుతుంది” అన్నది.

“వాహ్! చూస్తున్నాగా, మీరూ మా అన్నయ్య కోవకు చెడినవాళ్ళే”

ఆమె మాట్లాడలేదు. హాస్యోజ్వలమయిన కటాక్షం ఒకటి మనీష్ ముఖంమీదికి విసిరి దేరాలోంచి బైటికి వెళ్ళిపోయింది.

...

...

...

రెండు గంటలు పోయాక నిశీథ్ తిరిగివచ్చిచూసేసరికి ఆమె ‘షా’ వెలిగించి వంటచేసే ప్రయత్నంలో ఉంది. మనీష్ ఆమె ప్రక్కనే కూర్చుని, ఏమిటేమిటో అనర్థంగా వాగేస్తున్నాను - ఆ వాగుడులో చాలాభాగం నిశీథుని ప్రార్థనాగ్రాహ. దేరా లోపలికివచ్చి ఆకర్షకాండంతా ఒక్కసారి కళారామాసి, నిశీథ్ కొంచెం కోపంతో “ఎమయినా నువ్వు భలేవాడివి మనీష్! రోగికి ఉపచారం చెయ్యటమంటే ఇదేకాబోలు!” అన్నాడు.

మిన్ను విడిగి మీదపడటయింది మనీష్ కు. అయినా ఏమాత్రం ఉల్లేఖితుడు కాకుండా “మసలాంటి బ్రాహ్మణులను కొలిమిమందిని తన చేతిమీద పరితులను చెయ్యాలని-అమలదీదీకి కోరికగా ఉంది. దానికి అడుతగిలి పాపాన్ని ఎలా మూటకట్టుకోమంటావో నువ్వేచెప్పు అన్నయ్యా?” అన్నాడు.

“కాని ఆమెకింకా ఒక్కో సమయం రాలేదన్నచంగతి ఆలోచించటం కూడా ధర్మం”

“ఆ సంగతి ఆమెకు కన్న ఇంకెవరికి తెలుసుంది? ఆమె చేతిమీదుగా పెరిగిన భోజనంతో మనం ఆమెను ధన్యురాలినిగా చేయగలమా లేదా అన్న సంగతి తెలుసు మనకు. నావిషయమై నిరర్థకంగా అనుష్ఠానం ఇచ్చాను నేను. ఇంకా నీవిషయమై నువ్వేచెప్పు”

నిశీథ్ ఉదాసీన కంఠంతో “ఎలూకానివేళ నేను అవన్నీ ఏమీ తనలేను” అన్నాడు.

అమల కాతరకంఠంతో - “కాసిని పళ్ళూ అవీ తెచ్చి ఇచ్చినా కూడా...”

ధ్రువ జ్యోతి

నిశీథ్ సవ్యతూ “ఎబ్బే! అందుకోసం కాదు. మిమ్ముల్ని ఇప్పుడే పంపించి వెయ్యాలి. వాళ్లంతా వెళ్ళేందుకు ప్రయాణాలు అవుతున్నారు” అన్నాడు.

“నేను వాళ్లతో వెళ్ళను”

“అలా వీలేను. వాళ్లతో కలిసి వచ్చి నష్టమవుతుంది వాళ్లతోనే కలిసివెళ్ళటం మంచిది.”

మనీష్ గబగబా — “వారిలో గొంతుపిసుక్కుని పోయాలు నము ద్రింలో పదలటకుండా మంచిదే అనిపిస్తోంది చెప్పేసేయ్ అన్నయ్యా!” అని అనేశాడు.

“ఆ ధియ్ ఎమిలేను. ఈసీమరు పోలీసుల అధికారంతోనే ఉంటుంది. అయినా మరీ ఒకవేళ ఆషె—”

“కాదు బ్రాహ్మణి. నేను వెళ్తున్నాను. కాని ఒక్కమంట. ఈనాటి నా పాపాలకు పోయిస్తే మేమిటో చెప్పగలరా?”

“వాపం అనే అరిష్టాదా ముసస్సుకు?”

“అరిష్టాదా?”

“అలా అయితే నన్ను అరిగికుండా మీ ముసస్సునే పోషించుకోండి. సమస్యలూ మాదా అక్కడకు వెళ్ళేందుకు లక్షిస్తుంది” అన్నాడు నిశీథ్.

5

“నిశీథా! నిశీథా!”

“ఎమిటయ్యారు మరీటి?”

“అన్నయ్య ఎక్కడ?”

“దుకాణానికి వెళ్ళారు, వస్తుంటారు”

“అది కాదు కాని, నిశీథ్ అన్నయ్యను నువ్వు ఒక నౌకరుగా తయారుచేసి కాలి విడిచి పంపలేదు పనినా!”

ధ్రువ జ్యోతి

మాధవి సహజమయిన వేళాకోళంతో - “అనుభవంమీద తెలుసుకుంటావు మరదీ! కళ్ళెం ఇలా వెక్కిరించి పట్టుకోకపోతే ప్రతి బాధ్యతా నెత్తినవేసుకుంటారుకూడా” అన్నది.

“పోనీ కానీ; నిజం చెప్పు. అన్నయ్యకు ఇలా ప్రతి చిన్న పనిలోనూ అడ్డుపడుతూంటే నీకు మాత్రం ఏమిటి ముఖం?”

“ఉంది. దెవమే సాక్షి. నేనయినా వారమాటలు అతిక్రిమించటంలేదు. నేను కేవలం దానీనీ, వంటకత్తెను మాత్రమే”

“సరేసరే! ఇలా హీనపరుచుకోవటంవల్ల లాభం?”

“లాభం లేకపోవటమేం మరదీ? పెళ్ళిచేసుకున్నప్పుడు తెలుసుంది. స్వయంగా నెలకొల్పుకున్న సంసారంవల్ల నాలుగుచేతులతోనూ ఎంతసుఖమూ, ఎంత తృప్తి అనుభవించగలవో; పరులకు అననసరంగా నేనడచేయటంలా అందులో నూరోవంతయినా అనుభవించగలవా లేదా అన్నది సందేహమే”

మనీష్ నవ్వుతూ “కానీ లోకులేమంటారో చూడు!...అవంతా నిష్క్రమిస్తారు. కృపణతకు అమ్ముడుపోయి కూర్చుంటావా నువ్వు?” అన్నాడు.

మాధవి వికసించిన ముఖంతో - “ఒకవేళ అన్నా నేను ఏం చేయగలిగాను చెప్పు?... కానీ దానికి ఒక ప్రయోజనం ఉంది. తమ చేతులమీదుగా చేసుకోవాల్సిన పనులు - బద్ధకంవల్ల మరొకరికి అప్పగించటాన్ని మీరేమంటారో తెలియదు; కానీ అలా అప్పగించటాన్ని అపవ్యవహారం అంటాను నేను. పోనీ - కానీ ఈ అసమయంలో అన్నయ్యను వెతుక్కుంటూ వచ్చావెందుకు? సంబంధం ఎక్కడయినా దొరికిందా ఏ?” అంది.

“అలా అంటావేమిటి వదినా! అన్నయ్య నిషయమై నీవగ్గిర ఫిర్యాదు చేయడానికి వచ్చా”

“ఏమిటా ఫిర్యాదు?”

“ఈసారి సముద్రానికి వెళ్లి సముద్రగర్భంలో ఒక ధనాన్ని వెతికి పట్టుకున్నాడు వదినా!”

మాధవి ఉత్సుకతతో “చటుక్కున మెడను వేళ్ళాడకట్టుకో మరదీ! - ఆలస్యమయితే ఎదురుతిరిగి వెళ్ళిపోతుంది” అంది.

“నాలికను సంబాళించుకుని మరీ మాట్లాడుతూ ఉండు వదినా! ఆమె నాకు దీదీ (అక్క) అవుతుంది.

“అక్కడ ముగ్గు చుక్కలూ లేవీ చెప్పలేకదా!”

“ఏమిటని?”

“ఇదే బాదీ (వదిన) అలాంటిది”

నగ్గిగా ఈ సమయాలకే నిగ్గి బబారునుంచి తిరిగివచ్చి “ఏమిటని మనీష?” అన్నాడు.

“ఒక యెక చిక్క-ది అన్నయ్యా - క్షయరోగంతో బాధపడుతున్న ముసలి హేమరాకూర్ ఇవాళ ఉదయం చచ్చిపోయాడు. హాయిశ్శి త్తా కాలేజ్ నే సంతో అతడి బాధువులంతా వెళ్ళి తగ్గారు. తనాన్ని ఇంకా మనమే తీసుకెళ్ళి జర్రుచందెయ్యా!”

మాధవి కాతుకింతో చిండిచెచ్చతో ఆగడినంతా పక్కావంత-చేస్తూ “అవును ఇలా సత్తిఫలాపేక్ష లేకుండా శవాలను చేశేసేవాళ్ళింక ఎక్కడున్నారు?” అంది.

వృధకంతంతో నిగ్గి ఏవోచెప్పబోయి ఆగాడు. మాధవి న్నలో ఈ భావపరివర్తనని గమనించి “హేమరాకూర్ కొడుకు-అతనూ చెచ్చి-తగ్గడా?” అంది.

మనీష ఉత్తేజపరికంతో “వాడికిగత ఇంతయెక్కు పనినా? తండ్రి మృత్యురోగం కి ముగిసే ఎప్పుడవటంచూసి, అతడి బోర్డోంచి తాళాలు గుడ్డి తీసుకుని ఎటుపోయాడో-ఇంతదాని అయివులేడు” అన్నాడు.

మాధవి ఉగ్గింగ... “నే నయితే 2 వాబే మిచ్చేదాన్నో తెలుసా మదీ! అక్కడిశివాన్ని అక్కడే ఉంచిన; స-సూలో వాళ్ళెవరూ వెళ్ళటానికి వీలేరు అనేదాన్ని” అన్నది.

“కాని పనినా-”

“ఇందులో ఇవం ‘కాని’ అనేదేమీలేరు. వాళ్ళు మీలాంటి మెత్తని దయాళువులైన హాయిలను పట్టుకున్నారన్నారు. ఇందులో మీరు దయను దుర్వినియోగించి చెయ్యటమే కాదు, లోపలు వాళ్ళకర్తవ్యపథమంచి భోష్టులు కావటానికి కూడా సహాయపడుతున్నారు”

మనీష ఒప్పుకున్నట్లు తలఁచుకొని “నువ్వుచెప్పింది నిజమే వదినా. అంత గొప్పవాళ్ళా, ఆ రాత్రి ఇంట్లోంచి ఎవ్వరూ బైటికిరాలా. ఆ బాధ్యత మామీద వదిలి వెళ్ళిపోయారు. ఇంకిగుమాస్తాకూడా ఇంట్లో ఈ పరిస్థితి చూసి

ద్రువ జ్యోతి

పోపోదామనుకున్నాడు. మళ్ళీ కదల్చి - 'మీగు ఎటూ దచ్చాడకనుక' నే నింక వెళ్ళకుండాచేసేది మాత్రమేమిటిబాబూ!' అన్నాడు. శవదహనానికి తోడ్పడ్డారని ఊరంతా చొక్కటానికి కారణమందని ఇందులోనే తెలుస్తోంది పిరుద్ధంగా ప్రతివాదం లేవతీయాలని మాత్రం ఏమీకాదు" అంది.

“అడబ్బుతో వారికంత రక్తసంబంధం ఏమాత్రంలేదు. అంతేతనే వాళ్ళు రాకపోవటాన్ని నేను ఎక్కువ తప్పపట్టను” అంది మాధవి.

మనీష్ కంతస్వరంలో కోపం వెల్లవుద్దుతూ “అంత సంబంధం మాతో నేనా రేం పదినా! ఇంకా విను. ఆ పక్కఇంటి మనిక్ ఛటానీ దహనంచేయ్యటానికి వెళ్ళినప్పుడు అతడి స్వంతతమ్ముడు ఏమన్నాడో తెలుసా? ‘ఏం చెయ్యను భాయి. మేము ముట్టుకోటానికి పీలేదు. లేకపోతే అన్నయ్య దహనక్రియకు బెటివాళ్ళని పిలుస్తానా?’ అన్నాడు. చూడు ఆ దురహంకారం! తను ఎటూ చేసేది లేకపోయినా అతిశయంమాత్రం పోనీయడు” అన్నాడు.

నిశీత్ ఇంతనేపటిదాకా ఎంతో ఓర్పుతో ఇదరి సంభాషణా వింటున్నాడు. ఈసారి కొంచెం చలించి “సరిచేసుకు పోయేప్పుడు చచ్చిపెటుకు సూక్ష్మతే - ఫలితం చర్చమిగులుతుంది - కాని పనిమాత్రం సాగదు మనీష్! ఇది చాలాగా పొగుతున్నప్పుడు అని గట్టునుకూడా కోసుకుని పరిపహిస్తుంది కాని, ఇది మంచిగంధం అడివా? లేక ముళ్ళచెట్ల అడివా అని ఎన్నడూ అలోచించకు. పరోక్ష కారం చేదమనుకొని ఎప్పుడైతే దిగుతావో అప్పుడిహా నిర్వికారంగా చేసుకుంటూ పోవల్సిందే. ఇతరులను పోల్చి చూడటమే సాగించ తలచుకుంటే దన్ని త్యాగాలచిత్తాలోనించి తోసిపారెయ్” అన్నాడు.

మనీష్ తగ్గరపడుతున్న ముఖంతో “అది కాదు అన్నయ్యా! ఇతరులవ్యవహారమామూలతే ప్రాణం ఎలాగో పీకుతుంది” అన్నాడు.

మాధవి నవ్వుతూ “అయినా అన్య క్రితమ దృష్టాంతంగా ఉండి తీరాల్సిందే నవ్వు - అదే మీ అన్నయ్యలాగా—” అంది.

నిశీత్ నిరకంఠతో “వృత్తువు ఎన్నైతే సాదరంగా తన ఒళ్ళోకి తీసుకుంటావో - వాళ్ళు అందరితోపాటు మనం కూడా ఒకవేళ వదిలేస్తే ఆ దశావెయ్యటం, వాళ్ళ కేదోచుతుంది అని అనుకుంటావా? కాదు కాదు జ్యోతానికి ఎదురు తిరిగి నా దర్శన మనకుమనమే వెలిపిపడతాం” అన్నాడు.

మాధవి కన్నుల్లో నీళ్లు కలిసిపోయాయి. మనీష్ ఊరబిడ్డలలాగా నిశీత్ కాను పట్టుకుని “క్షమించు అన్నయ్యా! క్షమించు. క్షమించమనిన నా ఈ పొరపాటు ఎంత పెద్దదో నేను స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాను” అన్నాడు.

నిశీత్ అతణ్ణి చటుక్కున చేతులతో లేపిస్తూ “ఎక్కడి పిచ్చివాడినిరా! ఇలాంటి పొరపాటు రానిదెవరికి? - నిజమే, ఇతరులు తమ కర్తవ్యాన్ని పదిలిపెట్టడం చూస్తే ఎవరి మనస్సు రగులదు?” అన్నాడు.

మనీష్ గబగబా అతడి నోటికి చెయ్యి అడుపి “ఇంక ఆమాయ ఎవరు అన్నయ్యా? ఇప్పుడు మళ్ళీ ఉద్యోగం తెచ్చుకోని ఆస్తి పదిలేస్తానేమో! అయితే హేమరాకూర్ కోసం నలుగురు మనుష్యులను పంపనా?” అన్నాడు.

“ఆగు నేనుకూడా వెదకా. ఇవాళే ఆదివాసం శెలవు”

మాధవి కోపంతో “అయితే ఇహ పొయిలో నీళ్లాయనా ఏ?” అంది.

నిశీత్ నవ్వుతూ - “అ-త అవచరలేదు. ఇది తెలుసు మామూలు గొట్టల పని, అంతకన్న మరేమీ కాదు. నువ్వు పంట ప్రియత్నంలోనే చూడు. చూడు - ఇంకా వేడి చిల్లాకాయందే వచ్చి భోజిస్తాను” అన్నాడు.

ఇకనూ ఊటికివచ్చి దానిని నడుస్తుండగా “నిన్న ఆమల దీదీ నిన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చింది అన్నయ్యా!” అన్నాడు మనీష్.

నిశీత్ సర్వదృష్టాదిలాగా చటుక్కున వెక్కిరిసి తిరిగి నిలబడి - “నా సోదరులు ఎవరూ, నన్ను ఇలా ఇతర ఆడవాళ్ళ మోజులో ఇరికిచిటం - నాకే మాత్రం అభిలషణీయం కాదు. ఈ సంగతి నీకెప్పుడో తెలిసి వుండొందనలు” అన్నాడు.

మనీష్ ముఖం చిటిచిటుకుని “నాకిందలో జోక్యమేమీ లేదన్నయ్యా! నువ్వు నమ్ముతావో నమ్మవో తెలియదు - దారే పన్నా పన్నా నన్ను చూసి విడిచిపెట్టలా. అసభ్యంగా ప్రవర్తించేమో అన్న ధయంతో ఈసారికి ఆమెతోకూడా ఇంటిదాకా వెళ్ళాల్సి వచ్చింది” అన్నాడు.

“ఇకనుంచి ఆమె ఇలా ‘ఒకైత్’ చేస్తుందనుకుంటా -”

“కాను అన్నయ్యా? నిన్ను వెతికి పట్టుకోవాలని ఆమెకు ఒక్కటే స్పృహ ఉంది. అంతే ఆమె ఒకటేసకోని ఈ ఒక్కసారి తన ఇంటికి తీసుకువెళ్ళింది. నేను నీపాదాలు చూచుకుని ఒకటే వేసుకుంటున్నాను”

ప్రవేశోత్తి

“అలా చెయ్యకు. ఎందుకంటే నవ్వ ఆ నిబంధనలేవని తెలుసు నాకు” అన్నాడు నిశీథ్.

6

తడిబొమ్మను పీపుమీద ఆవిడచుచు, తాళిపుడెపులు ముడివేసిన పమిటచెగుచు ఆబొమ్మమీదనుంచి ముందుకు లాక్కరి, సనిసయంగా భీర ఎదుట తమలవాతుల ఈనెలు రీస్తూ కూర్చుంది మాధవి. నిశీథ్ భోజనంచేసి, ఇంక పీథిలోకి వెడదామని వేజోర్సు తొడుక్కనే ప్రియ త్నంలో ఉన్నాడు. సగ్గిగా ఆ సమయానికి మనీష్ లోపలకున్నూ, “నేను వచ్చాను పదినా! అన్నయ్య ఉన్నాడా?” అన్నాడు.

మాధవి నవ్వుతూ, “బాగుంది, బాగుంది, మీ ఈ నాగిరికిమర్యాదల్ని చూస్తే నాకు మహానీకామపుణ్యకొస్తోంది మనీష్!” అంది.

ఇంచుమించు ఆమె మాటలతోవాడు - “ఎందుకరా మనీష్?” అని అన్నాడు నిశీథ్.

ఎవన్న కలుసుకోటానికి వెడతామో - వాళ్లదగ్గరనుంచి తప్పించుకుందామని ఆంతర్యంలో ఉండటం తాను బదుగుతూ ఉంటుంది. అంచేత ఒక వేళకర్తవ్య పోర్బలంవల ముందుకు వెళ్ళినా - ఈక్షణంలో అతడు బహుశా బైటికవెళ్ళి ఉంటాడు - కలుసుకోవటం పడదు, అని మనస్సులో ఊహించుకుంటూ ఉంటాడు. అలాంటప్పుడు - సంతోష విషాదాలు రెండూ ఒకేసారి మనస్సును ఆవరిస్తూ ఉంటాయి. కాని దానివల్ల భుఖి-కన్న సంతృప్తి ఎక్కువగా కలుగు తుండేమో అనిపిస్తుంది.

మనీష్ కూడా సగ్గిగా అలాంటి ద్వైధభావంలోనే ఆడుగుపెడతూ వచ్చాడు. ‘ఇప్పుడు నిశీథ్ అన్నయ్య తప్పుకుంటా ఏదోపనిమీద పీథిలోకి వెళ్ళిఉంటాడు; పడనువ్వు’ అని ఆశమాత్రం ఆంతరంగంలో ప్రత్యక్షమిస్తూనే ఉంది. కాని ఫలితంగా ఆ ఊహ తల్లకిందులయేసరికి అతడి పాణాలు విలవిల లాడిపోయినాయి. అంచేత అపరిమితమయిన భ్రష్టం తెచ్చుకుని, మనస్సు

ధ్రువ జ్యోతి

అలా ప్యూను దాచిపెట్టుకోవాలని “నిన్నుమళ్ళీ అక్కడకు వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. తిరిగి రావటానికి రాత్రి చాలా పొడువోయింది...” అంటూ హాస్యం చేశాడు.

నీళ్ళ చుట్టుపక్కన లేచినిలబడి, “చువ్వకూడా డైటిక వస్తున్నావా? పద ఇద్దరింకీ లేనే వెడదాం... ఏదీ, చుట్టుపక్కన కానీ రెండు అవకాశాలు ఇయ్యాలి” అన్నాడు.

అలాంటి మాటలు తొలిసారి వచ్చేసరికి వెనక్కి తిరిగి మనం అలాంటి మాటలు బయలుదేరాడు. నాలుగిడుగులు ముందుకు పోయాక ఎలాగో తననుతాను పదిలపరచుకుని, అతడు హఠాత్తుగా “ఈడు తరం అమె నీకు ఇచ్చింది నిశీథ్ అన్నయ్యా! వీసుకో, నేను కొంచెం అటువైపు వస్తాను” అన్నాడు.

“నీకే ఇయ్యాలి” అని నిశీథ్ అవుతూ అందెపుచ్చుకుని జేముల పెట్టుకున్నాడు. మరెక్కడో అడుగులు ముందుకు నడిచి, మెయిన్ రోడ్డు మీదికి వచ్చాక - హృదయాన్ని ధైర్యంగా చిక్కిపట్టుకుని “కాదులే, పదీ నీతోనే వస్తా” అన్నాడు.

“అదేమిటి? నీకేదయినా పని ఉంటే అది అయినా కేరా”

మనస్సులోని కైరాశ్యాన్ని కిష్టపుచ్చటానికి ఆలోచించుకున్నట్లు అలాంటి కంకణం ఎంతో స్నేహంతోగా ఉంది. కాని అస్వస్థతలోని అభూతం ముందరి తగిలించి మనస్సుకు అయినా యువం చేయబోతున్న నూచనలేవీ కనిపించక పోవటా దూసి మనం దిగ్గజగా నవ్వుతూ—“చువ్వ ఎన్ని కేర లేస్తావో అనుకున్నాను చువ్వయ్యా!” అన్నాడు.

నీళ్ళ అమాటకు అడ్డుపెట్టి “ఇక అమాట ఎత్తవలసిన పరిలేదు భాయి!” అన్నాడు.

“ఎందుకీ అన్నయ్యా?”

“వీలలు బాకలో అడుగు పెట్టనక్కర్లే... వాటి నేలా పోవద్దనిందే; కాని అడుగుపెట్టినట్లు పీడించటం రెప్ప మూసే సరితం ఉండదు”

“కాని మనస్సులో నాకమాత్రం కలుష్యంలేదు అన్నయ్యా!”

“మంచిదే. కాని నాకేమిపిస్తావో తెలుసా? లభా నెకోచాలు ఎక్కడనులే ఉంటాయో హాపకూడా అక్కడే రై ఎక్కడుండే”

అమాటకు లక్షణమూ — “నీకు తెలియకు అన్నయ్యా. కలల కోలనం ఉపరించి కేగిమిది ఉపాతాలో నే —”

ద్రు వ జ్యోతి

నిశీథ్ నవ్వుతూ - “కాలుష్యం ఎప్పుడైతే ఎక్కువవుతుందో - అప్పుడు చాలామంది ఇలాగే సత్ప్రవృత్తుని వేషం వేసుకుని ఎవటకు పచ్చి నిలబడతారు. ఆపన్నలను రక్షిస్తామనుకునేవాళ్ళు కొందరూ - కష్టాలొచ్చి ఉదరిదం మనుకునేవాళ్ళు కొందరూ - కాని అవన్నీ కేవలం నోటిమాటలే. అవి సత్యమనే రాతి గోడికు వున్నాదలు కాకపోవటంవల ఆ భాషం చెండు రోజు లోనే లుప్తమైపోతుంది. దానితోపాటు వాళ్ళంతట వాళ్ళే పటుబడతారు. ఎంతతరతే అంతరంగంలో ఉన్న ఆసలు మనిషి లజ్జాపగుంతనాన్ని తొలగించుకుని బైట పడతాడు” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఒక బస్ దగ్గరకు వచ్చి ఆగి, ఆ మాటలను అక్కడితో పదిలేసి బస్సులో ఎక్కాడు. ఆత్మర్యాతమాడా అన్నయ్యను అనుసరించి తన దోషం ఏమాటలో సరితమయిందో సర్దిగా తెలుసుకోలేక అలాగే చూస్తూ నిలబడి పోయాడు మనీష్.

సాయంకాలంపూట తులూ కళ్యాణ కడుపుకు నిశీథ్ టుప్స్ తీసుకోటానికి కూర్చున్నాడు. మనీష్ దగ్గరకు వచ్చి “నేను కొన్నాళ్ళపాటు పశ్చిమదేశానికి వెళుతున్నాను అన్నయ్యా!” అన్నాడు.

మాధవి విచితితురాలై “అదేమిటి? ఇలాంటి ఆసమయంలోనా?” అంది మనీష్ తెల్లబోయాడు. అప్పుడు నిపన్నప్పిస్టితో నిశీథ్ కేసి మానూ ఇంచుమించు హితముగలా అలాగే నుంచున్నాడు. నిశీథ్ గంభీర ముఖంతో “పోనీ, ఇంప్రతమ పడ్డాక వాడికెలాగూ కొంచెం విశ్రాంతి అవసరం” అని సమాధానమిచ్చాడు.

మాధవి కోపం తెచ్చుకొని - “పరాయి దేశాలలో విశ్రాంతి ఎక్కడ లభిస్తుందేమిటి? తీరయాత్రలో నేవచ్చేయటానికి వెళ్ళి ఎంత ఇబ్బంది పడినచ్చాడో జ్ఞాపకం లేదా? మీరు ఎన్నెన్నో చెప్పండి. ఇట్లోఉండి నా ఉపచారాల వల్ల పొందే శారతనాఖ్యాల్లో నాతోపాటైనా స్వర్గానికి వెళ్ళినా పొందగలడా లేదా అన్నది సందేహమే” అంది.

నిశీథ్ నవ్వుతూ - ఎంత మంచి ఉన్నవనయినా కొంచెం దాచుకుని పొదుపుగా భుజించటం మంచిది. అధికంగా పొందటం కూడా క్రమశః ఎక్కువయింది. అంతే కొంచెం వద్దని కూర్చోకపోతే పాపం ఎలాంటి అజ్ఞేతి సంభవిస్తుందో! తెలుసా?” అన్నాడు.

మాధవి మరంత కృష్ణురాలె “తెలియనిమాట నిజమే! ఎక్కడో అక్కడ చూసి పెళ్లిఅంటూ ఒకటిచేసి సంసారించెయ్యాలి, లేపోతే రాత్రిం పగలు భూతాలలాగా పనీపాటా, లేకుండా ఒకటే తిరగటమాయ! పను మరీ! వారి మాట వినకు నువ్వు; నేను మీ అక్కదగ్గరకు వెళుతున్నా — పచ్చే నెలలో నీకు పెళ్లి చేయించితీరుతా” అంది.

నిరీక్ష పరహాసమారవమైన కంఠంతో చిరునవ్వు నవ్వుతూ “అయితే ఇహనే? హెళోను రీపు పచ్చిదన్నమాట. ఇహ ధయిపనిక్కా. ఎక్కడికు వెళ్ళేదీ నిశ్చయించుకున్నావా మనీష?” అన్నాడు.

“ముందు ఎక్కడికయినా వెళ్లి ఒక కార్టోటయివేసివస్తా”

“కూడా ఎందున్నాడు?”

“పెద అక్క. అసమయ లో ఎల్లలు పోయినందుకు ఆమెను చూసి బెహారుచేసింది”

మాధవి ఈసారి సమానుభూతిని వెల్లెబ్బిస్తుంటూ “కందాపాపా! ఎదుసను తీసుకు వెళ్ళేటయితే ఒక చేయతగినపని చెయ్యవచ్చు; ఇకతర్వాత ఈమని ఖిం బాపకం ఉండదు. ఎలాంటిసిల్లులు పోయారు వానం! ఆమెను కాశీగయా కూడా తిప్పుకువస్తే అక్కచికు వెళ్లి నఫలమూ ఉంటుంది. లేదతాచిశ్శన లాశమూ కలుగుతుంది” అన్నది.

“అదేంకాదు పదినా! తీరాలకెడితే వర్తి గందరగోళం గిజసిజిరపు — పచ్చే లాశమేమీలేదు.”

నిరీక్ష ఆమెనునే సమర్థిస్తూ — “అవును, నిజం! అదికాక హిందూ మతం లేదతాదన్ననాచికెళ్లి పూర్వీకులున్న పోచిమోటుకిన్ని వచ్చి మహానా ఎక్కువ చెనుకునే సితిలోపడితారు. స్వాభివేతిమైన ముగ్ధుల దర్శనలో ఆమె ఏదేవతా సాక్షాత్కారాన్ని జూచగలుగుతుందో అని మానవులచే ప్రయోగమైన మా గుర్రస్థు గొప్పది. అక్కడ గుర్రం పులికిగా పోయిపోయి నిజమే అయినా కొంత ఉపయోగముగా. చివరలో నిరసమనో సజ్జికాదాస్యమవుతుంది. ఇదికే తెలుసుకునేందుకు అదకాశమే ఉండదు చూడు!” అన్నాడు.

మనీష గుండలకంఠంతో “హల్లగంమాకావా అన్నయ్యా?” అని అనిగొడు.

ధృవ జ్యోతి

నిశీథ్ ఉదాసీనంగా “లేదు, జేబులో నే ఉంది; చూస్తూనిప్పుడు. పద, అదిదాకా కాసేపు క్లబ్బకెళ్ళి తిరిగివద్దాం” అన్నాడు.

రెండుమూడుసార్లు ఉత్తరం సంగతి చెవిని పడేసరికి మాధవిమనస్సు కొంచెం విచలించిపోయింది. మంచి చెడువిషయాలు తమముందర బైటపెట్టడానికి అయిష్టంగా ఉండేవాళ్ళేనరుంటారు! పోనిదూ పాడు; ఆ మగవాళ్ళ సంగతులు మనం చెవిని పట్టించుకోకుండా ఉండటమే మంచిది - అని అనుకుంది ఒకసారి. కాని మరుక్షణంలోనే మళ్ళీ ఇంతకు ముందెప్పుడూ ధర్మ తన ముందర ఏ సంగతి దాచిపెట్టగలదు. అయినామరి ఇప్పుడు ఏమిటి ఈ కొత్తపదతి! ఆ పద్మబంధువుల అతిరహస్యాల్లోనూ బైటపెట్టడానికే వెనుదీయనప్పుడు ఇవాళ ఈదొంగచాటుతనందేనికి? అనిపించింది కాని ఆపశ్చిన్నకు సమాధానం బుద్ధిపూర్వకంగానే ఆలోచించాలా ఆమె. ఆలోచిస్తే పవిత్రుడైన ధర్మ జీవితచరిత్రలో క్షణికసందేహమైన కాలిమను ఆపాదించినట్లు అవుతుంది.

కిరసనాయిల్ వాడువచ్చి ఉబ్బుఅడిగాడు. మరో రోజునయితే ఆలోచన అపరం లేకుండా పెట్టితీసి ఉబ్బ ఇచ్చేసేదే మామూలుగా. కాని ఇవాళ అలా చెయ్యలేదు. మెల్లిగా ధర్మజేబులోంచి మనీపర్సు తీసి అంగులోంచి ఒక పాపలా తీసిఇచ్చింది. తర్వాతమళ్ళీ ఆచొక్కా యథాస్థానంలో పెడుతుండగా ఆ జేబులోఉన్న కవరులో ఏదోఉన్నట్లు చూసింది. విపరీతమయిన లాలస ఆమె హృదయాన్ని ఊగిసలాడించింది. ఇలాంటి చోట్లనే మానవులకు మొదటి సారిగా అధఃపతనం ప్రారంభమవుతుందనుకుంటా!

రాత్రి కొంచెం ప్రొద్దుపోయాక నిశీథ్ ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. భోజన మయ్యాక మంచంమీద పడుకుని తాంబూలం నములుతూ ఉండగా మనీష్ ఇచ్చిన ఉత్తరం సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది అతడికి. వెళ్ళేముందు మనీష్ ఒట్టు వేసుకుని “ఒకసారి చూడు అన్నయ్యా! ఆ అభాగ్యురాలు ఏం కావాలంటున్నదో ఆకాస్త చూచినంతమాత్రాన నీకేమంత వచ్చేనన్నం లేదనుకుంటా. అదీకాక పరులకు సేవ చేసేభారం బుద్ధిపూర్వకంగా నెత్తిన వేసుకున్నప్పుడు ఇలాంటిదాన్ని తీసుకెళ్ళి గోతిలో దింపటం మంచిది కాదని నేను బాహుటంగా చెప్పగలను” అని చెప్పివెళ్ళాడు.

నిశీథ్ లేచి చొక్కాలో చెయిపెట్టాడు. కాని ఏకాగ్రణంతే నయితే ఉత్తరం అక్కడ లేకుండా పోయింది. వెయిట్స్ దొరకిలేవు.

• సరేగా ఆ సమయానికి అన్నగిరినున్న కల్యాణిని చూడలేని మాధవి ఏనో మనస్సులో గొణుక్కుంది. తర్వాత చేతులూ మూతీ కడుక్కుంటున్నట్లు ఒకటి గెండుసారు నీకు తెచ్చి అక్కడా ఇక్కడా పారపోసింది. చిహ్ను వచ్చి బోర్లగా పడుకుంది. నిశీథ్ కుంచించుకున్న ఆమె ఒంటిమీద చెయ్యివేసి, నిమిరుతూ “కొంచెం సావకాశంగా అటు తిరిగి రానీ నన్ను! - కడుపులో నొప్పిగా ఉంది.” అన్నాడు.

జీవితంలో ఇదే మొదటిసారిగా మిథ్యను ఆశ్రయించి ఇకరూ దూర దూరంగా తప్పుకు పోసా గారు — కాని తమ ఆలోచనలను మాత్రం ఎవరూ అరికట్టుకోలేకపోయారు.

ఉవ్వెత్తుగా వస్తున్న దుఃఖవేగాన్ని అణచుకొని మాధవి భర్తకు కుడి నైపుకు వచ్చి పడుకుంది. మర్నభేదకషయిన వేదన ఆమె హృదయాన్నంతటినీ కలచివేచి, అ-తర్వేదనను పోగొట్టుకునేందు కుపయు కమైన యుకులతో ప్రపంచమంతటినీ తాపదగం చేయాలని అనుకున్నా అది హింసాసాధనమని నిగ్రహాన్నే వహించింది.

ప్రక్కనున్న ఈవ్యక్తి స్వబుద్ధితో సర్వస్వము ఇచ్చేసి తాను ఈనాడు బికాడికా నిలబడింది ఎందుకోసం? ప్రాణప్రదక్షైస ఆ ప్రేమ దాసంతో ఈ ప్రపంచాన్ని నాదిగా జేసుకోవాలని కాంక్షించాడంటే కేవలం ముఖిలో కప్పించే బాహ్య సౌందర్యాస్వాదన కోసమేనా? ఇంకేమీకాదా! వ్యాపారంలో ఆయన అంతా పోగొట్టుకుంటూఉంటాడు; ఇతరులు చూడతూ చెడుకోర్కీతో సహాయించుకుంటున్నా సత్యస్థి పడదువాళ్ళు. ఎవరీతిలో? స్త్రీలకు స్త్రీత్వాన్ని పోషించి ప్రగుఘల మానసికయంత్రాలకు అడ్డం జేయించాలనే మతస్థమి స్పష్టిక గతు ఎవరుకలిగించారు?

ఆమె హృదయంలోంచి వస్తున్న నిర్లూఘులవేగాన్ని నిగ్రహించుకోలే కపోయింది. సహింసరూ ఆవేగంతో వదులుతూ లేచి నిలబడినదామె.

నిర్లమత్తుతో “ఎక్కడికివెడతావు?” అని అడిగాడు నిశీథ్.

“చెట్టికి”

ఆ కంఠస్వరం వింత గుడమెంకో గ్రహించేటంత ఓర్పు నిశీథ్ కు లేక పోయినదప్పుడు. అంచేత మరోపిల్ల వెయ్యాల్సిన అవసరమున్నట్లు తోచింది. మాధవి మెల్లిగా గదిలోంచి బయటికివెళ్ళింది.

ధ్రువ జ్యోతి

హృదయంలోని ఏడుపునంతా ఒక్కసారి వెళ్ళగొక్కాలని కోరిక వుట్టినా—అలా చెయ్యలేకపోయింది. ఆగ్నేయగిరి తాలూకు అగ్నిస్తూపం మాత్రం ఒకటి హృదయంలో అణిగిపడిఉంది. చల్లగాలి హృదయంలోని మంట సంతాచల్లపర్చటానికి పయన్నిస్తోంది.

మర్నాడు తెలవాల్గట్టనే నిశీథ్ లేచేసరికి ఇంకా మాధవి నిద్ర పోతూనేఉంది. ఒక చక్కని ప్రశాంతత ఆమె దేహమంతటా విసరించిఉంది. ఈసమయంలో భార్యను నిద్రదేవి ఒడిలోంచి లేవతీయడానికి ఎందుకనో అతడికి మనస్కరించలా. మెల్లగా ఉదయం పికారుకు వెళ్ళాడు.

పెద్ద కాలీఫ్లవర్స్ రెండు చేతపటుకుని తిరిగివచ్చి సంతోషం వెలివిరు నూన్నకంతంతో “ఇదిగో ఈవేళ తోటలో ఈపూలు దొరికాయి. చూశావా ఎంత పెద్దవో! తీసుకో—చక్కగావండు. నీకోసం ఒక్కటయినా వృధాగా పోయ్యను, అన్నాడు.

మాధవి భర్తరం, తెలియకుండానే ఒక్కసారి కంపించిపోయింది. కాలీ ఫ్లవర్ అంటే ఆమెకు చాలా ఇష్టమే; అయినా రమ తోటలోని కాకపోతే తన బానిసత్వదామో. ఆసంగతి భర్తకు తెలుసు, నిశీథ్ తీసుకువచ్చి ఇచ్చిన ఉసహ్యం ప్రేమకు ప్రతిదానమో—లేక చేసినపని ముపించడానికి చేస్తున్న లంచమో తెలుసుకోలేకపోయిందామె. మనస్సులోని తుపానును మనస్సు లోనే దీగబట్టుకుని చెయ్యించాచి తీసుకున్నది.

మధ్యాహ్నం లీరుబడిగా కూర్చున్నప్పుడు ఈ సంఘటనంతా మరోసారి స్ఫురతి. తెచ్చుకుని ఆలోచించుదామని అనుమానాఉండగా—చతుర్కున దీగ్రాసుకుగొట్టే ఎంతో ఉప్పడుచేశారు. కిక్కిరిస్తూ ఒకటిరీసి ఆమరిసి ఎంతో చాటుగా చూద్దామని అనుకుంది మొదట్లో. తర్వాత కిక్కిరిస్తూ గడిచుతీసి అంతానురావైన ఆ స్త్రీనామాని “హా కావాలి మీకు?” అని అడిగింది.

గుమ్మందగినను చి అయివతి సగంలేచిన కిక్కిరిస్తూనచ్చి “నిశీథ్ బాబు ఇల్లు ఇశేనా” అని అడిగింది.

“ఆ ఎక్కడనుంచివచ్చానుమీరు?”

“ఎంతో మారంనుంచి కావలెండి—నిశీథ్ బాబు ఇంట్లోలేరా?”

“లేగ్. ఏపని వాటితో మీకు?”

“చెబుతాను. ఒక్కసారి తలుపుగడియ లేయండి—చూశారుగా నేనూ ఆడదాన్నే”

మాధవి గంభీరకంఠంతో — “క్షమించండి — నాతో అవసరం లేనప్పుడు—”

ఆ యువతి ఆ మాటకు అడ్డవచ్చి చంచలమయిన హాస్యంతో — “బావుంది. అతిథి అభ్యాగతులు ఇంటికి వస్తే ఇలాగే తలుపులు బిడాయించి ఉంచుతారా? గృహాయజమానుల దృష్టిలో చూస్తే ఈపదతి సుందరంగానే తోచవచ్చు; కాని ఆ వచ్చినవాడికిమాత్రం—”

మాధవి కోపగించుకుని “వయదెయ్యండి మీరు—ఈఇంట్లో ప్రజ్ఞేంద్రుడే అధికారం లేదు మీకు” అంది.

“గృహాయజమాని ఉన్నట్లయితే ఆ అధికారాన్ని పొందేవాడే”

“మంచిది, వారు ఉన్నప్పుడే రావచ్చు”

“ఇంక వేళాకోళాలతో పనిలేదుఅక్కా! తలుపురీయి.”

మాధవి మరస్సు ఒక్కక్షణం చంచలమయింది. ఈ అపరిచితురాలు భర్త కెవరైనా అర్థీయురాలై ఉండవచ్చు! బహుశా అయిఉండవచ్చు నేనూ! మరుక్షణంలోనే నన్నటి ఉత్తరం ఉజ్వలాక్షురాలతో ఆమె మనో దృష్టిలో ప్రకాశించసాగింది. ఈ ద్వైధభావంలోపడి, కం కర్తవ్యతా మూఢురాలై “మీదేరు?” అని అడిగింది.

“చెబుతాను అక్కా! నీకాశు పట్టుకుంటా; ఒక్కసారి తలుపుతెరు. ఈమగవాళ్ళ కళ్ళనుంచి తప్పించుకుని కాస్త బ్రతికిపోతాను”

మాధవి ఇంక ఊరుకోలేక పోయింది. సందేహాలన్నీ దూరంగా త్రోసి వచ్చి తలుపురీసింది. స్త్రీ. ఏదయినా సహిస్తుంది; కాని సాటి స్త్రీలనికెంతమాత్రం కలిగితే మాత్రం సహించలేదు. ఆమె లోపలికివచ్చి మళ్ళీ తలుపులువేసి— “బోకరావచ్చి లోపలకు ఎలారాగలిగానో చూడు అక్కా! ఈసారి నీతో పాటు గృహాయజమానత్వంలో భాగంతీసుకున్నాకనే మిగతా విషయాలన్నీ” అంది.

క్రమ వర్ణన

ఈ సందర్భంలో సామాన్యంగా నడుచుకొనే విధానమును గురించి మాధవి; కాని ఇప్పుడేకపోయింది. ఒక్కక్షణం బిగ్గరగా నవ్వి; “జేరు చెప్పితే నీకు గవంతయినా టోకరా ఇప్పుడేననే ఉద్దేశ్యంతోనే చెప్పలేదు అక్కా! నీతో నాకు ఎంత పరిచయంలేదో-బాబుగాడితో నాకంత పరిచయంఉంది. అదేనన్నమాటేమిటి? ఒకనాడు టోకరాఇచ్చి ఆయన బిచాణా కూడా లాక్కున్నాను. వారు ఎప్పుడోస్తారు అక్కా-రాత్రికా? అంతసేపూ నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టనా? ఉండదులే-మళ్ళీవస్తా అప్పుడు. ఏంమరిషి? ఆయన్ని చూడాలని ఆశుకుంటున్నా. నేను వచ్చాననిమాత్రం చెప్పుకు. ఆలాఅయితే సిగ్గుతో మునుగులుకుని కూర్చోవచ్చు బహుశా. మగవాళ్ళను అగంచేసుకున్నానని మహా గర్వం ఉండేదేదినాకు. కాని ఈయన ఆ గర్వాన్ని భగ్నంచేశారు” అన్నదమల.

మాధవి నిశ్చలపాసానమూరి లాగా నిరదృష్టితో ఎదరనెపుడు చూస్తూ ఆలాగేనుంచుంది. కొత్తగావచ్చిన ఆయువక వేడిదామని లేచి ఏమచుకుందో మళ్ళీ చటుక్కున చతికిలపడి “కాసిని మంచిదీళ్ళు యిస్తావా?” అంది.

మాధవి గంభీర కంఠంతో “ఆఁ. నాచేతులమీదుగా తలుపుగడియ తీసి నిన్నెప్పుడైతే ఇంట్లో ప్రవేశించుచున్నా-అప్పుడింక నీళ్ళే నన్నమాటే మిటి-ఇంకెన్ని ఇవాల్సీవస్తుందో?” అంది.

విస్మయ వ్యాకులమైన సేత్రాలను పైకెత్తి “ఏమిటన్నావు అక్కా?” అన్నది అమల.

మాధవి చటుక్కునఆరుగురు మాచ్చి “ఎబ్బే! ఏంలేదు. ఇంట్లోనాకరు లేదు చెప్తే! మితాయిలయినా తెప్పించిపెట్టలేకపోయాను. వాటికోసం హల్వా అదీచేసిఉంచాను. అదేకాస్త తిని వెళ్ళు”అంది.

“అదెలా అక్కా! మగవాళ్ళకోసా—”

“మరేంఫర్వాలా. నాచేతులమీదుగావైందిగా, అందులో తీసుకున్నంత మాత్రాన అంతతప్పుపట్టలేదులే శాస్త్రం”

అమలవెళ్ళిపోయింది మాధవినిశ్చేష్టురాలై తనముఖంలోనిచింతాశ్శిలను తుడుచుకోటానికి ప్రయత్నించింది. కాని ఎమంతం తుడుచుకోగలిగింది?

నియమితసమయానికి నిశీథ్ తిరిగిరాగానే మాధవి ఫలహారంపళ్ళెం చేత పుచ్చుకుని వచ్చిలిలబడి “ఇవాళ ఒకరు మిమ్మల్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చారు” అంది.

“ఎవరు?” అన్నాడు ఉత్కలకుడు నిశ్చయము

“ఒక స్త్రీ, ఆమెతోమీరుపరిచయం ఉందని ఆమెవేళ అనుకుంటుంది”

నిశ్చయము ఆశ్చర్యపడుతూ చేతిలోఉన్న పత్రం కిందవదిలెసి “ఎవరూ, ఎవరూ?” అన్నాడు.

“అమల - ఎక్కడో ఇక్కడోనట ఉంటూఉండటం!”

కలకం అస్వాభావిక గాంభీర్యంతో నిండిపోయింది. నిశ్చయముతో పడుతూ లేచిచుంచుని “ఎంతసిగ్గుచూడనలసినది! ఒకసారి శిక్షించటం అనుకుంటే సేపట్టడే—” అన్నాడు.

మాధవిఅడ్డుపెట్టి “ముందుఒక వాడే రీతుకుగడ; చూడూక సన్నీ గావుందని తెలిసింది నేను చూడటానికివెళ్ళాలి” అంది.

“మంచిది. నేను వెళ్ళేదాకా అదే. పద. నిన్ను అక్కడ నంపే వెదితాను. పచ్చెప్పుడు మళ్ళీ ఇద్దరమూ కలిసేరావచ్చు” అన్నాడు నిశ్చయము.

7

అక్కడో వాదించటంలాగే ఉండిపోయి, ఆమెతోమీరూ మునుపే మధురమూర్తిని దిగాడు. ఇక్కడకు రావడానికి అసలైన కారణ ఏమిటో చిస్టయి పైకి చెప్పలేదు. అనాచర్యకమని అనుకోవటంవల్ల పానీష్ ఆమెను అడిగినా లేదు. నూరుకకాల చాదస్తాలలో ఇదీ ఒకరికిమైన పిచ్చితనం అని తెలుసు అతడికి.

అందంగాఉన్న ఒకబంగళా ఎదుటఉన్న మైదానంలోకివచ్చి కాళ్ళుచాపి పడుకుని నిస్సంగ జీవిత పుస్తకంలోని వేజీలకు వేజీలు తిరగేస్తూ, తృప్తి సఖాలతో ఆ కాళ్ళేపుఅయినా విసుగు కలగకుండా చేసుకుంటున్నాడు. నర్తగా ఆసమయానికి వెళ్ళుకుక్కొకటి గా తులేసుకుంటూవచ్చి—చండచేతులతో పుస్తకం

ద్రువ జ్యోతి

కాన్ని బలవంతంగానే లాక్కుని పోవోయింది చూరంగా. దానితోపాటు వెనకాలనుంచి కిలకిల నవ్వుతున్న చెప్పుడుతు ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు—ఎనిమిదేళ్ళ కుట్టాడొకడు నోటికి చెయ్యి అడ్డుపెట్టుకొని నవ్వుతున్నాడు.

మనీష్ కొంచెంకోవంతో “ఆ కుక్క నీదేనా అబ్బాయ్?” అని కేకేశాడు.

“కాదు” అక్కడి. ‘సుల్తాన్’ అంత అల్లడుకుక్క కాదులండి. మీరు దాన్ని అపారం చేసుకుంటున్నారే, కాని మొత్తానికి చెడదికాదు. మీతో స్నేహం చేసుకోవాలని బుద్ధి పుట్టిందేమో—అందుకనే పుస్తకాన్ని లాక్కుని మాటాడించింది. సరేగా మనుష్యుల స్వభావమే దానిదికూడా. ఇదగో చూడరామా పిలుస్తాను. సుల్తాన్! ఆ పుస్తకం ఇచ్చేసెయ్ వాటికి.”

సుల్తాన్ కాస్త దూరంలో నిలబడి వ్యగ్ర కాటుకతో మనీష్ ముఖం కని చూస్తోంది—పట్టుకోటానికి వచ్చిన వాళ్ళితో పోలిపోయామని ఇచ్చి ఉన్నట్లు. చిన్నయజమాని పిలుపుతో ఆటలమీద ఇక నిరాశ చేసుకుని సుల్తానులాగానే తీసిగా నడుస్తూ మెడపంచుకుని ముందుకువచ్చింది. ‘మధ్య మధ్య ఆ కుక్కాడి ముఖంకేసి—“ఇలా ఆటల సంతోషంలో అన్యరాపటం మంచిది కాదునుమా!” అన్నట్లు బెదురుచూపులు చూసింది.

పోయిన పుస్తకాన్ని మళ్ళీ చేతపుచ్చుకుని—సంతోషిస్తూ మెల్లిగా ఒకటి రెండుసార్లు ఆ కుక్కవీపు చరచాడు. ఆ కుక్కకూడా అసందంతో కింద పడుకుని దొరి లేచి, ముందరకాళ్ళతో అతడి మడికాలు కప్పించు కొన్నట్లు పట్టుకుని, దానికిబదులు అతడి బూట్మీద మెల్లిగా కొరికింది.

ఆ కుక్కవాడు చటుక్కున “ఇయపడ నవనములేదు. అది కనిపటా కాదు నిజానికి. ఆటలలో అది ఎంతవేగం కస్పరుస్తుందో పించెప్పుడు!” అన్నాడు.

ఈ కుర్రస్నేహితుడి మధురాలాపాలకు ముగుడే మనీష్ నిశ్చలదృష్టితో అతడి ముఖంకేసిచూసిచూసి “మిఇల్లు ఎక్కడ అబ్బాయ్?” అని అడిగాడు.

కుర్రవాడి చంచలదృష్టులు స్వయంచేశాయి. ఉత్సుకదృష్టితో అతడి కేసిచూస్తూ—“ఓ! మీకు అనియదల్లేదండీ! అది ఎలా తెలుసుకోగలను?”

మీర కోర్కెగా పచ్చినివారుగా ! మేము మీరు వచ్చినరోజునే చూశాం. కాదు స్మృతి?" అన్నాడు.

స్మృత్ తన నాలికా, తోకా ఒకటి రెండుసార్లు ఆడించి, ఆసంగతి నిజమేనని రుజువుచేసింది. మనీష్ కిముళః మరంత ఉత్సుకుడై "అయితే మేము వచ్చినరోజునే చూశావచ్చుమాట నువ్వు?" అన్నాడు.

"వాహా ! నేను ఒక్కణ్ణే అన్నమాటేమిటి ? అక్కా, నేనూ, సుమానూ, మా బంట్లోకు భగలూ అందరందూశాం. భగలూ మిమ్మల్ని సోహీద్ అన్నాడు. మా అమ్మ అందుకు ఒప్పుకోక బెంగాలీవారనని నిరాశ చేసింది. ఇనాళి ఉదయం మీరు ధౌవతి కటుకురావడంచూసి, వాడు పేరుగు తీశాడు. వాణ్ణిచూస్తూ పొట్ట చెక్కలయ్యేట్లు సవ్వాం. ఒక్కణ్ణి ఎంతసేపు నవ్వగలను అని అక్కయ్యను కొంగుపట్టుకు లాక్కువచ్చాను. కాని ఆమె నవ్వు టారికిబదులు గదమాయించింది. సరేకాని, ఇలాంటి అవ్వ కితనుచూసి ఎవరు నవ్వుకుండా ఉండగలరో చెప్పండి.

మనీష్ కుతూహలంతో "అది నిజమే ! ఇహనుంచి భగలూ చెప్పలు చూసి మీతోపాటు నేనూ నవ్వుతా. ఎమంటావ్ ?" అన్నాడు.

ఆ కుక్కవాడు మనీష్ చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకొని జిజ్ఞాసార్థ్యంతో అతడి ముఖం కనిచూస్తూ "పదండి ఆటే మారంతేను. అదిగో - అదేఇలు. ఈ సూదు తిరుగగానే - 'లికుంజవిలాస్' అని రాసిఉన్నదే - అదే ఆ ఎక్కగగుమేను. ఇట్లో వాళ్ళందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించవచ్చు. కేవలం ఇతరులను అట్టి కోపం తెప్పించటానికితప్ప, నేను ఎందుకూ పనికిరానంటుంది మాఅక్క. సరే మీతో చక్కగా మాట్లాడానా లేదా చెప్పండి?నంటూ ఊరికే వాగుబోలే కాదు. ఇతరులను స్నేహించేసుకోవడంకూడా తెలుసు వాడికి అని అందరికీ తెలిసేట్లుచేస్తాను ఈసారి" అన్నాడు.

ఆమాట వూర్తచేసి నంటూ తన గర్వానికి తానే ఉగ్రిక్కుడయ్యాడు. సరేగా ఆసమయంలోనే చిన్నయి లోపలనుంచి "అన్నంపెట్టాను మనీష్ ! తిని వెళ్ళి" అని కేకవేసింది.

మనీష్ నవ్వుతూ "నాతోపాటు ఇంకో స్నేహితుడుకూడా ఉన్నాడు అక్కా ! అతడికికూడా పెట్టు" అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

తొట్టొపడుతూ చిన్నయి బయటికివచ్చి “ఎవరు, ఎవరు? ఊరినూచి ఎవరయినా వచ్చారావీం? ఓ- ఎక్కడసంపాదించావ్ పీజి? భలే మర్యాద! రా, అబ్బాయి! మా ఇట్లోకి రా” అన్నది.

నంటూ మనీష్ చాటున నుంచుని, “ఛీ! ఇదేమిటి మీరు-చూడండి నన్నెంత సిగ్గులో ముంచాలో! ఇప్పుడామెను ఏమని పిలవను చెప్పండి? ఆవిడ ఏమవుతుంది మీకు?” అన్నాడు.

“మా అక్క”

“అక్కా! కాదు కాదు; మా అక్క ఇంతో ఇంతకిన్న పెద్దదో అవుతుంది. ఆవిడకింకా పెళ్ళి కాలేదు. అలాంటప్పుడు ఈవిడ మీకు అక్క ఎలా అవుతుంది?”

“కాని నేను నీకంటే చాలా పెద్దవాణి నంటూ!

“ఓ! అది నిజమే. నేను అమాయకుడిని ఎలా అవుతాను? స్నేహితున్నా కూడా సంపాదించానుగా! అంతేత వయసుసంగతి అసలు జాపకి మేరాలేదు. సరే కాని ఆమె మిమ్మల్ని గదమాయుస్తుందా? చదవకపోలే కేక లేస్తుందా?”

మనీష్ అవుచుని ఒప్పుకో గానే ఆకుర్రవాడు అశాంతిగా నిట్టూర్చి, “అయితే అక్క అన్నమాట నిజమే” అని ఒప్పుకుని-“అయితే మీరు చిప్పన వెళ్లి భోంచెయ్యండి. మా ఇంటికి వెళ్ళాల్సిగా?” అన్నాడు.

మనీష్ తమాషాకి- “నువ్వు మా ఇట్లో భోంచెయ్యకపోలే నేను మీ ఇంటికి రాను” అన్నాడు.

“కాని అలా పోలేదు. చూశారుగా సూనూ కూడా నాతో ఉండి పోయింది. నేను ఎక్కడెక్కడికయితే వెడతానో అక్కడికల్లా ఆపాడ-దికూడా వసూఉంటుంది. మీరు భయపడవద్దు. కాని, అయినా అది కరవటం కాదు. వాటికి అదేం తెలుస్తుంది? బహుశా హడావుడిచేసి కేక లేడారు. అదిమనీ అసహ్యంగా పరిణమిస్తుంది. పోనీడి. మీరుభోంచెయ్యండి”

మనీష్ నవ్వుతూ “సరే-అంతకన్న మరోపని ఎందుకు చెయ్యకూడదు! ఆ భోజనం ఇక్కడికే తీసుకొస్తాను. ఆ గండరగోళమంతా లేకుండా పోతుంది” అన్నాడు.

ధృవ జ్యోతి

నంటూ ఆలోచనాపూర్వకంగా “ఇలా ఊరికే భోజనం చేస్తే ఋణ పడినవాడిని అవుతా. అదికూడా అమర్యాదే అవుతుంది” అన్నాడు.

మనీష్ నవ్వుతూ - “బాగానే ఉంది, మీ ఇంటికి తీసుకెళ్లి నువ్వుకూడా విమెనా నాకు తినేందుకు ఇచ్చావులే - ఆ ఋణం తీరిపోతుంది” అన్నాడు.

“అయితే మంచిదే, రండి అలాగయితే. రావాల్సిందే - కాని టోకరా ఇచ్చి మమ్మల్ని మోసగిస్తే చూతాం కుదరదు”

చిన్నయి తస్కయభావంతో ఆ కుక్కవాడి మాటలు వింటున్నది. ఈ సారి ఒక్కొక్క అడుగే దగ్గిరు వచ్చి, “నాతో కాస్తేపు మాట్లాడరాదా అబ్బాయి?” అంది.

తల తిప్పతూ “ఉహూం. మీరు అక్కలు. అక్కలు ఊరికే కొడతారు. అంతకన్న ఏం చేస్తారు?” అన్నాడు నంటూ.

చిన్నయి ఉత్సుకపూర్వమైన దృష్టితో చూస్తూ నవ్వి “కాని నేను కొట్టను అబ్బాయి! కేకలుకూడా వెయ్యను” అంది.

నంటూ చంచలుడై “ఇంక ముందుకు రాకండి - ముందుకు రాకండి, సుల్తాన్ చాలాచెడది. అయినా అర్బు మేమీ చెయ్యదనుకోండి; కాని ఒంటి మీదకు ఎగిరి ఆదరాన్ని వెలిబుచ్చాలనుకుంటుంది. అమ్మ రెండుకళ్ళతోనూ దాన్ని చూడనన్నా చూడను. పాపం జైటనే వినయంగా పడుకుని ఉంటుంది. నేనూ అక్కా ఇద్దరమే స్నేహితులందరికి. ఏం చెయ్యమంటారు చెప్పండి. మీరు వెయ్యి చెప్పినా లక్ష చెప్పినా అదీ ఎటూ ఒక ప్రాణేకదా!” అన్నాడు!

చిన్నయి అందుకు ఒప్పుకుని ఒడుపుగా కుక్కవాణ్ని ఒళ్ళోకి తీసుకుని, ఈసారి వచ్చినప్పుడు సుల్తాన్ ను ఇంట్లో నేడంది రావట్లానిక ఒప్పించింది. అయితే రెండుమూడు గడియలు ఈ కొత్త అక్కతో మాట్లాడ కలిగాడు; అన్నిటికన్నా విశేషం ఈ అక్క తిటనూ తిటను; కొటనూ కొటను. పైగా ఒక గంటనేపు వాగినా విసుక్కోలేదు సరే దా - సంతృప్తి కూడా వలెయిచ్చింది.

ఫలిహాకమతా పంచుకుని తిని ముగ్గురూ - మైదానంలోకి పి.కారు వెళదామని, పైకి వెళ్ళిపోయారు.

“ఎందుకు మీరు మమ్మల్ని ఇలా బాధపెట్టడం? దీని అర్థమేమిటి?”

ప్రశ్నించబడిన స్త్రీ, ధీరశాంతస్వరంతో “దానికి మీరే కారకులు స్వయంగా. మృత్యువు ఒడిలోంచి మీరు నన్ను మళ్ళీ పెనక్కి లాక్కురాక పోతే ఈ ఇబ్బంది కలిగేదేకాదు” అంది.

“అనవసరపు మాటలు మానెయ్యండి. మగవాణ్ణి యావన్నండీ మీచేతి అటబొమ్మలనిమాత్రం భావించకండి. మీకు అందుబాటులో వుండనిదికూడా ఒకటి ఉంటుందని జాపకగడుంచుకోండి. అక్కడి ప్రశాంతతలోకూడా జోక్యం కలిగించుకోవటం కేవలం అన్యాయమేకాదు; బుద్ధిపూర్వకంగా బాధను కొనితెచ్చుకోవటం” అన్నాడు నిశీథ్ విచలితుడై.

అమల ప్రశాంతస్వరంతో ప్రతివాదాన్ని లేవతీసింది. “కాని దానితో పాటు మేముకూడా మనుష్యులమే అన్న సంగతి జ్ఞప్తికిరావటంలా మీకు. స్త్రీహృదయాలోని బుభుక్షనంతా ఏకస్థంచేసుకుని పుట్టాం మేము. ఆశా ఆకాంక్షలను త్రోగి మత్తిలిన మాకుకూడా మనస్సు పులివిప్పి నాట్యంచేయటం సంభవమే.”

“కాదు. దాన్ని అణచివెయ్యటం అవసరం” అన్నాడు దృఢస్వరంతో నిశీథ్.

అమల నవ్వుతూ “ఆమాట ఎలాంటిదో ఎరుగుదురా? తన కాంతి సంతా సూర్యుడు ప్రపంచమంతటా తన ఉష్ణకిరణాల రూపంలో ప్రసరింప చేస్తున్నట్లు-చంద్రుణ్ణికూడా తన శీతలత్వాన్ని వదులుకుని ఆకాశంలో ఉదయించమనటంలాంటిది” అన్నది.

నిశీథ్ ఉత్తేజితకంఠో “అయితే మీరు చెప్పతలచింది ఏమిటి?— పాపంతాలూకు కాలుష్యం అందరి శరీరాలకూ సోకుతూఉండవచ్చిందేనా? పృథ్విలో పుణ్యలేశమనేది ఉండనఖిల్లేదా. విలువైన పోవాల్సిందే?” అన్నాడు.

మృగైకైన ఉత్తేజనాఘాతంతో అమలకంకంకూడా చలించింది. “అయితే మీరుమాత్రం చెప్పాలనుకుంటున్నదేమిటి? ఏకాగణంచేతనయివేనేం ఎవరయినా పథస్కమ్మలైనారంటే జీవనభారం వాళ్ళమీదనే పడుతుంది. కాని తమ కాళ్ళమీద తాము ఎన్నటికీ నిలబడలేరు వాళ్ళు. ఒకవేళ ఇచ్చుకన్నా వెనక్కి తిరిగి వచ్చేందుకుండే కవాటం శాశ్వతంగా బంధితమైపోతుంది కాకకే. వెయ్యి సార్లు త్రోసినా ఆ తలుపులు తెరువునుపడవు.”

నిశీథ్ కంఠస్వరంకూడాగాధంగామారింది. మాటలలోని ప్రతిఘటనలకూ అతడు కొంచెం ఊతంఇచ్చి ఉద్బంధించాడు. “కాగు, అలా అనటంలేదు నేను. నేనే అన్నమాటేమిటి? మనిషి అని అనతగవాడెవరూ అలా అనటానికి సాహసించలేడు. సంయమంతో తనను తాను నిగ్రహించుకుని ఎవరైతే వెనక్కి రావాలనుకుంటారో - ఆ మార్గాన వారు ముందుకుపోతారంటే - వారి కడుసచ్చి ఆతరాయం కల్పించి నిలబడగల శక్తిఅంటూ ఏదీలేదు ప్రపంచంలో. అయినా ఒక్కసంగతి - ఆ వెనక్కితిరిగి రావటమనేది కేవలం మాట్లాడు వ్యక్తిమయేకాని ఆతరంగికింగా ఉండే పట్టుదలకాదు.”

“హేళనచేస్తున్నారు మీరు! ఆ విచారభారం మీదికాదు. బాహ్యవ్యాపారంతో విసుగెత్తిపోయి, మనస్సుకు నచ్చిన మార్గాన్ని ఒకదాన్ని వెతుక్కోవాలని ఎవరైతే కాంక్షిస్తారో వారిది. అదీగాక సంయమమని ఏవో అన్నారే, ఒకరిమీద ఆధారపడిఉండే అవకాశమే కల్పించనప్పుడు - ఇంక అని లభ్యమయే సుయోగమాత్రం ఎక్కడినుంచి?”

నిశీథ్ రూక్షంగా “దాస్యబుద్ధి ఎప్పుడూ ఆ మార్గాన అడుగిడదు” అన్నాడు.

ఇంత కఠినమైనమాట అనేకాక తనలోతానే చిన్నపోయాడతడు. ఈ మాటతాలూకు ఆఘాతం ఎదుటనున్న ఆమెశరీరానికి ఎంతవరకు తగిలిందో తెలుసుకోటానికి అమల ముఖంకేసి దొంగచూపులు చూశాడు.

అమల సహజమైన హాస్యధోరణిలో ఆమాట ఎగరకొట్టి - “ఎం ఎందుకని? జేమించాలనే యుద్ధ కేవలం మీసాల్లేనా?” అంది.

నిశీథ్ విస్మితుడై బిగ్గరగా “జేమించాలనే యుద్ధా?” అన్నాడు.

అమల నవ్వుతూ - “ఉదరంలో ఉండే యుద్ధలాగానే - జేమకు కూడా ఒక యుద్ధఉంది. మనస్సుఇచ్చి మేము మీ ఆ యుద్ధం లీగ్చరలుగుతున్నాము;

ధ్రువ జ్యోతి

కనుక దాన్ని తెలుసుకోలేరు మీరు. కాని మాకు అలా కాదు. వేషమును ఇవ్వటంతోనే స్వస్వమూ కోల్పోతాం మేము. రీసకునే అపకాళమే లభించదు మాకు. మీదయ ఎన్నమా ఈ ఇచ్చేవాళ్ళ సమీపానికికూడా రాదు; దానీవాళ్ళ మీద ఇంతవయ ఎందుకు చూపిస్తారు? అందుకేనే ఎప్పుడూ పిపాసతోనే ఉండటం మా షు.హాన రాసిపెట్టే ఉంది. దీనికి విద్యోహాన్ని తలపెట్టినా లోక దృష్టిలో మాకు స్థానం శూన్యమై, పరితల మాతాము. సరే కాని ఆ పతనానికి సాహాయ్యం మీరుకూడా చెయ్యరా మాకు? చెప్పండి. న్యాయశాస్త్రాలనేవి మీచేతుల్లో ఉన్నాయి. అంతేతే కేసుకు కేసులం మేమే పొందాల్సి వస్తోంది” అంది.

నికీఫ్ వ్యధితకంఠంతో “తర్వాత...? అమలా, మేము ఎంత స్వేచ్ఛావర్తులమో ఎరుగుదును. అందుకేనే ప్రపంచంలో దేవతీకం-మాతృకీకం మీకోసం వదిలిపెట్టి నిశ్చింతల మయినాము మేము. మీరు ఆ సానంనుంచి దిగజారటం మాస్తే మా పాత్రాళు విలనిలలాడుతాయి. మరోసంగతి. మంచిపనువు నశపెడంలే - దాన్ని ఉపయోగంలోకి రీసకురావాలనేది - జరిగేది కాదు. మంచి దానితో కలిసి ఉపయోగించాలన్నా అసహ్యం వేస్తూది” అన్నాడు.

“కాని—”

నికీఫ్ ఆ మాటకు అడ్డువచ్చి—“తెలుసుకున్నాను. నువ్వు ఏదోసాన్ని మామీద వెయ్యాలనుకున్నా వెయ్యి. కాని, ఇదే నీ పెద్దపొరబాటు. స్త్రీ చినువు ఇవ్వక పోయినట్లయితే వారి సమీపానికి పోవటానికి సాధ్యం కాదు వరుషుడికి. వెయ్యిమంది పాషండ్లాలైనా పతివ్రత తీర్చుదృష్టిముందర చితు అయి రీరాల్సిందే. ఎక్కడైనా దీనికి వ్యత్యయం సంభవించిందీ అంటే— అక్కడ స్త్రీ తన స్త్రీత్వాన్ని పోగొట్టుకుని క్రిందికి జాతఉంటుందని నావిశ్వాసం. రమానాథమైతా? భార్యను వెళ్ళగొట్టి—ఆ ప్రక్కఇంటి సామంతుని కుటుంబంలోని పాషండ్లాలు అనిషం సంఘటంపడేశారు — అంటే ఇందులోని అం అందరికీ స్వస్థంగా కలిపించటంలేమా? హాడభావాలతో ఆమె వాణివెనక బడిటం అందరికీ బాగానే వ్యక్తమయింది. అందుకేనే ఆ గుర్వ్యాపారులు అంత చూడవ చేసుకోగలిగారు...!”

అమల సరిగ్గా సమాధానం ఇవ్వలేకపోయింది. మెదలకుండా తలవంచుకుని ఆలోచించసాగింది. నికీఫ్ తెరచిఉన్న కిటికీలోంచి ఆ కాళంకేసి —

చూచగా “అలా పోనీ, మా స సోంలూ నువ్వెరవకు అడుగుపెట్టకుండా ఉంటే అ తగుదది. ఇట్లోవాళ్లు అలా టి ఉక్కోగలవాడే కాదు. ఎటునా ఒకవేళ నన్ను పదక్రస్తు చెయ్యాలని అభిప్రాయపడతే నీకు - పోనీ ఇచ్చే దానికి తగిన అవకాశం” అన్నాడు.

ఆ మాటల పూర్తి కాగానే నిర్భయ గబగబా ఇట్లోంచి వెళ్లి వెళ్లిపోయాడు. అతని దిశగా వెలుగు “ఎవండి, కా స లగండి. నాకు వెళ్లి తిరిగేమార్గం చూపించి వెళ్లిండి” అని కేక వేసింది.

నిశ్చయమైన ఇట్లోంచి మళ్ళీ ఆ ప్రతిష్ఠాపూర్వకంగా విడిచింది. నిర్భయ వెళ్లి తిరిగి రాలేదు. బహుశా అతడికి విడిచిపోలేదేమో? ఆ సమయం దేహభావంతో కూర్చోలేక అతని మంచమీదికి వచ్చింది.

సగ్గరి ఆ సమయంకే గదియందవలసింది ఎవరో పేచారు.

“అమలాదీప్తి”

మొదట గెలాగా అతని ఒక్కసారి లేచి గంభీరంగా లేచింది. తలుపులను పట్లిన మూలగా “వెళ్లిండి, వెళ్లిండి నాకు చాలా అస్వస్థంగా ఉన్నదివా” అంది. తర్వాత గుడివారలాగా తడుముకుంటూ మంచమీదికి వచ్చి అప్పుడు స్వంతో “ఉహూహూహూ. కనీసం ఇవ్వోకయినా మీ ప్రయత్నం దూరమే నేను అవకాశం పడనీయను” అనుకుంది తనలో.

మూలగా ఇట్టివచ్చి నిర్భయ గబగబా వెళ్లిపోతూ మొదట ఎక్కాడు. ఆ సమయంలోనే మేడిమిదాకన్నవారు ఒకరు లోపలనుండి “ఎవరో వచ్చున్నది చూడు టిమూ!” అన్నారు.

బట్టోతు తను కురిపాటుపడుతూ నిద్రలోయే అసనాన్ని కదిలి ఉలిక్కి పడి లేచి నుంచున్నాడు. తర్వాత గాఢరాపడుతూ ఆ వచ్చినవాడికి ఒక నలాయు కొట్టి “అల్లుడుగారు” అని లోపలిమాటకు సమాధానం ఇచ్చాడు.

దాంతోగాటు అతడి బావమడిది ముదిరినీ కాంతుడిక తం తప్పించింది. “దైటికి వెళ్ళమనెప్పు-దైటికి వెళ్ళమనెప్పు నువ్వు, మా ఇల్లు మరేసంవత్సరం ఇంక మా ఇ టికి రానక్కర్లేదని చెప్పు”

అయినా ఇ కొరె కు మాడు అడుగులు ముందువేసి నిర్భయ కాటు కోర్కెలు ముఖంతో “ఇదేదయినా కొంత బాట నడగాలి పడవ సమం ఏం కుమూ? పడేశాచారాలు ఇలాగే ఉంటాయో యే?” అన్నాడు.

ఘన జ్యోతి

లోపలనుంచి పురుషకంఠం ఇలా వినిపించింది. “నీ కేండ్లెప్పుడూ రా
కౌర్బాగ్యుడా! అయినా ఇంకా ఊర అంటూ అలాగే నుంచున్నావా?
తీర్చిగావెళ్ళి వెనక్కి దాచుచూపించి తలుపులుమూసి రా”

ఘన భయభయంగా నాలుగడుగులు ముందుకువేసి, “ఇవాళ బాబు
గారు మామూలుగాలేరు అల్లుడుగారూ! మీరు ఇంటికి వెళ్ళండి” అన్నాడు.

నిశీథ్ సవ్యతూ— “ఏం ఎందుకనో చెబునూ! మీ అమ్మగారితో
పోట్లాడారా ఏం?” అన్నాడు.

“ఆర పోట్లాడారు. ఫో! నువ్వు దూరంగా” అని వినిపించింది.

“ఆర. నన్ను దూరంగా పొప్పంటేమాత్రం ఇంకేమిటిలాభం? జరిగ
వలసిన అమర్యాద ఏమో జరిగ నేజరిగింది ఇంకా నుంచుంటే—”

కొరడాచేతప్రచ్చుకుని ఉన్నట్టుడిలాగా పరుగెత్తుకొనివచ్చి— “చెబు
తున్న మాటలు వినిపించటంలేమా? ఈపడగా వెళ్ళిపో; లేకపోతే కొర
డాతో దూరంగా వెళ్ళకొడతా” అన్నాడు కుముదినీకాంత్.

అలా అంటూఉండగానే ఛెళ్ళిమని ఒక కొరడాదెబ్బవచ్చి నిశీథ్
నుడుటిమీద తగిలింది. ఇంత అవమానం జరిగినాకూడా తనను కుదుటపరచు
కోటారిక ప్రయత్నించి “ఇవాళ మోతాదు కొంచెం ఎక్కువే పడిన
టూది. బోలెడంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని నువ్వు నేర్చుకునివచ్చిన విదేశ నాగ
రికత ఇదేనా? దీనికి—” అన్నాడు.

పైకిఎ తిన కొరడా ఝుళిపింపుతోపాటు - తన శరీరాన్నికూడా కది
లించుకుంటూ “ఆర ఇదే. ఇదే దానికి జవాబు” అన్నాడు.

నిశీథ్ నుడుటిమీది రక్తాన్ని జేబురుమాలతో ఒత్తుకుంటూ, ఎంతో
బాధతో— “బాగానే జరిగింది భాయి; ఇహమీదటకూడా నీ గుమ్మంలోచేరి
ప్రయోగంట్టుకునేటంత ధైర్యంలేదు నాకు. నీ చెల్లెలిని పంపించు, వెతుకున్నాను
నేను” అన్నాడు.

“కౌర్బాగ్యుడా! సిగ్గులేని పీచుగా! ఆ ముఖం ఎలాఉందో, ఆ మా
టలూ అలాగేఉన్నాయి. ఇంకా నా చెల్లెలు నీ ఇల్లో అడుగుపెడుతుందనే
అనుకుంటున్నావా?”

నిశీథ్ నిగ్రహించుకుని మెలగా “కాని ఈ మాటలు ఆమె నోటిమీనుగానే విసతలచుకున్నా వేళు. ఒకరి మాటలు మరొకరి నోటిమీనుగా వివిశ్వసించవచ్చునని మీ న్యాయశాస్త్రం చెప్పినా నేను ఒప్పుకోను. మాధవి పిలిపించు” అన్నాడు.

“పాపండుడా! ఇంకా ఆమె నీ యెదుటికి వస్తుందనేనా! అహంకారానికిమాత్రం వెలితిలేదు. ఫో దూరంగా”

తర్వాత ఇకేచుయినా మాటాడినా మాటాడకపోయినా సమాధానం అని గ్రహించి, నిశీథ్ తలవంచుకుని కింపితశరీరంతో రఘుకేసి తిరిగి, “అవును గారు వెళిపోవటానికి సిద్ధంగా నుంచునిఉన్నారు అని మీ అమ్మగారితో చెప్పు రఘూ! రాత్రి చాలా ప్రాప్తపోయింది ఇప్పుడు. ఇంక పుగా ఆలశ్యం కానీయవద్దు” అన్నాడు.

కాని రఘు లోపలికివెళి సమాధానం లేకుండానఖ్ఖిలేకపోయింది. మాధవి ఇల్లుఅంతా ప్రశిక్తించేట్లు నవ్వుతూ, అతిసహజమయిన కింకన్వరంతో “వదినా! అన్నయ్య కోరిక ఎలా ఆడిస్తున్నాడో చూద్దాం రా” అని అనటం స్పష్టంగా విన్నాడు.

ఆ వదినగారి సమాధానం వినే ధైర్యం ఇంక నిశీథ్ కు లేకపోయింది. అతడు పిచ్చివాడిలాగా తొట్రుపడుతూ ఒక్కొక్కటే నాలుగయిన మెట్లు దిగి, రోడ్డుమీదికివచ్చి పడ్డాడు.

9

వెలుమీదఉన్న పిట్టలని, రాళ్ళురున్న కిందపడేటట్లు చేసి ఆ ముగ్గురూ ఆనందంతో ఎంత పరుగులెత్తారో! ఒకళ్ళను ఒకళ్ళు ఎంత తోసుకున్నారో! సుల్తాన్ ను దూరంగా పదిలేసి ఆ పడిపోయిన పక్షులను పట్టుకోవటానికి నంటూకు అదెక్కడికెక్కడా! తన గురి నిష్ఫలమనటం కూడా అతణ్ణి ఆనందప్రవాహాన్నించి దూరంచేసి ఉంచలేకపోయింది. చివకు శ్రమ ఒర్వని అతడిదేహం ఈపటిశ్రమవల్ల నీరసపడింది. ఆ కుక్కవాడు నవ్వుతూ గడ్డి

ధ్రువజ్యోతి

మీదపడి దొరుతూ “ఇంక నావల కాదు బాబా! ఇంతదుఃఖిలయిన సుల్తాన్ తో ఇంక మనుష్యులు వేగగలరా? అక్క ఉన్నట్లయితే దాన్ని అదుపులా ఉంచకలిగేది. ఆమె దగ్గర దీని సకిలింపులు సాగవు. ఏ అల్లరయినా నాతో మాత్రమే” అన్నాడు.

సుల్తాన్ తన చిన్న యజమాని నిదానాకాలకు సిగుపడ్డ భావమేమీ కనపరచకుండా, తిన్నగానంటూ ప్రక్కకెళ్ళి కాళ్ళుచాచుకుని పడుకుని నాలిక సగం బెటపెటి రొప్పసాగింది. కుర్రవాడప్పుడు దగ్గరకు జరిగి, తన చిన్న చేతులతో దాని మేడను ఆపేక్షగా కావిలించుకుని, “నువ్వు బాగా గురుఉంచుకో సుల్తాన్! నేను నీమీద కోపపడానా? అశ పిచ్చీ! దానికేమిటి? నువ్వు మరీ అమాయకవుదానివి. నీమీద కోపం తెచ్చుకోవటం ఏమిటి? అబద్ధం కాదు, నిజం చెబుతున్నా. ఇంకా నమ్మకం లేకపోతే అడుగు వీరిని. ఏమంటారు మీరు? ఇది అమాయకమైన పశువు - దీనిమీద కోపం తెచ్చుకుంటారా?” అన్నాడు.

మనీష్ నవ్వుతూ “ఆఁ. ఆఁ. నిజమే. అయినా మధ్యమధ్య హద్దుమీద కుండా ఉండటానికి కాస్త కేకలెయ్యాల్సివస్తుంది” అన్నాడు.

నంటూ త్రస్తభావంతో - “అది తెలియదనుకుంటా మీకు. ఎవర్ని కేక లేనేది - ఎవర్ని ప్రేమిస్తామో వారినే. ఈ విషయం మా అమ్మ నేర్పింది! చిన్నప్పుడు అక్కతో నాకు సెద్ద పోట్లాట అవుతూవుండేది. ఆవిడ గదమాయి సే నేను ఏడుస్తూ కూర్చునేవాణి. అంచేత మా అమ్మ నన్ను పిలిచి - పోట్లాట ఎవరైతే నా దారేపోయేవాళ్ళతో పెట్టుకుంటారా? - అని ఈ కిటుకు తెలియచెప్పింది. ఆరోజు మొదలుకుని అక్క నన్ను వెయ్యి చెంపదెబ్బలుకొట్టినా ఏడవలా నేను. అయినా అవి చిన్నప్పటి సంగతులులేండి! - ఇప్పుడు పెద్దవాణిఅయ్యాను” అన్నాడు.

ఆ మాటలు మనీష్ ముసుక్కుతూ తన ముసుక్కుతూ ఆటే భేదం లేనట్టే మాట్లాడాడు నంటూ. విజులసానాన్ని మనుష్యులలాగే స్వామ్య తం చేసుకోవాలని చూస్తూఉంటారు.

మనస్సులోని సంతోషమనే తుపానును గాంభీర్యమనే అవగుంకనంతో వీలై సంతవరకు కప్పి, “అయితే ఇహనుంచి నిన్ను కేకలేస్తూఉంటాను నంటూ, లేకపోతే నువ్వే నన్ను కేకలేస్తానా?” అన్నాడు మనీష్.

ఆ కుర్రవాడు చరిచలకంకతో “మిమ్మల్నా - వద్దు, వద్దు, అది చాలా అసహ్యంగా కన్పిస్తుంది. మన ఇద్దరిమధ్యా పోట్లాటలూ, చీవాట్లూ ఉండనే ఉండకూడదు” అన్నాడు.

మనీష్ ముఖం చిన్నపుచ్చకుని “అయితే నువ్వు నాతో స్నేహించేయ్య వన్నమాట” అన్నాడు.

నంటూ ఈసారి చిక్కునపడాడు. కాని కాస్సేపట్లోనే ఆ భావాన్ని మార్చుకుని, “బాప్ రే! అదేమిటి, స్నేహం ఉండనిచెప్పి మనలోమనం రాపాడు కోవాలా? మనమంత ఆశానులమా?”

మనీష్ ఒప్పుకోవటమే కాదు, చివరకు చింతాబడితకంకతో — “ఈ పోట్లాటలూ అపి లేకపోయినా మన స్నేహం చాలా కాలం ఉండేదేగా?” అని అడిగాడు.

కుర్రాడు తన ఉజ్జ్వల నేత్రాలను పెకల్తి “అరే! ఎందుకు ఉండదు? ఈ చెటుపూలు ఉన్నాయనుకోండి. వీటిని రాలకొటి ఈ చెటతో పోట్లాడ బోతామా? కాని పూలను ఎవరు ప్రిమించరు, చీప్పండి? ఆమెకు మాత్రం తెలియదూ! అక్క మనకంటే వయసులో పెద్దదికదూ!”

ఈసారి మనీష్ కు తాను నంటూ, సమవయస్కుడననీ, ఒక్కరోజైనా ఇతడికంటే పెద్దకాదనీ స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాడు. నంటూ అక్కను తనూ అక్కఅని పిలవాలిసిందే. అంతే తిట్లు అనేవి కేవలం అక్కసాత్తు. కుర్ర వాడితో స్నేహం ఉండటంవల్ల ఇహనుంచి అక్క-చీవాట్లలో తనూ భాగం పంచుకోవాల్సిన బాధ్యత కదు.

సులాన్ ఇంతసేపూ తీక్షణదృష్టితో దూరంగా ఉన్న వస్తువును దేన్నో తదే కంగా చూస్తోంది. చిన్న యజమానియొక్క పరిశోధనాపూర్వకమైన ఈయుక్తి చర్చమీద దాని మనస్సు విమాత్రం నిబద్ధమై లేదన్నసంగతి యధార్థం. అందువలన అది రవంతయయినా సిగుపడినట్లు కనుపించలా. పెగానంటూ కాగిలి విడిపించుకొనివచ్చి, అది మరింత ఉత్సాహంతోనూ పట్టుదలతోనూ లేచి నిలబడింది. అంతలోనే అస్ఫుటంగా భౌభౌ అని మొరుగుతూ ఎదు రుగా ఎక్కడికో పరుగుతీసింది.

“నీ శిష్యుడేదో పిచ్చివాడులా ఉన్నాడు నంటూ! ఇప్పుడేమిటి ఇహ ఉపాయం?” అన్నాడు మనీష్.

ధ్రువ జ్యోతి

కుర్మవాడు గడబిడపడుతూ లేచి నుంచుని, “కాదు ఎక్కడికిపోతుంది? ఇప్పుడే దాన్ని వెనక్కుమళ్లిస్తాను. చూడరామా? సులాన్! సులాన్! డామ్, డెవిల్! తిరుగు... చప్పున వెనక్కితీరుగు” అని కేకేశాడు.

సులాన్ ఈ పిలుపును నిర్లక్ష్యం చెయ్యలేదు. అయిష్టతతోనే దారి మధ్యలో ఆగి ఒకసారి వెనక్కితిరిగిచూసింది. తర్వాత తిరస్కారంతో “పెద్ద అవ్వకు డిలాగా ఉన్నావే నువ్వు! ఒకపనిమీదవెడుతుంటే ఇలాంటి సమయంలో వెనక్కి పిలిచి అడువస్తావా?” అన్నట్లు చూసింది. మరుక్షణంలోనే మళ్ళా గొట్టుపడుతూ ముందుకు సాగివెళ్లింది.

కుర్మవాడు నవ్వుముఖంతో వెనక్కితిరిగి “బహుశా దూరంగా ఏదో పసిపటికంటుంది. అందుకనే అలా పరుగుతున్నోంది. లేకపోతే నా పిలుపును ఎప్పుడూ తొలసివుచ్చదు” అని సంజాయిషీ ఇచ్చాడు.

మనీష్ నిశ్శబ్దంగా అతని మాటలను సమరించాడూ. స్నేహితులంటూలేని ఈ ఊళ్ళో నిరేతుకంగా స్నేహమయిన కుర్మవాడు అతనికి నచ్చకపోలేదు. మనస్సుకూ కాలానికీ సంతోషసాధకమయిన ఈ సాధనాన్ని, కావాలనే అతడు మనస్ఫూర్తిగా స్వీకరించాడూ. సంతోషకరమైన కుర్మవాళ్ళ ఆటల్లో ఈ రెండూ రోజులూ పోగొట్టుకోవడంకన్న ఆనందించటమే అనేకవిధాల మంచిది.

రక్తసిక్తమైన శరీరంతో ఆకుక్క తిరిగివచ్చింది. దానినోట్లో నీమ కుండేలు ఒకటిఉంది. యజమాని పాదాలముందర తాను తెచ్చిన ఆ మాంస భారాన్ని దింపి సంతోషంతో తోక ఆడింపసాగింది. “చూశావా ఎందుకు వెళ్ళానో! ఇదితీసుకో, నేను చేసినపనికి మెచ్చుకో...” అన్న అభిప్రాయం వ్యక్తంచేసింది.

కాని నంటూ దృష్టి అటుకేసి లేదు. కళవళపడుతూ అతడు కుక్క అవయవాల నన్నిటినీ చూస్తూ “చూశారా! క్కడికోపోయి తిరిగివచ్చింది డౌర్బాగ్యవుది. ఇంతరక్తం ఆచిన్నకుండేలుని చంపితే వస్తుందా ఎక్కడైనా! అయితే ఏమిటిజరగవలసింది ఇహ... ఎక్కడికివెళ్ళను! ఇప్పుడుదీనికి కట్టు కట్టకపోతే రక్తం ఆగదు. అయితే... అయితే... — వెళ్ళండి, చూడండి, మీ కాళ్ళమీదపడతాను చూడండి. ఈ డౌర్బాగ్యవుది ఎక్కడో తెగకొట్టుకుని వచ్చింది” అన్నాడు.

పక్షగా చూశాక సందేహరహితం చేసుకుని సంతోషదృష్టితో కుర్చీవాడు సుల్తాన్ తీసుకువచ్చిన దానికేసి చూసూనే—బిగరగా అరుసూ “చూడండి; చూడండి, ఎంత పెద్ద నీమకుందేలును చంపి తీసుకువచ్చిందో! మంచి పరాక్రమశాలి అని అనవచ్చుదాన్ని. ఏమంటారుమీరు? కనూ?” అన్నాడు.

ఆమాటలు అంటూ ఉండగానే ఒక అలగాజాతి స్త్రీ, పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి, “బాబూ! బాబూ! మీకుక్క మాకుందేలును చంపేసింది. ఇంట్లో దానిపిల్లనూడా బ్రతకదు ఇహ. ఇవ్వండి, దానిఖరీదు ఇప్పించండి బాబూ!” అంది.

నంటూ ఏంచెయ్యాలో తోచక గుటకలు మింగుతూ ఆవచ్చిన ఆమె కేసి చూసూ ఉండిపోయాడు. ఆసుల్తాన్ వేటాడివచ్చిన గౌరవం ఎక్కడికి పోయిందో అప్పుడు...! సహజమైన చక్కని చిరునవ్వు ఎక్కడికి పోయిందో! అతణ్ణి ఈచిక్కులోంచి తప్పించటానికి మనీష్ చటుక్కున తన పర్సులోంచి రెండురూపాయలు తీసి ఆమెముందరికి విసిరాడు. ఈ బాబుగార్ అవ్వ కతను తలచుకుని, పెదవులమీదకు వస్తున్న చిరునవ్వును దాచుకోటానికి రూపాయలను తీసుకుందామనే మిషన్ తలకిందకు వంచింది.

“మాకు ఇవో లెక్కలోదికాదు. తీసుకుపో. దానిపిల్ల బ్రతకకపోతే కబురుచెయ్యి. మాఇల్లు ఇదే. ఇంకా ఏదైనా ఇస్తాలే అప్పుడు!” అన్నాడు మనీష్.

ఆయువతి వెలిపోయాక నంటూ అభిమానరుద్రకంఠంతో “మీరు ఖరీదు ఎందుకిచ్చారు?” అని అడిగాడు.

మనీష్ నవ్వుతూ—“మనదేపొరపాటు జరిగిందనుకుంటాను. నీకుక్కే కదా? అయితే నీదగ్గర ఏమీలేదుగా! నువ్వు ఏమి ఇస్తావ్?” అన్నాడు.

కుర్చీవాడు కాస్తేవు ఆలోచించి, “అదీనిజమే. ఈ బద్గాష్ కుక్క ఇలాంటిది. కాస్త వదిలేసరికి ఎవరికోఒకరికి నష్టంకలిగించటానికి పరుగెత్తంది. ఇవాళ ఇంటికి వెళ్లక ఇహజన్మలో విప్పకుండా గొలుసుతో కట్టేస్తాను” అన్నాడు.

ఇంచుమించు అందులో కొన్నిమాటలు అరంచేసుకున్నటు — మెడ వంచుకుని అతడిచేతికిందకువచ్చి ఒదిగిందికుక్క. కుర్చీవాడు గర్వంతోనూ కుతూ

ధ్రువ జ్యోతి

హలంతోనూ “ఏంచెయ్యను చెప్పండి? ఏవోతప్పుడుమని చెప్పుండి-పచ్చి కాశుపటు కుంటుంది. దీనికి శాస్త్రచెయ్యాలా-లేదా దీనిమీద కోప్పడాలా మీరే చెప్పండి? ఆలస్యమవుతోంది. ఇంక బుజ్జగిస్తూ కూర్చుంటేకాదు. పద. లే.” అన్నాడు.

సాయంకాలపు కిరణాలు అతడి ఒడిలోకి ప్రసరించాయి. మధుర వాయువులోనించినట్లున్న స్నిగ్ధమైనవాసన వారిని పటుకుని ఉంచటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. మనీష్ గడియారం తీసి, ఒకసారి టైంచూసి,

“ఇంటికి వెళ్ళు నంటూ! చీకటి పడుతోంది”

“మరిమీరు?”

“నేనూ ఇంటికి వెడతా”

“ఉహూ. అలాపేలేదు. ఈభాగం నామీద వేసి పారిపోతారేఉండే! పదండి. ఇది మీరే చెయ్యాలి. అక్కకూడా వస్తే కాస్త ఇవ్వవచ్చు, లేకపోతే మీరూ, నేను, సుల్తాన్ ఇంకవరకీ ఇందులో భాగంరాదు”

మనీష్ నవ్వుతూ “అక్కను ఒక్కతెను విడిచిపెట్టివచ్చి చాలాశేపయింది. మరోరోజున వస్తానులే” అన్నాడు.

కుర్రవాడు అతణ్ణి చెయ్యిపుచ్చుకుని లాగుతూ “ఉహూ. అలాకాదు. ఇవాళే - ఇవాళే మీరు మా ఇంటికి రావాలి” అన్నాడు.

దూరంగా ఒక స్త్రీ కంఠం ఎవడిదో “ఏరా నంటూ! ఎవణ్ణి ఇలా రమ్మని లాగుతున్నావ?” అనిపించింది.

కుర్రవాడు బిగ్గరగా నవ్వుతూ “భగ్ లూర్ సాహెబ్ ను పటుకున్నాను అక్కా. కానీ ఒకణ్ణి పటుకుని అపలేకపోతున్నాను. నువ్వు పట్టెత్తుకురా!” అని కేకేశాడు.

“ఎంత కొయ్యనై పోతున్నావురా! పెద్దమనుష్యులను ఇలా వేధిస్తారా? విడిచిపెట్టు.”

కుర్రవాడు ముఖం త్రిప్పుకుని నవ్వుతూ “చూడండి-ఆవిడే మాఅక్క. భయంలేదులేండి. నన్ను తిడుతుందని మిమ్మల్నికూడా ఇవాళే చీవాట్లువెయ్యదు. రండి, అక్కడేవుంది. ఆమెతో మాట్లాడిస్తాను” అన్నాడు.

ఇంకమీదటకూడా ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళటమనే స్రస్తావన తీసుకురావటానికి మనీష్ కంఠం బిగుసుకుపోయింది. ఓడిపోయినవాడిలాగా జయించినవానికి ఆత్మసమర్పణ చేసుకుని, అతడి ఇష్టప్రకారం వెనక్కితీరిగి బయలుదేరాడు.

10

నిశీధ్ ఒంటరిగా ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. ఆ నిశీధ్ మైన నిశీధ్ రాత్రివేళ రుద్ధద్వారమువెనుక నుండి వస్తువులూకలిసి అతనికి పరిహాసించాయి. పక్షినిహీనమైన శూన్యపంజరంకేసి చూసినప్పుడు లోకుల మనస్సులు ఎలాంటి సినిమా ఉంటాయో—అతడి మానసికస్థితి అప్పుడు అంతకన్న ఏమాత్రం మేలుగా ఉన్నట్లు తోచలేదు. ఆ కాశమంతా అలముకున్న మేఘాల జవత్వం హృదయంలో అణచుకుని—నిరాహారంతోనే అతడు మంచంమీదికి వెళ్ళి పడుకున్నాడు. మాధవి ఇంత అభిలాషతో ప్రతిష్ఠించుకున్న ఆ ఇంట్లో సాంధ్యదీపం వెలుగులేదు.

ఆనాడు అసహేలా—ఆ కాంక్షలు మాన్గిపోయిన స్త్రీ. అతడి మనోద్వారందగిరిచేరి పోటాడుకోసాగారు. ఒకరు అభిమాన కళాక్షాత్రంలో జరరితంచేసి, అతడి దుర్బలమైనమనస్సుకు ఎంతబాధకలిగించారో—మరియొకరు సరీగా అలాగే ఉదామమైన లాలసను ఎదుట వరుసగా మెటలాగా అమర్చి ప్రతిక్షణమూ అతడి పాదముసోకిన మార్గాన్ని సుప్రశస్తం చేయటానికి ప్రయత్నించారు. కలుషసంస్పర్శలో ఉండి, ప్రత్యేకంగా పవిత్రమైన మార్గాన్ని సంచరించేవారి మనస్సును ఇలాగే కాబోలుగా మెదటిసారి ఆకరించింది!...

ఆసంగతి స్ఫురించటంతో పాటు అతడు చటుక్కున లేచి కూర్చున్నాడు. మనస్సులో ఏమాత్రం దుష్కృతికి చోటు ఇవ్వటమన్నా సహించలేదతడు. చెమటలుపోసినశరీరానికి కాస్త చల్లనిగాలి స్తోకటానికని అతడు వీధిలోకివచ్చి నిలబడ్డాడు. సరీగా ఆసమయంలోనే 'టెలిఫోన్' మోగింది.

ఆశ ఉత్సాహాలతో మాధవి మనస్సులోని అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకుందామని వెనక్కి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు—ఆమె నాభార్య మర్యాదకోసం నీ తన అన్నగారి దుర్వ్యవహారాన్ని ఎంతసహించినా, సమర్థించినా భర్తకు జరిగిన అవమానం ఆమెహృదయాన్ని తప్పకుండా బాధించిఉంటుంది. ఇంకనుమునుపు అందరియెదుటా ఆమె కన్పించిన భావం అదికేవలం షేకి కన్నులవినడే. కేవలం

ధ్రువ జ్యోతి

అన్నగారీ, అన్నగారి భార్యనూ సంతోషపరచటానికే. భర్త తనకు దూరం కాడని ఆమె అంతరంగానికి తెలుసు. కాని ఇవాళ అన్నగారుచేసిన ఈవ్యవహారంతో ఇద్దరిమధ్య శాశ్వతంగా విడివడిపోయే సూచనలు కన్పించే ఉంటాయి. అయితే యేం? ఉభయులకూ శ్రేయోదాయకమైన పదలే ఉతమం అని భావించుకున్నాడు మనస్సులో. దానితోపాటు ఇంతటివరకు తాను అకారణంగా భ్రమపడినందుకు పశ్చాత్తాపపడాడు. క్షమాభిక్షతో పారియ్యిత్తం చేసి స్వీకరించుదామనే ఆశతో అతడు ఫోను అందుకుని 'హలో' అన్నాడు.

“తమరు ఎవరు?” అని వచ్చింది జవాబు.

“నేను నిశీధచంద్ర వంశోపాధ్యాయను. మీరు?”

“పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును”

“ఏం కావాలి?”

“హింసితురాలైన స్త్రీ ఒకామె తమ ఆశ్రయాన్నీ, సహాయాన్నీ అర్థిస్తోంది. ఆమెను మేము తమదగ్గరకు తీసుకురావచ్చునా?”

“రండి” అని ముక్తసరిగా జవాబిచ్చాడు.

ఫోను ఆగిపోయింది. నిశీధ్ విమూఢుడిలాగా నిలబడి ‘అదేమిటి అలా చేశాను. ఆ స్త్రీ ఎవరో అడిగానుకాదే!’ అని అనుకోసాగాడు.

హింసితురాలైన స్త్రీ విషయం అతడి హృదయంలో మాటిమాటికీ గుచ్చుకోసాగింది. ఎవరాహింసింపబడిన స్త్రీ? ఎదో ఒక అనిష్టసూచకమైన ఆశంక తుపానురేగిసట్లు మనస్సును మధించసాగింది. అయినా ఒకవేళ మాధవి, నిష్ఠురుడైన తన అన్నగారి చేతిలో దెబ్బలుతిన్నదా యేం? అతడి మనస్సు ఆలోచనతో ఎదురుతిరగసాగింది. తనమీద తనకే కోపంవచ్చింది. కోపమూ, బాధా, అహంకారాలతో ఔడుకరచుకుని తన చెంపలు తానే వాయించుకుని, “నువ్వు ఆమెను ఆ పిచ్చివాడిచేతులో ఎందుకు పదిలివచ్చావు చెప్పు? నీకు దానికేతగిన శాస్తి చేసానులే చూస్తూఉండు. ముందు అతడు ఆమె మీద ఎంతటి అత్యాచారం చేశాడో చూడు” అని మనస్సు అతణ్ణి ప్రశ్నించసాగింది.

వర్తి ఆలోచనలతో గడిచేకాలం చుస్సహంగా ఉంటుంది. అస్థిరతతో పిచ్చిఎక్కినట్లయి నిశీధ్ వీధితులువు తెరచి ఆ గుమ్మంముందర పచ్చార్లుచెయ్యటం

ప్రారంభించాడు. 'పనిపానుమిషా' పెళ్లెలుతుగుతోపాటు 'హానె' మ్రోగి, ఒక టాక్సీ వచ్చి గుర్కుమొదలు అగింది. ముందు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు 'టాక్సీ'లోంచి దూకి, నిశీథ్ దగ్గరకువచ్చి కంగారుగా "ఈ అసమయంలో మీకు యిబ్బంది కలిగిస్తున్నందుకు సిగ్గుపడుతున్నాను నేను. కాని గత్యంతరం లేకపోయింది. ఒక స్త్రీ గుండాల చేతులోపడి విభతంగా దెబ్బలుతిరి అసితిలో మా సాహాయ్యంకోసం మా దగ్గరకు పుగితుకువచ్చింది. ఆమె సుమితీమీద పెదగాయం ఉన్నది. వెనునే హాస్పిటల్ కుపంపి కట్టు కట్టించటానికి ఏర్పాటుచేశాం. ఇప్పుడామె భయములాగా ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళటానికి ఇష్టపడాలి. మీ వేగుచెప్పి, మీ ఆశ్రయం పొందగలగి వచ్చిగి" అన్నాడు.

నిశీథ్ కంగారుపడుతూ ఆరుదాగా "ఎదే? ఎవరామె?" అన్నాడు.

అవగుంతనంఉన్న ఒక స్త్రీ మోగా టాక్సీలోంచి దిగి అతడి సాదాల మీదపడి నమస్కరించింది. అత్యాశ్చర్యంతో నిశీథ్ ఆమె చెయ్యివ్రచ్చుకుని "నువ్వు మాధవివి కామా? అయితే ఎహువు మరే?" అన్నాడు.

సిగ్గుతో అవగుంతనాన్ని కొంచెం తొలగించి "నేను" అన్నదామె.

చటుక్కున గుప్పదమట్టలాగా రెండడుగులు వెనక్కివేసి "నువ్వు! నువ్వా! అమలవా?" అన్నాడు.

"మీరిహ నిశ్శ్యంతరంగా వెళ్ళిపోవచ్చు ఇన్ స్పెక్టరుగారూ! నే నీ యింట్లో ఆశ్రయం పొందగలను" అంది.

ఇన్ స్పెక్టరు చిరునవ్వునవ్వి "తెలుసు" అని మరుక్షణంలోనే కారులో ఎక్కికూర్చున్నాడు.

అశ్చర్యాన్ని వశతగమకుని "కాని - కాని -" అన్నాడు నిశీథ్. టాక్సీ ఆప్పటికే చాలాదూరం వెళ్ళిపోయింది. నిరుపాయుడై "ఏమిటి ఇలాచేశావు అమలా?" అన్నాడు.

అమల అప్రసహజరగా "ఒకేషం ఎమి" చెప్పలేదు. ముందుగానే ప్రకటించటానికి ఇన్ని అవాంతరాలు భరించుకునావాలని మొదటో పోగిడు. మీరు నాకు ఇవ్వకలిగితే ఇతరతర్యాయం ఇవ్వండి. అక్కగారు తనదెల్లెన్ని ఏమాత్రం వదిలే నెయ్యదు. ఆమె దగ్గరకు వెళతాను" అంది.

ధ్రువజ్యోతి

“కాని ఆమె—ఆమె ఇక్కడ లేదు”

ముందుకు వెడుతున్నదల్లా చటుక్కున ఆగి, నిరాశాశ్చర్యాలతో గుడ్డమయిన కంఠంతో “లేదూ! అదేమిటి? ఎక్కడకు వెళ్లిందీ ఆమె?”

“పుట్టింటికి”

“ఇలాంటి అసమయంలోనా?”

“దానికి కారణం నువ్వే” అని అందామని నాలిక చివరదాకా వచ్చింది. కాని పెదవులు బిగపట్టుకుని ఆమాటను ఆపుకున్నాడు.

అయిదు నిమిషాలుండే అతిథిముందర సంసారవిషయాలు వెలడించటంలో ప్రయోజన మేమిటి? ధీరకంఠంతో మాధవి అన్నమాటలు మార్చి చెప్పి, నిటూరుస్తూ “ఆమె మేనల్లుడికి సుస్తీగా ఉంది. అందుకని చూడటానికి వెళ్లింది” అన్నాడు.

అమల నిరాశాజడితకంఠంతో “అలాగా — అయితే ఉపాయమేమిటి నాకు?” అన్నది.

కంఠస్వరం రవంతోపంగా మార్చుకుని, “ఇన్నాళ్లూ నిరుపాయురాలివయే ఉన్నావని తోచాడు—అదీ కాక మరీ అంత చెటుక్కింద తలదాచుకుని నుంచుని లేవుకదా! అక్కడికే మళ్ళీ తిరిగి వెళ్లటానికి అంత అభ్యంతరం దేనికి?” అన్నాడు.

అమల జడితకంఠంతో “ఉన్నది. లేకపోతే వెళ్లాలని ఎందుకనుకోను” అని జవాబిచ్చింది. “దానికి మరో కారణంకూడా ఉంది” అని అందామని నాలిక చివరదాకా వచ్చింది. కాని మళ్ళీ ఆభావాన్ని అతికష్టమీద గోప్యంగావుంచి అతడు రాతిబొమ్మలా నిలబడిపోయాడు. తర్వాత ఆమె తలవంచుకుని “మీరు నన్ను ఏవిధంగా అనుకుంటున్నారో తెలియదు—కాని ఒకరోజయినా ఏచోటునయితే నివసించటానికి మనస్కరించదో—అక్కడే మళ్ళీ అడుగు పెట్టటమనేది నాకు ఎంతో జలదరింతగా ఉంటుంది” అన్నది మళ్ళీ.

నిశీథ్ మాటాడలేదు. ఒక్క చిరునవ్వుమాత్రం అతని పెదవులచివర కన్పించింది. అతడి ఈ భావాన్ని తీక్షణదృష్టితో గ్రహించి, “మీరు నన్ను విశ్వసించటంలేదని తెలుసుకున్నాను. బలవంతంగా మీరు విశ్వసించేట్లు చెయ్యాలని నేను ప్రయత్నించటంకూడా అన్యాయమే. అయితే ఉన్న యదారమేదో

చెబుతున్నాను. ఇవాళ మీరువచ్చే శాక ఎలాగో అనిపించింది. కనీసం ఒక్కరోజునా ఎవ్వరూ రాకుండా నా ఇంటి తలుపులుమూసి ఉంచుదా మనిపించింది. దానికిఫలితం ఇదీ, చూడండి!” అని ఆమె నుదుటిమీది గాయాన్ని చూపింది. నిశీథ్ ధీరభావంతో “అది అంత కొత్తసంగతిగా ఉన్నట్లు తోచదు అమలా! సంఘంలోంచి మనం భిన్నమార్గాననడిస్తే - ఆమాత్రం ఆఘాత ప్రతిఘాతాలు రావా మరి?” అన్నాడు.

ఆమె కాతరమైన కంఠస్వరంతో — “దయచూపండి. కనీసం ఒక్కరాత్రయినా నన్ను సుఖంగా ఉండనీయండి. రేపు ఇహ ఎలా రాసిపెట్టిఉంటే అలా అవుతుంది” అన్నది.

నిశీథ్ నవ్వాల్సి వృధాప్రయత్నంచేసి, “అదికాదు అమలా! ఏ దురదృష్టదేవత నీతో నన్ను ఈవిధంగా జతపడింది—ఆ దుష్టదేవత జీవితమంతా పట్టుకుంటే దాన్ని నేను వదిలించుకోగలనా లేదా అనే సందేహం” అన్నాడు.

సరేగా ఆసమయానికే ఒక పెద్ద వెలుతురుతోపాటు “హెరన్” నుగోసారి గుమ్మందగ్గర మోగింది. ఆ మోగడంతోపాటు “ఇలా చూసూనేనా మాధవీ ఇంతగా ఏడవటం? చూడు, బాగాచూడు! ఏంచెప్పను? మన శాస్త్రాలు విడాకుల మార్గాన్ని చూపెట్టాలా. లేకపోతేనా—సరే, రేపుమాద్దాం దీనికేవో తగిన ఏర్పాటు. ఇంకా చూస్తావేమిటి గుడ్డెట్టుకుని అలా? పద ఇంటికి” అన్న కర్కశ కంఠస్వరంకూడా వినిపించింది.

మతిపోయిననానిలాగా వెడుతున్న కారుకేసి ఒక్కక్షణంపాటు చూసి, పెద్ద నిట్టూర్పు విడుస్తూ “ఎంజిగిందసలు?” అన్నది అమల.

నిశీథ్ మలినమైన నవ్వునవ్వి “పెద్ద విశేషమేమీలేదు” అన్నాడు.

“కాదు, ఇంక ఈయింట్లో నేను ఒక్క క్షణమయినా ఉండలేను అన్నా!”

“నేనయినా ఈ అర్ధరాత్రి నా చెల్లెల్ని ఇలా వీధిలోకి వెళ్ళనీయను”

“మరి వదిన్?”

“అనుకోవలసినదేదో అనుకోనే అనుకుంది. ఇహ నువ్వు ఉండటం, ఉండకపోవటాలవల ఆమెకు రవంతయినా పోయేదేమీలేదు. కళంకాన్ని ఆపాదించటం—ఆపాదించకపోవటం రెండూ ఒకటే ఇప్పుడు”

ధ్రువ జ్యోతి:

“అంతకున్నా ఇప్పుడు నేనొక పనిచేస్తాను అన్నా! ఇప్పుడే నేను వనిత దగ్గరికెళ్ళి, అన్నీ వివరించబోతున్నాను—”

“అలావచ్చు చెప్తావా! అన్నాడు నిశీథ్ వర్ణతూ.

“ఎందుకని?”

“మీ పదిహేను నీకంటే నేను ఎక్కువ అరం చేసుకున్నాను కనుక. నువ్వు ఏదయితే స్పష్టంగా తెలియచెప్పతావా—నీ గాంధీకి విరుద్ధంగా అరంచేసు కుంటుంది. ఏ ఏ కారణాలను చూపించి నువ్వు ఎదురున్న మార్గాన్ని పక్కాగా వంతం చేయాలని ఆలోచిస్తావా— అవన్నీ ఆమెముందర అమావాస్యార్థ కారులో లుప్తమై పోతాయి. లాభలేదు. అంతకు భగవంతుడు ఏ భారాన్ని అయితే మోపాడో—దాన్నే వహిస్తాను నేను.”

“అద్భుతం బాప్తుండోవా! — ఎటుమాసినా దురదృష్టమే వా అన్నా?”

“కాదు చెప్తా! భగవంతుని పక్షాను పక్ష అని ఎవరు భావించరో—వాడి పేరేదివ్వయం; అని అలాఉండు. కాని అలాభావించేవారుమాత్రం ధైర్యాన్ని బిగబడితే బయ్యాన్నికూడా పొందకలుగుతారు. ఇందులో పాఠబాటేమీ లేదు.”

“కాని వాకేమిటి ఉపాయం?”

“నువ్వు ఈగడిలోనే పడుకో. నేను డైటూరుబ్బంటాను. ఎంభయం లేదు. ఏదేవత మారువేషంలో వచ్చినా నన్ను మోసగించలేదు. నువ్వు నిశ్చింతగా పడుకో—పో.”

“నువ్వుకూడా ఆపక్కగడిలో పడుకో అన్నయ్యా!”

“వచ్చు చెప్తా! వుట్టినప్పటినుంచీ నిద్రపోతూనే ఉన్నానుగా: ఇవాళి నిశ్చింతగా కొంచెం ఆలోచించుకోనీ. అదీకాక నీ భవిష్యత్తుకు ఉపాయ మేమిటోకూడా కొంచెం ఆలోచించి ఉంచాలికదా!” అన్నాడు నిశీథ్.

11

“ఏరా నంటూ! నీ స్నేహితుణ్ణి భోజనానికి పిలిచివచ్చావా?”

కుక్కవాడు పెదవి విరిచి “అవచం లేమలే పోనిదూ!” అన్నాడు.

శుభ బిగ్గరగా నవ్వుతూ “ఎందుకనిరా, అమ్మతిట్టిందని అభిమానం వేసిందా?” అంది.

కుక్కవాడు మూతివిరుస్తూ “ఆ నీతో చెప్పారు. ఏమోలే, రాకపోలే రాకపోయాడు. నాకేమన్నా నష్టమా?” అన్నాడు.

శుభ తమ్ముడ్ని జాటుపట్టుకుని కున్నవూ “నన్నులేదు, అసలు రాక పోయినట్లయితే ఆ కుండలుతొలక మనిషిని ఎవరు పంపించేసేవారో?” అంది.

కుక్కవాడు ముఖం పక్కకు తిప్పకొని “ఆ నేను అలా చెయ్యమని చెప్పానా అతడికి?” అన్నాడు.

శుభ పెదవివిరిచి “మరి నేనుచెప్పానా ఆ మాట! నీ చేతులూ తుపాకీ ఉంది. ఎదురుగా ఎగురుతున్న పక్షులు కన్నుమూస్తాయి... కాని ఒక్కదా స్నయినా చంపలేకపోయావు. అదంతా కనిపెట్టే అడిగి తీసుకెళ్ళింది. అంతే కదూ!” అన్నది.

నంటూ కుతూహలంతో “నిజమేఅక్కా? దీనికిగురపెడితే అడేపడేది నేలమీద. పొద్దుకూకిందికాని లేకపోలేనా అన్నీ పల్కేంలాకి రాకపోయేవా!” అన్నాడు.

“అవును నా సంగతేమీ అతడికి చెప్పలేదుగదా నిజంగా?”

“లేదు. చెప్పాలా. గుచ్చిగుచ్చి అడిగితేమరి అసలు చెప్పకుండా ఉండనా?”

“అదివిని ఆయన ఏమన్నారు?” అని అడిగింది శుభ ఉత్సుకతతో.

“ఎమంటాడుఇంక? నవ్వుటం మోకలుపెట్టాడు”

ద్రు వ జ్యోతి

“కడుపునిండేటుగా కొన్ని అబద్ధాలు చెప్పి వచ్చావనుకుంటా. సరే కాని పెద్దమనుష్యులతో ఇలా అబద్ధాలు చెప్పిస్తారా—ఏమంటావ్! చెప్పవేం?”

“బాప్! నువ్వు తిడతావెందుకు? అడిగినవాళ్ళకల్లా నేను అబద్ధం చెబుతానా?”

“అదేమిటి! కొత్తవ్యక్తి నాసంగతులు ఇన్ని ఎక్కడనుంచి తెలుసుకుంటాడు? అదలాఉంచు. చేసిందేమో చేశావు. ఇప్పుడు వెళ్ళి ఒకసారి భోజనానికి పిలిచిరా”

అతడు గాంభీర్యం తెచ్చుకుని “ఉహూ! నేను వెళ్ళను. అవసరమేముంది? పరాయివాణ్ణి ఇంటికి తీసుకొస్తే లాభమేమిటి?” అన్నాడు.

శుభ కొంచెం ముభావాన్ని చూపతలచుకుని, “అమ్మ చెప్పింది కనుక చెప్పాను. లేకపోతే నీన్నే హితుణ్ణి నువ్వు పిలుచుకో మానుకో—నాకేం” అంది.

కుర్రవాడు ఉత్సుకతో అక్కచెయ్యిపట్టుకుని “అమ్మ నిజంగాచెప్పిందా చెప్పు అక్కా! నీకుఆవేళలాగానే పెద్ద గులాబిపువ్వు తెచ్చిపెడతాగా ఆనక; నిజంగా చెప్పిందా?”

ఏదో తప్పనిసరిగా ఈ మాట పైటపెట్టినట్లుగా “అవునురా! నిజమే నమ్మకంలేకపోతే అమ్మదగ్గరకెళ్ళి అడిగి రా, పో. కాని నామాట ఎత్తవద్దు—ఖిబర్ దార్!” అంది.

“సరే వెడుతున్నా అమ్మను అడగటానికి”

తమ్ముడిచెయ్యి గట్టిగాపట్టుకొని “ఏమడుగుతావు?” అంది శుభ.

అతడుసహజంగా నిజంచెప్పేవాడిలాగా “ఎందుకడగను? అమ్మా, నువ్వు మనీష్ బాబుని భోజనానికి పిలవమనిచెప్పావా? అనిఅడుగుతాను” అన్నాడు.

“ఏం ఎవరుచెప్పారునీకు? అనిఅడిగితేఆమె— ఏమంటావు?”

“ఎందుకుచెప్పనూ? అక్క”

శుభ ఆమాటకు అడ్డువచ్చి, తమ్ముడ్ని ఒక్కతోపుతోసి “వద్దు నువ్వు వెళ్ళనక్కర్లా. ఎవరూ మనింటికి రావాల్సినపనిలేదు”, అంది.

ఏ తెలివితక్కువతనంవల్ల తాను అక్కయెదుట. అపరాధం చేశాడోదాన్ని కనుక్కోలేకపోయాడు. అంతే ఎంతో చిక్కుల్లో ఉన్నవాడు చూసి

ధ్రువజ్యోతి

నటుగా అక్క ముఖంకేసిచూస్తూ ఉరుకున్నాడు. అతడి మనోభావాన్ని చూసి, శుభ నవ్వుతూ “నీకు కాస్త అయినా బుద్ధి ఉందిటా? నంటూ?” అంది.

నంటూ గాంభీర్యంవహించి “ఇదిగో చూడు! తిటు ప్రారంభించావు. నువ్వు గదమాయిస్తావని అందరితోనూ చెప్పాలని కోరికగా ఉందా!” అన్నాడు.

“ఆఁ! మంచిపనే చెస్తున్నావులే; పోనీ, ఆసంగతి వదులే. నీకేం తెలుసు, అలా చెబితే మనమే పిలిచామనుకుంటుంది అమ్మ; — అమ్మో! అది మరి ఆసహ్యంగా ఉండదా?”

కుర్రవాడు అధైర్యపడి, “అయితే ఏంచెప్పాలో నేర్పరాదా?” అన్నాడు;

“ఇదేచెప్పాలి—వదులే. నువ్వింక ఏమీ చెప్పనక్కర్లే. పోనీ రాక పోతే!”

కుర్రాడు మరింత కుతూహలుడై “కాదు. అక్కా! పిలుచుకురానీనన్ను. ఇలాటి స్నేహితుణ్ణి వదులుకోలేను నేను. ఇటు చూద్దామా అమ్మ కోప్పడు తుంది. ఏంచెయ్యను చెప్ప?” అన్నాడు.

శుభ కనుబొమలు చిట్టించుకుని — “అగు — చెప్పటం ఎలా మొదలుపెట్టాలో ఆలోచించి చూడనీ” అంది.

ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగా ఆలోచించసాగారు. చటుక్కున దూరంగా ఎవరిదో కాళ్ళచప్పుడు అవడంతోపాటు “నంటూ! నంటూ!” అని పిలుపు కూడా వినిపించింది.

శుభ చటుక్కున తమ్ముణ్ణి హెచ్చరిస్తూ, “అదిగో అమ్మ వచ్చేసింది. నీ ఈ మాటలన్నీ ఆవిడతో ఏమీచెప్పవద్దు. ఖిబర్ దార్! నేను నీకు ఆ ఎక్క బంతి ఇస్తాలే.....” అంది.

“నిజంగా ఇస్తావా? నిజంగా? నిజంగా? భేష్! నేను ఏమీచెప్పను”

తల్లి దగ్గరకువచ్చి “మనీష్ చు భోజనానికి పిలిచివచ్చావా నంటూ?” అంది....

“లేదుఅమ్మా! అక్క....ఎలావెళ్లనూ?” కుర్రవాడింత జాగ్రత్తగాఉన్నా అక్కజేరూ, అక్కదగ్గర విన్నసంగతులూ చెప్పబోయి చటుక్కున ఆగిపో

ధ్రువ జ్యోతి

యాడు. తర్వాత గజగజా ఆఖరి మాటలు కొన్ని చెప్పి తాను చెప్పవలచింది పూరిచేశాడు. తల్లి ఏమనుకుందో ఏమోతెలియదు; గంభీరంగా “వెళ్ళు. రానంటే నువ్వు వచ్చేయ్యటం బాగుండదు. అయినా చూడు. పాపం ఆ అమాయకుడికి అనవసరంగా కొంతవయ్య ఖర్చుచెయ్యకు. ఎలాంటి సిల్లవాడివిరా నువ్వు-నువ్వు చెప్పేదన్న అబద్ధాలే”

అని ఆమె మరోనెవును వెళ్ళిపోయింది. కుర్రవాడు ఉత్సాహంతో “నెయితావా అక్కా?—చూశావుగా! నేనేమన్నా చెప్పావా?” అన్నాడు.

శుభ మూర్తినిగూర్చి “చెప్పలేదు — చెప్పాల్సిందికూడా అట్టే ఉంచలేదు” అన్నది.

కుర్రవాడు పట్టుదలతో “ఒట్టు. ఒట్టు అక్కా! ఆమె ముఖం ఎంతో అమాయకంగా పెట్టి బెట్టికి పెళ్ళిపోయింది. అంతేత ఏమీ గ్రహించలేదనుకుంటా. ఎలాగ్రహిస్తుందేమిటి? ఊరికే ‘అక్క’ అని మాత్రమే అన్నా—అంతేగా!” అన్నాడు.

శుభ ముఖం ముడుచుకుని “ఆమె అన్నగ్రహించింది. ఏమయినా ఆమె మన ఆ మేకమా!” అంది.

కుర్రవాడు అక్క ఒంటిమీద చెయ్యివేసి, “లేదు అక్కా! ఇదిగో ఆమె ఏమీ గ్రహించలేదని నీఒంటిమీదచెయ్యివేసి చెబుతున్నా. ‘ది’ అంటే ఎన్ని కాకూడదు? దీదీకూడా కాదు ‘ది’ ఏగా! ‘ది’ అంటే ‘దిబ్బహర్’ ‘దిబ్బరుబా’—ఎన్నైనా అనుకోవచ్చు” అన్నాడు.

శుభ స్వాటో గుడ్డలు కుక్కుకొని నవ్వుతూ—“అగు! అగు! బాగుంది. అమ్మ గ్రహించలేదని ఒప్పుకుంటారే. ఇహ నువ్వు ఏపనిమీదవెడుతున్నావో వెళ్ళు” అంది.

“అయితే ఇస్తావా ఆ ఎక్కిబంతి?”

“అసక ఇస్తారే. కాని మాటాడుతూ మాటాడుతూ — ఇవాళ మాంసం నేను పండుతున్నానని చెప్పు. కాని నేను చెప్పాననిమాత్రం చెప్పు—ఖబర్ దాక్!”

సరే అని కుర్రవాడు వెళ్ళిపోయాడు. శుభ కాన్సేప్టు నిలబడి నిలబడి సిగ్గుతో ముసిముసిచవ్వులు నవ్వుకుంది. “చెప్పలేదా! అమ్మ ఇంక గ్రహి-

మందా! అతడివి మంచి తియ్యతీయ్యచిమాటలు! కాని నేను ఇలాంటి వాళ్ళతో ఏమాత్రం స్నేహం చేయటంలా. చూడమను! చూడమను!” అని అనుకుంది మనస్సులో.

అప్పుడు మనీష్ అక్కపూజకోసం పూలూ, పళ్ళూ పోగుచేసు న్నాడు. నంటూ కిలకిల నవ్వుతూ పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి, “నేను ఇవాళ ప్రాన్నున్నే ఒక్కణ్ణే మీదగ్గర కిక్కిడిక ఎలావచ్చానో చూడండి. థగ్ లూకాని, స్టూన్ కాని ఇన్ టలో ఎవరో ఒకరు నన్ను ముందు పంపించిఉంటారని అనుకుంటారు మీరు బహుశా. కాని అది నిజం కాదు. నేను ఒక్కణ్ణేవచ్చా. నమ్మకం లేకపోతే ఇంటికివచ్చి అడిగిచూడండి ఇంకా. అదేమిటి-మిమ్మన్నీ భోజనానికి పిలవాలన్నమాటే ఎలా మరిచిపోయానో చూడండి. అక్క అన్నదంటే తప్పేముంది? నేను ఒత్తి తెలివితక్కువవాడిని” అన్నాడు.

మనీష్ ఉజ్వలముఖితో బిగ్గరగా నవ్వుతూ “కాని నేను ఆమె అన్న మాట కాదంటారు నంటూ! గట్టిగా అనగలను. నిజానికి నువ్వు అసలేమాత్రం తెలివితక్కువవాడివి కాదు” అన్నాడు.

నంటూ ఉత్సాహంతో “మీరలా చేయగలిగితే భలేపని అవుతుంది. ఇవాళ ప్రాన్నున్నే ఇక్కడకు వచ్చేముందు ‘వృధాగా’ కొన్నిటిలు తిండి. నేనూ అపనేచేశా. వాళ్ళందరికన్నా బాగా మాట్లాడటం ఇవాళ నేర్చుకున్నాను” అన్నాడు.

మనీష్ కుక్కనాడి ఉత్సాహంతో నాటు తనూ ఉత్సాహించూసి, సహానుభూతి వ్యక్తంచేస్తూ “భలే బాగాచేశావు. అదీ పనంటే! ఆమె ఎందుకు తిండి?” అన్నాడు.

నంటూ హఠాత్తుగా నీళ్ళునమింపాడు. తర్వాత జిజ్ఞాసా నేనాగ్నిలు పెక్కడి “భలేవాడండీ మీరు! నేను చెప్పేస్తేమీరు అక్కతో వెళ్ళి కలికాక - ఇంక నా పని ఒత్తిచేతుంది. నన్ను ఇలా అమాయకుణ్ణి చేద్దామనా!” అన్నాడు.

“ఛా నంటూ! నువ్వు నన్నింత విశ్వసించలేకపోతున్నావు! నువ్వే ముందు కాని, మీ అక్కముందు కాదు. చెప్పానులే, పోనీ. నీనాలిలేదునాకు. అయినా దీనివల్ల నేను చాలా బాధపడుతున్నానని తెలుపకో” అన్నాడు మనీష్.

ధ్రువ జ్యోతి

ఆ కుక్రవాడి సరళ మనస్సు అభిమానజ్వాలలను ధరించలేకపోయింది. చటుక్కున అతడు మనీష్ మనస్సులోని బాధను పోకొట్టడానికి ఒకటి రెండు విషయాలు నచ్చవెలువవచ్చుచున్నాడు. కాని కాస్టేబుల్ ఇంట్లో సంగతులన్నీ పూసగుచ్చిపట్లు మనీష్ వెలివిపడేసి ప్రశాంతంగా నిట్టూర్చాడు.

చిన్నయి దగ్గరగావచ్చి “రా నంటూ! ఇవాళినికుక్క- లేదుగా! నాతో మాట్లాడుచువుగాని రా” అంది.

నంటూ జిజ్ఞాసాదృష్టితో నాలుగువైపులకూచూస్తూ “కాని మీరుపూజ చేసుకోటానికివో వెళుతున్నారేమిటి — నన్నుతాకుతారా?” అన్నాడు.

చిన్నయినవ్వుతూ “నిన్ను తాకినంతమాత్రాన నేను మళ్ళీస్నానం చెయ్య నక్కర్లేను నంటూ! భగవత్పూజకు ఆటే ఇబ్బందికలగదులే. నా చువ్వు” అంది.

చాలాకోటాలకు మళ్ళీ ఇవాళ అక్కముఖంలో సహజమైన చిరునవ్వు బొకనించటాదూసి మనీష్ హృదయం ఆనందవహితమయింది. కృష్ణ తాభా గుతో అతడు కుక్రవాడి స్థూల ముఖం కనిపించుచు ఉండేదోయాడు.

12

నిక్క మెనుకువనచ్చేసరికి అమలకు నిశీథ్ కన్పించలేదు. వీధి తలుపుకు తొంగిచేసి అతడెక్కడికవెళ్ళాడో తెలియదు. శూన్యగృహంలో ఒంటికిగా ఉండటం ఆమెకు బావుండాలా. ఒకప్పుడు గడిసిన నిస్సంగజీవితంకన్న ఇది మనీ నిస్సహాయంగా ఉన్నట్లు తోచింది. కాని మనుషులలోనే తప్పు సరియైన కాలవ్యయంలాంచి బైపాడ్డొకదా అనే ఆశయం ఆమెకు ఉన్నప్పుడైతే నిశ్చయించింది. ఇల్లంతా అలంగరి తిగుగుతూ పొటలుపొడుకుంటూ ఆ ఆనందాన్ని మరొక ఎక్కువగా అనుభవించాలని అనుకుంది. కాని నిశ్చయించిన దురదృష్టవల్ల వక్రదృష్టి పడి ఈ కార్త సుఖంకూడా లేకుండా చేస్తూ దేమో-అని భయపడింది.

గజబిజిగాజు ఇలాగి శక్తిగా ఉండమని పుయ్యిస్తున్నగా కిద మూతపెట్టికన్న భోజనసామగ్రి ఆమె కంటపడింది. అదిమానే నిశ్చయ గాన్ని తాకనయినా తాకనటు స్పష్టమయింది! పీట, విస్తీ, గ్లాస్ తోనిప్పు, ఉప్పురాయిదగ్గర్నుంచి అన్నీ అక్కడపెట్టి; తన దేహాన్ని వెచ్చించిఅయినా పరోపకారంచేసి పుణ్యాన్ని ఆర్జించాలనే కోరికతో అప్పటివరకూ ఎంతో పటుధలతో కాచుకుకూర్చుంది ఆమె. మూతతీసిచూస్తే పల్లెనిండా రొట్టెలూ కూర ఇంకా సర్వోత్తమ తగలని పవటంవల సాక్షరంగా ఆహ్వానిస్తన్నట్లు న్నాయి. చిన్న చిట్టార్పు ఆమె నాసికాకంఠాల్ను కరిపింపచేసింది. ఎంత న్నేహమానవమైనహృదయాన్ని ఎంత వ్యధలోకిదిరిపింది తాను! రాత్రిసంఘటన జరిగింతర్వాత, ఈ భార్యాస్థిరమధ్య ఎడబాటురావటానికి తానే బాధ్యురాలనని గ్రహించింది. కాని గత్యంతరలేదు. స్వార్థం ముఖంమూస్తే తనకోసం ఇదే ప్రయోజనంగానే ఉంది.

ఒకసారి ఎవో ఆలోచించింది. “జాహూం. ఈభోజన పదార్థాలు ఇంక ఆయనకు తినీయవలసినవనిలేదు. అదిగాక ఇవి నేను తాకినవిగా!” అనుకుంది మళ్ళీ.

ఆ చివరిమాటలు తనకుకూడా మోసంలా పడిఉంచేటు చేసాయేమో అన్నటు గబగబా అనేసింది. ఆదరాబాదరా అవన్నీ ఒక మూలకు తోసి, అక్కడ నీర్మలమరుక్షణంలోనే తలలోని వేడిని తగ్గించుకోటానికి కావాలి అరచేతుల్తో తల పట్టుకుని కూర్చుంది.

స్నానంచేశాక తనెంత అవ్యక్తపుపరిచేసిందీ తెలుసుకుంది. కలుకున్న ఒక్కచీరతోనే వచ్చేసింది తను. అదికూడా తడిపేసుకుంది. ఇప్పుడిక్కోటి ఏమి? దశైమిద మాధవిచీరలు రంగురంగులవి చాలా వ్రేలాడుతున్నాయి. వాటితో ఒక్కటికూడా ముటుకోలేకపోయింది. ఏమాలోచించుకుందో ఏకా, అది ఆ అంతర్యామికే తెలియాలి. చివరకు ఏరి ఏరి నిశ్చయ బట్టాలించి ఒకటి లీసుకుని “ఇది ఇంకా వారు కట్టుకోనిది, నేను కట్టుకుంటాను” అనుకుంది.

చప్పుల చేతులలో తడిచీర పిండేసి, వంటచెయ్యటానికి కూర్చుంది. వెతికి వెతికి, పప్పు, బియ్యం, కాయకూరలూ టైటికి లీసుకువచ్చింది. “ఎలా మరొక ఇంట్లో గృహిణీత్వం మీద వేసుకోవటం చాలాతప్పు. ఎంత తొందరపడితే

ధ్రువ జ్యోతి

అంత ఆలస్యమవుతున్నాయి పనులు. రేపటినుంచి ఇహ వంటకా గింటా ఏమీ లేదు. ఎప్పుట్లోకి తెములుతుంది?” అనుకుంది తనలో ఒకసారి.

తనకు సచ్చిసవిధంగా వంటకు ఏర్పాటుచేసి, పొయ్యిలో చిప్సవేసింది. తర్వాత, కాళ్ళు బాజాపుకుని కూర్చుని, తమలసామీలు బాగుచేస్తూ “ఇంకా ఇంటికెలా లేదు. టైటకెడిలే ఇంతపని ఏం ఉంటుంది అబ్బా!” అనుకుంది.

కుంపటి మండసాగింది. ఆమెంటలు కాస్త తగ్గటానికని ఆమెల మళ్ళీ ఇన్ని బొగ్గులుతెచ్చి కుమ్మరించింది అందులో. అపికూడా మండసాగినాయి. నిశీథ్ రాలేదెంకా. అప్పుడిహా గత్యంతరంలేక లోపలినుంచి తోమిన గిన్నె ఒకటి లీసుకువచ్చి దానితో పప్పువేసింది. నేనుపప్పుఅయితే వేశాను కాని ఆయన పచ్చాక దాన్ని కలియబెట్టి దింపుకుంటారులే అనుకుంది.

పప్పు ఉడికింది. అందులో ముక్కలూ, ఉప్పు ముట్టుకోకుండా ఎత్తి వేసి “ఇక నా నిశీథ్ బాబు తిరిగి రాకపోతే ఏమిచెయ్యను దాన్ని?” అని ఆలోచించింది. చటుక్కున పీడితలుపు చప్పుడయింది. ఉత్సాహంగా పరుగెత్తు కుంటూవెళ్ళి, “ఇంత ఆలస్యమైందే? ఇంతనేపటిదాకా ఎక్కడున్నారు చెప్పండి. రెండుసార్లు మంట ఆగ్నేశానుకూడా” అన్నది.

నిశీథ్ నవ్వుతూ “ఇకమందు దానినిమీటో వెళకట్టానికి వెళ్ళాను. ఆశ ఫలిస్తుందనే తోస్తోంది. మంచిసంగతి నర్సింగ్ పని—”

ఆమెల ఆమాటకు అడఃపచ్చి. “అవన్నీ ఇప్పుడు కలిపేటండి. తర్వాత వినిపించవచ్చు—పప్పు ఉడికి చిమిడిపోతోంది. చప్పున ఇంకోబట్ట కటుకుని దింపునరుగాని పదండి” అన్నది.

“ఇంత హంగామా ఎందుకుచెయ్యాల్సివచ్చింది? చచ్చిఅన్నంఉండి. అదీ కాక దుకాణంలోనుంచి ఏమయినా తినటానికి లీసుకోచ్చుకుంటే జరిగి పోనూ?”

ఆమెల నవ్వుతూ “అవిఉంటే తినవచ్చులేండి! మరో రాక్షసిపాట కూడా సిద్దమయిందిగా!” అంది.

ఆబట్టమార్చుకుని పప్పు దింపటానికివెళ్ళాడు నిశీథ్. కాని అలవాటు లేకపోవడంమూలంగా రెండుచేతుల్లోనూ ఆకులుపటుకుని దింపబోయినా చేతులు కాలాయి.

అమల “ఆ! ఆ! అలాఉంచండి. అలా దింపలేదు. ఈ పటకాగితో పట్టుకోండి. ఆ! ఆలాకాదు, ఇలా. ఈకాళీగన్నెలోకి తియ్యండి. నేను నీళ్లు పోరబోశాను, కాని అది ఒకసారి తొలుపండి. ఆ! తర్వాత అది దానిమీద ఎక్కించండి. నేను నూనె కాగబెట్టి దింపాను. అయినా మళ్ళీ ఒకసారికుంపటి మీదపెట్టి, కొంచెం వెచ్చపడనీయండి. ఈలోగా మీరు అన్నందింపి చేతులు కడుక్కోండి” అంటూ చెప్పసాగింది.

“భావరే! ఈవంట నావలకాదు...ఇదేదో నువ్వే వాడుకో...నేను దుకాణంలోంచి ఏమన్నా తెచ్చుకుంటారే” అన్నాడు నిశీథ్.

చివర కెలానయితేయేం వంట పూర్తయి నిశీథ్ స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళాడు. అతడికి నూనె, తువాల, పంచె అక్కడ పెట్టివచ్చి అమల పీటవేసి స్థలం బాగుచేసింది. ఉప్పు, మంచినీళ్ళూ, నిమ్మకాయ అన్నీ విడివిడిగా అక్కడ అమర్చి అసంపూరితగా వదిలివేసిన తమలపాకులు మళ్ళీ తీసుకువచ్చి శుభ్రం చేయసాగింది. నిశీథ్ స్నానంచేసిరాగానే మరోసారి ఆదరాబాదరా అన్నం తినేకంచం శుభ్రంగా కడిగి ముందర పెడుతూ—

“ఏకంగా ఆ అన్నం అవీ ఒకేసారి దగ్గరకు తెచ్చుకుని కూర్చోండి. ఆలస్యంగా వచ్చారు. ఇతరులవద్ద నాకరీ, ఇకమీద భోజనంకూడా సర్గ్గా ఉండదు” అంది.

“ఇవాళ శెలవువచ్చింది. లేకపోయినా తీసుకునేవాడిని. పెదమనిషికి మాట ఇచ్చివచ్చాను. మధ్యాహ్నంవెళ్ళి కనబడివస్తాను” అన్నాడు నిశీథ్.

భోజనమయ్యాక మూలనున్న పూర్ణి అవీ బయటకు తీసుకురావటం చూసి నిశీథ్ కోపంతో “నువ్వు ఇవేలిన్నావనుకుంటూ, కేవలం నన్ను పక్షించటానికే ఇదంతా” అన్నాడు.

అమల నవ్వుతూ— “తినలేదు_తించటాచుఇహ. పాడుగుడ్డలతో ముట్టుకున్నవీటిని మీ కెలా ఇవ్వగలను?” అంది.

గంటసేపయినా అమలచేతిలో పనులు పూర్తికాకపోవటం చూసి, చంచల మనస్కుడై నిశీథ్ బెటికివచ్చి—“అవసరంగా చెప్పవలసిన సంగతులు చాలాఉన్నాయి అమలా! ఆపనులన్నీ తర్వాత చేసుకోవచ్చు_ముందు వినివెళ్లు” అన్నాడు.

గ్రువ జ్యోతి

అమల క్షణమువచ్చి “ఏమిటన్నా?” అంది.

“నా స్నేహితుడొకడు మెడికల్ కాలేజీలో డాక్టరు. అతడితో నీలిషయమై ప్రస్తావన వచ్చింది. సర్సెప్షన్ ఒకటి ఖాళీగా ఉందని చెప్పాడు, అదకా శంకంటే నీలోనమై ప్రియత్నం చేస్తానన్నాడు. ఏమంటావు నువ్వు? నెడతావా?”

అమల తలవంచుకుని “సప్ట మేముంది? మీరు ఒక వేగ—”

నిశీత్ ఆ మాటకు అడుపుచు “ఇక్కడే పోస్టు పడుతున్నావు అమలా! నేను నీ ఉద్దేశ్యం అనుగుతున్నాను” అన్నాడు.

వచ్చిన కళ్ళను ఒక్కక్షణం పైకెత్తి “అయితే మధ్యమధ్య నువ్వు ముగ్ధుడంటావా అన్నయ్యా?” అని అడిగింది అమల.

పీడి తలుపుగొట్టే చెప్పడుచెస్తూ “నిశీత్ బాబూ! ఇట్లో ఉన్నారా?” అని విచారించింది.

“ఎవరు?” అంటూ నిశీత్ బెటికివేశాడు. మరుక్షణంలోనే కపరు ఒకటి చేతపట్టుకుని మళ్ళీ లోపలికివచ్చి “ససుచువచ్చింది అమలా! ఇవాళనుంచి మన వంట కట్టిపెట్టాలి” అన్నాడు.

అమల ఆమెగా “వేళాకోళందదు. ఎవరు రాశారు?—మరినా? ఏమని రాసింది? పన్నచ్చుదా?” అని అడిగింది.

“లేదు. మనదేలికీ మాసివెయ్యమని ఆజ్ఞ ఇచ్చింది. ప్రతిరెలా ధర్మంకింద నెలజీతం ఆమెకు దమ్మిక్కిలతోనూ పంపకపోతే వారంకోసం లోపల పంపకపోవటానికి కారణమేమిటో సంజాయిషీ ఇవ్వాలి. లేకపోతే తర్వాత ఆమె వచ్చి బలవంతంగా స్వాధీనపరచుకుంటుంది.

వివాహదృష్టిలో ఏనియమంతాలూకు అధికారమయినా, నామీద వర్తిం చకపోదు. నేనేమాలోచించానో తెలుసా—కేవలం నెలజీతమే ఇవ్వను. ఇంటి మీదవచ్చే అదెల దగ్గిర్నుంచి ఆమెకు ఇచ్చేసి ఆదాయద్యయాల బాబాటలో నుంచి తేలికపడతాను నేను. ఏమంటావు? బావుందలా?”

అమల ఆశ్చర్య నేత్రాలను పైకెత్తి “అయితే ఏమిటి చెయ్యటా అన్నా! నీకు స్వంతఖర్చు అంటూ కొంత ఉంటుందిగా?” అంది.

నిజీఫ్ గాథకంతలో “లేదు, లేదు, ఆ అపసరం ఏమి ఉండవలసిందో, నీకేదో ఉపాయం చూపకలిగాను. ఇహ ఒక్కపాటకదా, ఎలాగో అలా గడుస్తుంది” అన్నాడు.

13

నడటూను, మనీషునూ టేబిల్ మీద కూర్చోబెట్టి శుభ టీ తయారు చేస్తోంది. చటుక్కున వెనక్కి తిరిగి నుంచుని “ఇదిగో ఆగు. ఆ తమోవగారు తల తిరగతోందల్లా ఉండే. టీలో పంచదార ఎంతవెయ్యాలి?” అన్నది.

ఈకూటలు, తమ్ముణ్ణి సంబోధించి అంటున్నా వృష్టి మనీషుమీదనే ఉంది. మగుక్షణంలోనే మళ్ళీ కళ్ళపైకెత్తి తమ్ముడికనిచూసి, చటుక్కున కుక్రివాణ్ణి అదపులో ఉంచటానికి క్షీంచాలనే నెపంతో “ఇదిగో చూడు! నువ్వూరీ చెప్పినమాట విసటలేదు. ఎంత అల్లరిచేస్తున్నావ్? అయినా మితాయి పెట్టడం మానేశానులే. తిను అలాగే” అంది.

కుక్రివాడు నడటూ మారచి హుషారుగా సుల్తాన్ అల్లరిక సంబంధించిన కథ ఒకటి చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. అంతేత మితాయి లేకపోయినాడుకు అగ్గోతరమేమీ వ్రేల్చుచుకుండా “చెట్టుమీదకూర్చుని ఉడత కాళ్ళతో పట్టుకుని మరీకాయ తినటం మొదలుపెట్టింది. సుల్తాన్ మీదటిఎగిరించి అది గమనించలేదు. దాని పంటిమీద చెయ్యివేసి దువ్వుతూ, ‘చెట్టమీద తిరిగిది కనుక చెట్టుఎక్కింది. నువ్వు దానితోవాటు ఎలా ఎక్కిగలవు?’ అని ఎంతో నచ్చచెప్పారు. ఏమి అల్లరి! అది ఏమన్నా వింటేనా. ఎలా ఒక్కగంటేసింది. మళ్ళా మరోగంటేసింది. అంతే ఇంక...”

అనిచెప్పి తన ఆకారంలో తనే పాట చెక్కలయ్యేట్లు నవ్వాడు. మనీషు చిగనవ్వుతో శుభ కేసి చెయ్యించాచి “నా టీలో రెండు డెంచాలు చక్కెర వేసే సరిపోతుంది... ఆం ఏమన్నావు నడటూ! సుల్తాన్ చాలా అల్లరిని బిజే. అయితే నీతమ్ముకూడా ఉచ్చుకొంటే” అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

సంటూ ఆశ్చర్యనేత్రాలను పెక్కిలి “నాతప్పా? ఎలాంటిదది?” అని అడిగాడు జిజ్ఞాసతో.

మనీష్ చేతిలోని టీకప్పుచాటున తన చిరునవ్వును దాచుకోటానికి ప్రయత్నిస్తూ “లేకపోలే ఏమిటి? ముసలిదయిపోతున్నా ఇప్పటివరకు వెదటి వాచకం చేతపట్టలేకపోయింది. దానికి ఎక్కడినుంచివస్తాయి తెలివితేటలు?” అన్నాడు.

కుర్రవాడు చప్పట్లు కొడుతూ ఉత్సాహంతో నవ్వుసాగాడు. తర్వాత అక్కకేసి చూసి “చూశావా అక్కా! మనీష్ బాబు తెలివి? సుల్తాన్ మొదటి వాచకం చిదవకలుగుతుందా? అరే అదిజంతువు కనూ!” అన్నాడు.

శుభ తలనంచి “ఒకటి రెండూ చిదవటం దానికిప్పుడే అయాయనిచెప్పి. ఇప్పుడు ఇహ ‘దండశాసనపద్ధతి’ ‘పద లగుడ ఆఘాతపర్వం’ ఇలాంటివే కావల్సింది” అన్నది.

సంటూ మళ్ళీ నవ్వుతూ—“ధలేసంగతి జ్ఞాపకంచేశావు అక్కా! అది ఇంకోగాథ తెలుసా! నా ప్రకృతి వాచకపుస్తకం వచ్చిననాడు—గుర్తులేకపోలే పోనే—అందులో బొమ్మలుమాత్రం బాగున్నాయి. ఎవ్వరూ లేకుండా కాన్న తోటలో కూర్చుని చూస్తున్నాఅవి. అది ఎక్కడినుండి వచ్చిందో గడ్డిలోకివచ్చి పడుకుంది. అప్పుడు బడకంగాఉంది. చిదవకుండా బొమ్మలు చూస్తూ గడిచేదాం అనుకున్నా. ఆసంగతి అది అమ్మకు చెప్పుతుంది. విపరీతమయిన కోపంవచ్చింది. దాన్ని ఒక్కతోపుతో ప్రక్కకు తోనేసి ‘అమ్మా! నేను ఇప్పుడే చదువుతున్నా’ అంటూనే అది ఇ ఈ అంటూ బిగరగా చదినాను. ఇహ ఆదీక్ష ఇకారంతో పిచ్చైతిపోయి చేతులోని పుస్తకం లాక్కునివెళ్లి ముక్కలుముక్కలుగా చించి నీళ్లలో పారేసింది” అన్నాడు.

మళ్ళీ సంతోషంతో ఉక్కిరిబిక్కిరయాడు. శుభ కొంచెం గాబరా పడతూ “ఆ. అదేమిటిరా! పెద్దమనుష్యులలో మాట్లాడటమంటే ఇలా గేనాయే?” అంది.

సంటూ ఒక్కక్షణం చంచలదృష్టితోచూసి, “వాహా! ఇందులో పెద్దమనిషితనం—మాట ఎక్కడినుంచివచ్చింది?” అన్నాడు.

గ్రంథ పత్రము

శిశు కోపముగా చూసి, ముసలని వేలకి చూచి “అది చూడండి?” అని అన్నది.

కుమారుడు ముసల పకపక నవ్వుతూ “మితా రా ముసలబాబూ! అక్క పాపాటోరిక! మమ్మన్న ‘పాపాటోరిక’ అంటోంది” అన్నాడు.

శిశు ముసల కుమారుడై “పాపాటోరిక” అంటూ “అది చూడండి” అని అన్నది.

కుమారుడు చించిపోతూ వెళ్ళి పాపి “నేను క్షమాపణ కోరుతున్నాను ముసలబాబూ! మమ్మన్న మరొకవిధంగా అన్నట్లు తోచింది నా ముసలబాబూ” అన్నాడు.

ముసల నవ్వుతూ అలాంటి అసంకల్పితాన్ని సూచించాడు. శిశు అని కనిచూచుకుంటే “అసలేమా! అయిన పెద్దమనిషి కంటే అసలేమా” అని.

శిశు చుట్టూ ఉన్నవారందరినీ పైకెత్తి ముసలబాబూ పాపిగా “అమ్మను, వారు పెద్దలుకావని ఇప్పుడు కూడా అంటున్నాను; పెద్దలు అన్నివార్లకీ కడు ఆరాట పోతూంటారు. వారందరూ అయిపోయి తే ముసల వారినిగనకవ? లేకపోయేవాడని. వారెవరో నువ్వే చెప్పు అక్క!—అలాంటివే నేను వారితో కలిసిపోయేవాడినా? నువ్వెనా వారిమందర నన్నిలాకే ను వెయ్యిగనక వారెవరు? వారు అలాంటివారు కాదు. ముసల బడిక వారికూడా” అన్నాడు.

అదేమిమాటలు చెప్పింది? అని అని “ఎందుకే? కి కి అయ్యింది? ఎందుకే వచ్చి?” అన్నది.

“ఇప్పుడే పాపాటోరిక వచ్చింది... తెలుసా ముసల బాబూ; కొన్నాళ్ళ క్రితం ఇక్కడికి మాకోరిక వచ్చాడు. అక్క అమ్మని చూసిగానే పడిన తీసింది. ఇలా నేనంటారా ముసలబాబూకి పోయి దొక్కున్నాను”

శిశు అడుపబ్బి కోపంతో “ముసల ముసలకావాలి చెబుతే. కానీ కానీ నువ్వ ముసల కోరిక చెబుతున్నావు నంటూ. పోనీ నేను వెళ్ళుతున్నాను. నువ్వ బడికి పో బడిక చెప్పిందేమి వాగుతూ కూర్చో” అని.

కుమారుడు ముసల ముఖం దగ్గరగా ఉండి “అమ్మను అక్క చెప్పినట్లు చెప్పి మాటలు బడిగాలు కను! అలాంటి నమ్మకం వారిమందర. ముసల అమ్మ కోరిక చెప్పింది” అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

మనీష్ దానికీమీ ఉలకకుండానే “అయితే మీరక్కడు పెళ్ళి సంబంధం ఏర్పాటుయిందా?” అని అడిగాడు.

“అయిందిగా! కాని అది వట్టిదయింది. వాంక్డో చిక్కు వచ్చిందిట. పోనీండి, ఇప్పుడే వసుంది మళ్ళీ. కోపం వస్తే ఏమాత్రం ఆవుకోలేను. నేను చెబుతున్నానుగా! — చూడండి” అన్నాడు నంటూ తన సహజమైన ధోరణిలో.

అతడి మాటల ఫూరి అవుతూ అవుతూ ఉండగా, శుభ లోపలికి వస్తూ “నువ్వు ఇప్పుడే భోంచేస్తావో, ఇంకా స్నేహ ఆగుతావో అమ్మ అనుకుతోంది నంటూ!” అంది.

మనీష్ కేసి కుతూహలదృష్టితో తానుచెప్పింది వినిపించా కాదా అన్నట్లు సంజ్ఞ చేశాడు. తర్వాత అక్క వైపుకు తిరిగి గంభీరంగా “అసక తింటానులే, ఇప్పుడేగా టీ తాగాను. అంతవరకూ వీటికి నువ్వు నాలుగు పాటలు పాడి వినిపించు” అన్నాడు.

శుభ కోర్కెదృష్టితో చూస్తూ గద్దించి “ఘో! వెధవా! ఏమిటి నువ్వు?” అన్నది.

మనీష్ విడిచిపెట్టాలా. మరొకొంచెం బలవంతం చెస్తూ “ఉహూ ఇలా నన్ను నిరుత్సాహపరచటం మీకంత మంచిది కాదు. ఒకటి చెడు వినిపించాలిందే; లేకపోతే విడిచిపెట్టను నేను. సంగీతమంటే నాకు మహాభక్తి” అన్నాడు.

ఇంత సేపటిదాకా మాటలాడుతున్న శుభముఖం చటుక్కున సిగ్గుతో ఎర్రబడింది. తర్వాత తన దౌర్బల్యాన్ని వీలైనంత అణచుకుని “నాకు పాట ఒక అజాతకవిని. ఈ సాహిత్యాన్ని ఇతరుల చేరున విక్రియించాదాయన” అంది.

మనీష్ కుతూహలపూరితమైన కంఠంతో “ఈ పదేశానికి వచ్చి మీ ఒక్కరి సహవాసాన్నీ పొందకలే గాను. — ఇహ మీరు కూడా దూరంగా ఉండాలని అనుకుంటే, నిజం చెబుతున్నాను కదా, ఇక్కడి జీవితం మరీ దుస్సహమైపోతుంది” అన్నాడు.

శుభ ఇంకేమీ ఎమరు చెప్పలేకపోయింది. మెల్లగా నంటూ ఒంటిమీద చెయ్యివేసి నుచుని “ఎంత చిక్కులో పడేశావో చూడు లమ్ముమా; పాట పాడితే విని అమ్మ కోప్పడుతుండేమో” అన్నది.

ధ్రువ జ్యోతి

ధన్మని ఎరిగి గంటేసి “ఎప్పుటికీ కోప్పడదు. సరే ఉండు, నేనిప్పుడే అడిగి వస్తా” అని “అమ్మా అమ్మా” అని కేకేశాడు నంటూ.

పటగెత్తుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు. శుభ ఒకసారి అతడికి అడు పడదామని ప్రయత్నించి కృతకృత్యురాలు కాలేకపోయింది. అతిథిని ఒంటరిగా విడిచిపెట్టి అతడివెంట వెళ్ళడానికి అమెకూ పొణం ఒప్పులా. మెదలకుండా గది మధ్య అలానేనుంచు బాధపడసాగింది.

మనీష్ తొచ్చె విస్తుపోయి “క్షమించండి, మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టిన నాడినవ్రతానం అనుకోలా నేను. పోనీండి నాధాఖాస్తుచు నేనే విమించు కుంటున్నాను” అన్నాడు.

నడిగా ఆసమయానికి నంటూ రివ్యూ గదిలోనికి వచ్చి “అమ్మ మెత్తానికి వద్దనలేదక్కా! — పాడకుండా ఉండటం మంచిది, అన్నది” అన్నాడు.

ఆసంగంతో శుభ మనీష్ ఎదుట ఎంతో తొట్టుపడింది. మనీష్ దగ్గరంచి వెళ్ళిపోదామా అని మనస్సు తలచి చూసుకుంది. చూసికొద్దీ మనస్సు మరొక విలవిలలాడింది. “ఛీ! అమ్మ స గతి ఎందుకెత్తాను అసలు! ఆయన ఏదైనా అనుకుని ఉంటాడు మనస్సులో. నంటూ ముఖిత అమ్మ అదేశం రాగానే ఈకండింటి మధ్యా పడి అతడెంత నిరుపాయు జాతాడో వణనాల్సింది. శ్రేయస్కరమైన పద్ధతేదైనా ఒకటి ఆలోచించలేక నయమా న తస్మా భావంతో తలవంచుకుని మెదలకుండానుంచుంది.

హఠాత్తుగా ఉపోద్ఘాతం పొరంభించి, మనీష్ దానికి కార్యకారణ భావాన్ని మాటిమాటికి తడుముకుంటూ మనస్సులో నిజంగా లజ్జతుడయినాడు. కాని ఇప్పుడు నంటూ ముఖిత సమస్తమైన అర్థంతరాలూ పోయే ప్రసంగాన్ని వినేసరికి అతడి ఆలూసానం ఉత్సాహంతో మరొక ఉద్దీపనమయింది. విసతీపూర్వకమయిన కంఠంతో “అయితే ఈసారి ఇహ అసలు విడిచిపెట్టను. మీరు పాడాస్సిందే. నేనే కూర్చుంటా పియానా దగ్గర. ప్రాంభింపండి మీరు” అన్నాడు.

శుభ మరిక మాటాడలేకపోయింది. చంచలగమనంతో పియానా వద్దకు వచ్చి కూర్చుని సిగ్గుచాిత అణచుకుని పియానామీద వేళ్లు కదిలించ

ప్రశస్తి

సాగ-౨. కొద్దికాలము పోయినప్పటికీ అందరిలోనూ వేరు వేరుగా
కాగానే కాలం అప్పుడో పోయినది. ఇప్పుడైనా మనం ఏదో ముత్య
బాధించుకొన్నప్పుడు మనం దేవుని కృపగాము.

పాటలోని మాటలను నిగ్గజాలను కూడా భరించుకోవలసిందిగా.
అలా తమైన రాజ్యసంగతానలో, భిన్నభిన్నంగా మనం ఆ సంగతాని పులి
అలాగే అది ఆ పుస్తకంలో కూడా ముద్రించబడినది అయితే మన
తొలిలో అప్పటికి చూడకు. 'ఈసారి చాచే! నాచే! నాచే' అని అరుకు
న్నా ము చుచున్నా.

పాట ఆధునుడు ముగ్ధుల మేళనం చెవిపడగానే మనం ఉత్సా
హంతో "నేను ఆ మేళనం చెప్పలేను— ఇది ఎవరికాదు?" అని అడిగాడు.

పాటలో పాడు పాట ముగిసినకూడా తలెత్తే కానాగిరి. మనం
మైన బొమ్మలలో ఆమె ముగిసిన పాట క్షణగానా అనేకమైన
కుండానే "వచ్చుండి చూస్తారు ఎవరినో" అంది.

మనం పులకలెత్తిన కాలంలో "మీరే ఆలా చెప్పలేను. అయినా 23
జేబు చెప్పగలిగితే ఏమిస్తారు చెప్పండి?" అన్నాడు.

"ఎంతకాలాని మీది?"

"మీరే చెప్పగలిగితే ఏమిస్తారు చెప్పండి? ఆర్టీ వచ్చేదేనో అని"

"మరి మీరు ఏ కథానా?"

"ఈ ఉంగరం"

"అచ్చా! నాపంలేమో అన్నిటికన్నా అర్థీయమైన వస్తువు. మీరేమో
లేమో ఉంగరమూనా!"

"సామాన్యమయిన వస్తువే ఇది నాళ్ళల్లో చాలా విలువైనది—
ఎంతవరకంటే ఇది మా అమ్మ స్మృతిచిహ్నం"

"సరే. మరిలేకాదు—మీరేమో ఇప్పుడేమోలేదు. చెప్పండి, ఎవరి
పాటో?"

"అక్కడ? నాగ్ అని"

"గీతానికేమిటా. అయినా కాదు"

"అయితే ఇంకెవరినో?"

“ఒక అంజీనుగైస అజ్ఞాతకరి. ఆయనకు శ్రీహర్షుని నామ సంకీర్తనం చేశాడు”

“నీకే వీసుకోడి మీపంగె”

శుభ సత్యములతో “కాని—”

“ఉహూం. ఇహ ఇంగులో ‘కాని’ అనేది ఉండకండి—సీరి: అద మానరి మీదగ్గి జాగరణ తెలుసునాకు. కాని ఒక్కరూ—నేను ముందు పెడదాను”

అత్యుత్సాహంతో శుభ లనవివరించే అతడికి గుండు చాచింది. మగ క్షణాలలోనే సీగతో ఎంబడిపోయి గదినాలుగువైపులా చూసింది. ఆ సమయంలో అక్కడ వారు ఇకరూపపు ఇంకెవరూలేరు. కుర్రవాడు నంటూ గదిలోంచి ఎప్పుడు వెళ్లాడో ఇద్దరిలో ఎవరూ గుండు ఉండకపోవడం పోయారు. సంతృప్తిసూచకమైన నిట్టూర్పులు విడిచాడారు.

తమాషాఇది. ఒక సమయంలో అతి ఉత్కంఠా వస్తువుగా ఉన్నది, సీగ మా క్షణాలలోనే ఎంతో ఆరాధ్యవస్తువులు ఉండుకుంటుంది. కాని ఏమి? ఇగర్వాసితమైన విశ్వసనీయంగా ఎన్నడూ ఎవరూ ఈ ‘ఎంబడి’ అన్న పశ్చిమ గళవైఖరిలేరా?

1.4

మాధవి మధ్యాహ్నం పూట పియానామీద ఇంగ్లీషు సాంగ్ ఒకటి నాయించటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ప్రక్కనే ఇన్ని చొక్కాలూ-గుడ్డలూ పోగేసుకొని కుడుతోంది ధీర. ఆమె కళ్ళు ఒకొకసారి చూడగా ఉన్న ఉయ్యాల మంచంమీద పడుతూండటంవల్ల వేళ్ళకు సూది గుచ్చుకుని ఎక్కిపడుతున్నాయి వేళ్ళు. హఠాత్తుగా అడుబిడను సంబోధించి “సంసారంలో చిచ్చు ఎవరెవరు పెట్టగలరో చెప్పగలవా వదినా?” అని అడిగింది.

మాధవి తల వెనక్కితిప్పి “ఈమాట నన్ను ఉద్దేశించి అప్పుడే నా మీద వదినా?” అని నవ్వుతూ.

క్రు.న త్యోతి

ధీర చిరునవ్వు ఆణచుకుని “అప్పు బాబోయి! నిన్ను అనేటంత సాహసమే నాకు! వెయ్యిచెప్పు ఏమయినా నువ్వు ఓపెద బాణులు చెలరేవి కదా—నిన్ను ఎదుంటే చెలుతుంది? సబబుగా కూడా ఉండవు. ఏదో బాపకం వచ్చింది, అంచేత అడిగాను.” అన్నది.

“చెప్పగలను పిచ్చిదానా!” అన్నది మాధవి.

ధీర ముఖం ముడుచుకుని “పిచ్చిది—పెంకెది పిళ్ళిదని మగ్గా ఎంత లేదా ఉందో తెలుసా?” అంది.

మాధవి పియానా వదిలేసి నుంచుని “మనుష్యులు సహజంగా పెంకె వాళ్ళు కాదు వదినా! వాళ్ళనలా తయారుచేస్తే అవుతారు. ఏం చెయ్యగలరు వాళ్ళు? నిష్కర్మమైన వాతావరణంలోంచి వాళ్ళకు కాపాడవగ్గా?” అంది.

ధీర నవ్వింది “నీగా ఇదేమాట అవతలివాళ్ళు కూడా అడిగితే వాళ్ళకు సమాధానం ఏం చెప్పాలో చెప్పు?”

మాధవికి కోపం వచ్చింది. “అడిగేముఖం ఉంటే అప్పుడు చెబుతాను”

ధీర మాట్లాడలేదు. నిరంగుణుడన్న నేత్రాలను ప్రశాంతంగా ఒకసారి పెంకె తి ఆడుబిడ్డ ముఖంకేసి చూసింది.

మాధవి చటుక్కున కోపం తెచ్చుకుని “నువ్వు కేవలం నాలోని పెంకె తనాన్నే చూస్తున్నావు వదినా! ఏ, వాటిలో తక్కువ ఎంచుకావ్—హృదయంలో వేరుకునిఉన్న ఈపాపం హరించేదెప్పుడు?” అన్నది.

ధీర సిగ్గుకంతో “అది నిజంగా పాపం అవునో కాదో తెలుసుకుని—”

“అవసరంలేదు. నన్ను నాశనంచేశారు”

ఆమె కేకతో మారంగా ఉయ్యాలలో ఉన్న పిల్లడికి మెళుకువవచ్చి లేచాడు. లేస్తూనే పెదపెట్టున ఎదుపు పెదలెట్టాడు. మేర తవాడిని రీసుకుని గుండెలకు హతుకుని, “ఎందుకునాయనా! నిన్ను నేను కేకలేశానా? నువ్వు నాఇలవేల్పువుకదా!” అంది.

ధీర ఒక్కక్షణం ఆమెకేసి చూస్తూ ఉరుకుని “విచారమేమీ లేదని వదినా! ప్రపంచంలో ఇలాంటి అమృతంనుంచి నువ్వు శాశ్వతంగా వంచుకు రాలవై ఉండొచ్చిందే కదా—”

ధ్రువ జ్యోతి

మాధవి ముఱుకుంటూ “పేతు పరాయివాడయినాడన్న భయమే సింది, కామా? సరే. ఉంచుకో నీ పిల్లవాణ్ణి. ఇంక నేను ముఱుకుంటే—”

చటుక్కున నొళ్ళోడున్న కుర్రావాణ్ణి లీసి కింద కూర్చోబెట్టింది. కూర్చోవాడి కదలేనియక బావురుమని ఏడవటం పొరంభించాడు.

“బాధపడు ఇలాగే! బాధ లోపలూపల ఎంతకహిస్తున్నా నోటి గురుసు లనం మాత్రం పోనీయవు! సరే. నోటి నయిలే ఇచ్చావు. కాని ఆయన ఇష్టక పోలే ఏంచేస్తావ్? కోరు ఎక్కుతావా? అలా అయితేనే పొరుషు బాగాప్రకృ మవుతుందే—ఈనంశానికి ఆమంశానికి కూడా”

సరేగా ఆసమయాలికే కుముదినీ కాంత్ ఇంట్రోకరావటంవల్ల మాధవి చటుక్కున పిల్లవాణ్ణి మళ్ళీ చంక నేసుకుని గదిలోంచి పోయింది.

కుముదినీ కాంత్ ఉత్సృకలతో “పిచ్చి పిల్లను చేసి ఉద్రేకి పరుస్తున్నావేలే ఉండే?” అని అడిగాడు.

“రాత్రింపగళ్ళు ఎప్పుడూ ఉద్రిక్తిగా ఉండేవాళ్ళను కొంతగా ఎం ఉద్రేకిపచగలనో చెప్పండి. మీకు తగినట్లంటే. అన్న ఎలొంటివాడో చెబెలూ అలాంటిదే”

“కాని ప్యవహారం ఏచేసుకుపచ్చానో మాశావా? ఈసారి ఆడబ్బు పిండామన్నమాటే”

ధీర ఏమీ మాట్లాడలేదు. జ్ఞానాదృష్టితో భర్త ముఖంకేసి మాత్రం మాసింది.

కుముదినీ కాంత్ చేతులొచ్చి తరం ఆ మెదిళ్ళోకి జిసరి “ఇదిగో రీసుకో చదివి చూడు!” అన్నాడు.

ధీర ఆసక్తితో ఆవృత్తం రీసుకుని “ఎవరు రాశారూ? నిశీథా? వస్తాడాయో? ఇదేమిటి, ఇన్నిరూపాయలు!” అంది.

కుముదినీ కాంత్ సచ్చూతూ “ఇవ్వమా! పరువు పోతుందని భయం లేమా!” అన్నాడు.

ధీర చిట్టావ్వు రిడిచి “రూపాయలయితే రావట్లాగ, కాని అరన్నీ మాత్రం పోనోటుకున్నాను!”

“ఎందుకి?”

ధీర మేదలకుండా ఊరికుంగి. ధీర్ ముఖీ పుష్పించిమీదట “మీ
మాటపై, కారం ఇంత సులభంగా లుచ్చేసివారు - అన్నీ ఇప్పుడెలా. కాని తాను
మాత్రం పట్టుబడడు” అన్నది.

ఆ మాట వినిపించుకొనుచు “ఇవంతా అయిన నెలచేత మీ అవి
విూగు ఊహిస్తున్నారా?” అంది ధీర.

“కాని దీనిపల్ల నందింపబడింది ఎవరు?” అని
అడిగింది.

“అవ్వకుడులేవు కాదు. మీరూ అవ్వకులు. ఈమయ్య, చేతికొచ్చేసరికి ఎంత మనోనిబ్బరం ఉంటే లోకులు ఇంతవ్యాగం చెయ్యాలినుతారో అన్నదిగితే ఆలోచించలేక పోతున్నాను. నామాట వింటి. నుంచి లోని తలచితే—ఇంకలో దమ్మిడి కూడా ఇంట్లోకి తీసుకురావచ్చు. ఈకాంతో సహా అతడికి తిరిగి పంపండి.” అన్నది అసిరకంతతో క్షీర.

“అతడు ఈపని వెనకా ముందు అలా చించుకుంటా వేళావేళా విప్వ
సినున్నారా మీరు?” అన్నది ధీర.

అ. త. ఎప్పుడైతే ఆవకస్సురదా - అచ్చడిహా నామలమ - అ. నామలమ
కాని, వరదామలమ - మూలమల గానా నామలమ నామలమ నామలమ

అట్లే ఆ తర్వాతలోకం తల నిర్వాహకాలాకు నిజమేమని ఎగిర్చి
చెప్పటోవాలని ప్రయత్నిస్తాడు. అలాంటప్పుడు ఎప్పుడైతే స్వేచ్ఛా సూత్రా పని
పిల్లలు చేయవగిస్తా పనులు చేసేస్తాడు. విలువైన మనోననా చుట్టూ ఉండి జాగ్రత్త
చుకుని గాఢముక్తితోనే సంతృప్తిపడతాడు. అప్పుడు ఆనందత్యైవ
అనగిమనగి. పడిఉంటుంది-అప్పుడు ఈ పరమానంద్యాన్ని అరవికి బద్ధులారు
కుది ధీక.

సరేగా అసమయంలోనే మాధవ గుమ్మరవగరికు పచ్చ “మరితూ
లేచామ పదినా! నీకగ్గితు రావాలని ఎదుస్తున్నాడు” అని పిలిచి చెప్పి దే.

కీక ఆమెను ఉద్దేశించి “వాణ్ణి కాక ఎదురు అడవిమా! వెళ్ళి
 మాతలిని కదూ!” అని మళ్ళీ స్పష్టమైనట్లు చెప్పి “అలాంటి ప్రాంతాల్లో
 గర్భ కల్గిందని లాక్కోవటం మీకు మంచిదేనా?” అంది.

ఇది విజయవాడ నల్లపూ “కాక పోవటమే” అన్నాడు.

ధీః కోపంతో గుసరుసలాడుతూ అక్కడ్నుంచి వెళ్ళి పోతూన్నట్లు
 పరిభ్రామింపగా “నీకే ఇహమంది మిదు : చెప్పడబ్బితంతా నన్ను కీలకం నహి
 నాచేతులతో పెట్టి, మీఁద్యం తినితీర్చి మీరు వేరే మానుకొండి. అప్పుడు తెలు
 సు నీ” అన్నది.

చెటికిరాగానే మధవి “వెంటగా వెంకటేశ్వరస్వామి వుందినా! ఈ
కారణాన్ని మన్నించుకుంటున్నాను. ఎందుకా? నాకు?” అన్నది.

ధీర అశ్రీః భావనతో ఇచ్చిది సమాధానం “అపరాధం అమనః
 కోపం జ్ఞానపరాన్ని చెప్పమంటా ఉంటే, పురుషుల చేయటా, కాళ్ళా బుధా
 చిరువుల నువ్వు అనుకుంటే అనుకున్నావో మా కేం అనుకున్నావో
 చూపించి గలను”

మామిడి పెరుగుమిడి “అగం నదికి! వాని పూరితం నది ఎంతలేకపోవే
అంతయి చిది పనినా!—అగంపూరితం పూరితం నది కుండా” అని.

ఈ ఆశ్చర్య తో చిగురురాల్చి అడుక్కి పుచ్చి కని దూసి -
 కాళ్ళిరిగి "అవును. ఈ ఆకు సాగితి నల్ల ఎత్తచిమ్మ నగులుతున్నాను గాని
 చానా బిడి? ఇది ఆయినా చెడుగా వాగుచుతోకుండా ఆయినా ఇది తాగు
 న్నవానిదితే ఎత్త చిగురురాల్చి కాడ్ల చెట్టున్నాడో ఈ పువ - చిగురురాల్చి ఆయినా
 చుచావా?" అని.

ప్రవచనము

అంతాగో వాక పోనావోనానా. వాక పోనావోనానా అంటే అంతా
వాక పోనావోనానా అంటే వాక పోనావోనానా అంటే వాక పోనావోనానా
వాక పోనావోనానా అంటే వాక పోనావోనానా అంటే వాక పోనావోనానా

15

మనీష్ అలాంటి నేటికీ అమెరికాలోనే ఉంటా కిలకీలా నవ్వుతూ
“మేము ‘హాకీ’లో మావటానికి వెళుతున్నాం. మీరుకూడా రావాలి” అని
అహ్వనించాడు.

మనీష్ కేవల కొద్దిసేపుయిరి. కాని అభావాన్ని కష్టిపరచాలి
“అని చాలామంది నంటూ! — మళ్ళీ సహజలేవేమా?” అన్నాడు.

నంటూ కేకలుకుంటూ భారీచెవుకు పగులగా “అక్కా! అక్కా!
మనీష్ బాయి ఏమంటున్నాడో చూశావా? నేనొక్కడే అక్కడికి వెళ్ళి
వెళతాను!” అన్నాడు.

శుభ గుర్తుపెక్కినాడు అదికే వచ్చా పడు “ఎక్కడా అంతానికి
మరిది ఇంకా? ఒక్క కొంగ పక్కా నువ్వు. ఈమట ఎలా నమ్మతారు
ఎవరయినా?” అన్నది.

కొద్దివాడు హతాశుగా తన ఉత్సాహాల్లో కాలకు భంగం రావటంవల్ల
అభ్యర్థనామేర కంప్యూటర్ “హే! అక్కా నేనామిటి — అమ్మ
అమ్మ పిలవనలి చెప్పా!” అన్నాడు.

శుభ అర్థ : చ్చి “నేనీ నీ సోలే, అంతాత్రాన అమె సోలేమ్మ
రాలుకలేను” అ.

మనీష్ ఉత్సాహంవల్ల మధ్యదీలాగా నిలబడి, “నంటూ ఇలాఉహించి
చాడి చెప్పి త్వ ఎంచవననలేను. నేను అప్పుడుడినన్నమాట నిజమే”
అన్నాడు.

తలుపుపక్కన నిలబడియున్న స్త్రీని సంబోధించి “చూశావా అమ్మా!
అక్క పోట్లాట! ఆరున ఒప్పుకున్నా ఇంకా నన్ను గతమాయిస్తోంది”
అన్నాడునంటూ.

ప్రవచనం

మనము నీ ప్రపంచమును జూచుచున్నప్పుడు, అది అంత
మహిమతో నుండినదిగా కనబడుచున్నది. సర్వమును సృష్టించిన
చూడని దైవము మనము చూడలేకపోయినదిగా కనబడుచున్నది. ఇది
అంతటిగా నెక్కువగా నుండినదిగా కనబడుచున్నది. ఇది
నాకు నెక్కువగా నుండినదిగా కనబడుచున్నది.

అప్పుడు మేము కొంతమందిని కలెక్టు చేసి మనము జూచుచున్నది.
మేము కొంతమందిని చూచుచున్నది. మేము కొంతమందిని కలెక్టు చేసి
మనము జూచుచున్నది. మేము కొంతమందిని కలెక్టు చేసి

‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.
‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

ఇది మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.
‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

కాని అది మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.
‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.
‘మనము జూచుచున్నది’ అని మనము జూచుచున్నది. మనము
జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది. మనము జూచుచున్నది.

1) క ల్యాంబ్, 0-టెక్స్ట్-నా-హా. మిషన్స్ ల్యాంబ్ ఆ కా షక్తు 3 టెక్స్ట్-నా-హా.
2) 0-టెక్స్ట్, ముద్రాకర్ కా-హా-హా.

అది మొదటి సారిగా “అగ్ర-ప్ర. మూడుకూడా చదవడం నీ పాఠ్య పుస్తక మిట్టమీద కలుసుకోలేదు” అన్నది.

“మనములు ఇప్పుడు ఈ అక్కడలందున్న మనము నాతనియైనవాడలాగా
 ఎందుకంటే తనకు లలానో నిలచుచున్నాము. కాని మనములలో
 తనయిన మనమును ఇది కలకత్తానందు తో అక్కడు మనము కలకత్తానాము.
 “మనములు, మనములు ఎంతమందినా నెక్కానో! ఉన్న! ఎంత లాదుకు” నేనె
 నిలచానో! ఇప్పుడు మనములు — ” అందుకును ఇది.

అమె అది పూర్ణగా పదవిదేసిన ముందు విషయ కన్నీ, ఎందుకా
 వన్న అదనుచి నెలకూతు తన్నచి రీసుకురావచ్చిమే శ్రేయస్కరమ
 భావించి చూచి పా గుర్రాడు. నరసింహుడు చొక్కాపిన్ని, పాటూ చిక్కెరగా
 నలకాతం దిగు ఎగుడు గిగుడుగా వన్న పోతు తలచాడు. వెళుకు చి
 మనీయ అతడి పిన్ని గట్టిగా గుర్తితూ వస్తుకొని, “ఈ పనికు పరిశ్రమ
 ఒకచే, పదిహేనా నేమో అన్న అలాచెయ్యనా ఒక్కసాకునా రాజేకా
 నుటూ?” అన్నాడు.

కప్రవాసు అది చిలమైన కరణి తో “ఇతే; పడితే మీరొచ్చిన వింత నాటి
ఉంది?” అన్నాడు.

ఈ కలక్ష్యంతోపాటు ఆస్కార్ ఫ్యాన్సికి నైన మాటలతో దిద్దుబాటు
నాథ అయిపోతాడు. మనోహ చిరునవ్వుతోంచి గాంధీగారి ఒక్క క్షణం ఎటు
పోయి-నో అ-తులేదు. “ఆకాశం పరి అయినా నాకు నువ్వు కన్నా-దిగురు
ఉచితమే” అన్నాడు.

సాక్షాత్ కలనాం సర్వతా "మూడు ఇక్కడే సగ్గోగా బాగా నీల
నా, ఈ వస్త్రపోతల క్రింద తల వదిలిన అక్కడ చీకట్లు ఉన్నాయి
భూమి నీలగా ఉన్నప్పుడు ఇది ఎంత హాయిగా ఉంటుందో అప్పుడు అది
మనం అన్నాము.

స్వామి ఖ్యాతాక పునఃపునః గురువు విద్యను నేర్చి
అంతిమ దశావస్థా వాచుకొనగా గురువు పాదముల నెక్కి మోలవచుచు
మరియు అంతిమ పర్యవసానమును పురుషార్థమును పోషి

గ్రువ వ్యోతి

మరియు పట్టి “నంటూ వెళ్ళిపోవు పంపిస్తా వెళ్ళాకో ఎవరినా! ఇక్కడి నీళ్ళి అక్క! నువ్వ అధికం ప తలపెట్టి మాకు ఇ కా నన్నా... ఇంకా ఇక్కడ నుంచోగలనా నేను? ఎమిటా? నా ప చెయ్యి పట్టుకోండి” అంది.

ఇలా అని శుభి మునుకున్న కట్టను తాళమీయ అయినా గా అలా ఆరించి తల ముందుకు భారక్రిందకు వంచి పట్టుకుంటు సేదమయింది. మనమ గట్టిగా ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని “పడు నంటూ వెళ్ళేరనంలాకే మిమ్మల్ని కూడా అడుగు పెట్టివ్వను” అన్నాడు.

శుభి చెక్కిళ్ళు హఠాత్తుగా అస్వభావకంగా ఎక్కిపడ్డాయి. తన కౌశల్యాన్ని కప్పిపుచ్చుకుని చెటుక్కన ముఖం మడుచుకుని “బావారే! పడిపోతానని నన్ను పట్టుకున్నందువల అటుకేసి చూపాకండి — నాది పార బాటయింది. పట్టుకోండి, ఈసారి మరొక గట్టిగా పట్టుకోండి” అన్నది.

జల జల నీరు తలమీద పడతగానే ఆమెకంత ఆనందంగా ఉందని; హఠాత్తుగా పైకి చూస్తూ సంతోషంగా “ఇవే ఆ పూలు. నీర బరిచిడే మూలంగా కోసుకుపోయి ఎటువారుగా ఉన్నచోట దిగుతా లేనో! మీరెన్ని టిక్ అలా చెయ్యకండి అని చెబుతున్నా. ఒకనేటి నేనానలే కాంక్షించినవన్ని పోగొట్టుకోనా?” అంది.

ఒక్కసారి పైకి, మరోసారి పులకోద్వలపెన శుభి ముఖం కేసి చూసి “పోగొట్టుకుంటానని నిజంగానే చెబుతున్నారా?” అన్నాడు.

శుభి తల త్రిప్పుతూ “దిగి చూడరానూ పోగొట్టుకునేది, పోగొట్టుకోనీదీ అని నేనిలా అబద్ధం చెప్పలేను” అంది.

“కాని మిమ్మల్ని దిగినయకపోతే—”

“ఇయంలేను. ఈ ప్రదేశాన్ని సుప్రస్థానంగా నాదేగా చెబుతున్నాను. ఇదిగో చూడరానూ, దిగుతున్నా, దిగుతున్నా”

చుర్రు సవ్యతూ “చాలా సాహసం! దిగండి పూలు తెచ్చి ఇస్తాను” అన్నాడు.

చంచలమైన లేడిసలలాగా కొంచెం ఎటువారుగా దిగి “ఉహూ... దిగను. అదేమిట డి పోగొట్టుకునేదేవు, ఎటువుకు ది?” అంది.

మనీష్ నవ్వుతూ “మరేం కాదు. బాగండి ఎక్కడ పక్కా చూస్తాను” అన్నాడు.

కోడిన వస్తువులను రెండింటినీ అతడు సాధించి తీసుకుని రాగానే శుభ సహజంగా ఉత్కంఠాపూర్వకమైన నిలబాల్పువదిలి, “అమ్మో! ఏమయి ప్యలండి మీరు? కాస్తయినా భయమనేదిలేదు” అన్నదిశుభ.

మనీష్ ముఖం ముడుచుకుని, “ఇంక పోగొట్టుకోవటం అన్నమాట అసంభవంగా ఉపయోగించుకోవటం కాక ఏమిటి? నేనది ఒప్పకోను” అన్నాడు.

శుభ అనురాగకంఠంతో “నేను అలా అన్నానల్లేండి; ధీమ. పోగొట్టుకున్నాను—ఏం కావాలో, చెప్పండి. ఇస్తా” అంది.

కాని కోరివలసినదేదో ఎంత ప్రయత్నించినా మనీష్ తెలుసుకోలేక పోయాడు. వెనక్కితొక్కి పట్టాండాగా శుభహాతాత్మగా సిగ్గుతో సతమతమయి “ఛీ! అమ్మా వాళ్ళూ ఏమయిపోయారు?” అంది.

మనీష్ ప్రసన్నదృష్టితో శుభ ముఖంకేసి చూశాడు. కాని ఏమీ మాట్లాడాలా.

కాస్తేపు మెదలకుండా ఉరుకుని “నేను ఇలాంటి చాలా సిగ్గులేడినిన దానినియాసుకమా?” అంది శుభ.

మనీష్ ఆమాట సహజంగా రుచివుచెయ్యలేక “ఎవీ నాకు అలా ఏం కలిపించలేదే?” అన్నాడు.

16

మాధవి ఉత్తరం రాస్తోంది. ధీం కగ్గిమవచ్చి కుచ్చి అనకుండా చూడగానే ఆమె చిటుక్కున ఆ ఉత్తరంమీద ‘బాబి గ’ వేసి దానిని “మీ అన్నిగాలికి ఉత్తరం రాస్తున్నాను చేదినా!” అన్నది.

ధీం పరిహాసకమయిన ముఖాన్ని తొవ్వకుంటూ “ఎలా? ఆయన చివరి లింగింజు చెప్పకచ్చా!” అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

“ఏం ? నమ్మకం కలగటంలేదా ?”

“కలగకపోవటమేం ? అయినా ప్రతినెలా అయ్యేఖిర్చు చేతిలో ఉంచు కుంటే ఏ న్యాయశాస్త్రాలబలమూ ఆయన్ని బోనులో నుంచో పెట్టలేదన్న సంగతి గుర్తుంచుకో”

“నుంచో పెడతాయో లేదో సరే చూపిస్తాగా ! అన్నది మాధవి రీక్షంగా.

ధీర స్నిగ్ధకంఠంతో “ఆమాత్రం తెలుసు. అన్నా చెల్లెళ్ళు ఇన్ని ఆలోచనలూ, ఎత్తులూ ఎప్పుడైతే వేస్తున్నారో అప్పుడిహ కనీసం కొంత చెడు నయినా ఆ అమాయకుడి నెత్తి రుద్దటంలో పొరబాటు పడరని తెలుసు. ఇప్పుడు నీ ఉద్దేశ్యమేమిటో చెప్పు వింటాను” అన్నది.

మాధవి అప్పుడే పూ ర్చిచేసిన ఉత్తరంతోసి ధీర చేతికిచ్చింది. ధీర చదవటం మొదలెట్టి మరుక్షణంలోనే చకితురాలై “ఈ ఉత్తరం ఆయన కివ్వాలి సిందేనా ?” అన్నది.

“హా”

“మీ అన్నయ్య అభిప్రాయంకూడా ఇదేనా ?”

“కాదు. కోరులో కావలసిన సహాయంమాత్రం ఇస్తానన్నాడాయన. సరే ఇస్తే ఫలితం ఏమవుతుందో చూస్తాను.”

ధీర తన కంఠాన్ని వీలయినంత ప్రశాంతంగా చేసుకుని “అంత విశేష ఫలితమేమీ ఉండదువదినా ! అయినా ఈసారి ఆయన్ని నువ్వు పూర్తిగా వదిలేసుకున్నదాని వపుతావు” అంది.

“కాని ఈసారి అయినా ఆయన లొంగివస్తారని అనిపిస్తోందినాకు”

“చూడు పోనీ, దీని ఫలాఫలాలు తెలుసుకోటానికి ఒక్కరోజుకన్న ఎక్కువపట్టదు. అయినా నామాట వినలేదుచుకుంటే ఇలాంటి పిచ్చిచేష్టలు మానేయ్. అవకాశమున్నంతవరకు ఆయన్ని పోగొట్టుకోకు”

“మీరున్నచోటు - అది మా మామగారిఇల్లు. దాన్ని న్యాయంగా పొందవలసినవాళ్ళు నా కడుపునవుట్టిన బిడ్డలు, మీలాంటి పాపుల నిశ్వాసలతో ఆ స్వర్గధామాన్ని కలుషితం కానివ్వలేను. ఏడురోజులు గడువు ఇస్తున్నా. ఈ లోపుగా ఉచితమైన పనిఏదో అది చెయ్యండి మాధవి.”

అని రాసిఉందా ఉత్తరంలో.

ఉత్తరంమడిచి కవరులోపెడుతూ “తెలిసి తెలిసి ఇంత స్వనాశన మవుతుంటే నేను ఊరుకోలేను మాధవీ ! నామాటవిను, ఆ ఉత్తరం మారంగా పోయే” అన్నది ధీర.

మాధవి అగిలాగా ధగుమంటూ “ఈఇంట్లో నాలుగువైపులా శత్రువులున్నారన్నసంగతి మొదట్లో ఎరగనమ్మా వదినా ! ఎరిగిఉన్నట్లయితే బహిరంగంగా లేకుండా చాటుగానే నేను ముందుకు పోయేదాన్ని” అంది.

ధీర బాధపడింది. మెలిగా మాధవిచేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని “నేను నీకు వదినను మాధవీ ! శత్రువును కాదు” అంది.

“ఇన్నాళ్ళూ అలాగే అనుకున్నాను. కాని ఇవాళ అన్యథా అనుకుంటున్నాను.”

“సరే, ఆ ఉత్తరం ఇలాఇ బ్ల్యు. క్రింద నన్నుకూడా ఒకపంక్తి రాసు నియ్యి”

దొంగతనంగా దొరికినది అమూల్యమైన రత్నం కనుక సావధానంగా ఉండటం అవసరం—ఆ భావంతో ఆ ఉత్తరాన్ని పైకి ఎత్తి పట్టుకుని “ఏం రాస్తావు నువ్వు?” అని అడిగింది.

“రానేదేదో నీకు చూపించకుండా పంపనులే ఇలా ఇయ్” అన్నది ధీర.

మాధవి భయంతోనూ, సందేహంతోనూ ఉత్తరంలో వాయిగా మిగిలి ఉన్న కొంతభాగాన్ని చూపించి మిగతా భాగాన్ని రెండుచేతుల్లో కప్పి పెట్టింది. ధీర కలం ముంచి స్పష్టమయిన అక్షరాలతో “కుక్క పిచ్చెత్తితే తన కాళ్ళను తానే కరుచుకుంటుంది. సావధానత అవసరం— ధీర” అని వ్రాసింది.

మాధవి కళ్ళెర్రచేసుకొని “ఈకుక్క అయిందెవరు?” అని అడిగింది.

“ఎవరైతేయేంలే, ఇంక పంపించవచ్చు”

“ఉహూ.. నేను పంపను. చావు నువ్వు”

“హాయిగా—మీకు ఆపద కలిగిస్తున్నాకమా! అందుకని—”

మాధవి నిరతరురాలై విస్మయంతో ఆమె ముఖంకేసి ఒక్కక్షణం చూసి “సరే కాని భగవంతుడు నిన్ను ఏధాతువులతో నిర్మించాడో చెప్పు గలవా వదినా?” అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

“అది నేనూ ఆలోచించి తెలుసుకోలేకపోయాను వదినా! నువ్వు తెలుసుకోగలిగినట్లయితే చెప్పు”

అని నవ్వుతూ ధీర గదిలోంచి బైటికి వెళ్ళింది. ఆమె సంతోషానికి ముఖ్యకారణం—కోపోద్రిక్తతలో మాధవి ఆ ఉత్తరాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చించి పోతేసింది. ఇంక పంపటమంటూ ఉండదు. తర్వాత అవకాశం చూసుకుని ఆమెను బోధించి ఈ దుస్సంకల్పంనుంచి ఆమెను మరలించ చెయ్యవచ్చుకదా—అని.

కాని ఒకగంట గడిచాక బంట్రోతు తాళాలగుట్టి తీసుకువచ్చి ఇచ్చి “అల్లుడుగారు ఇవ్వమన్నారు” అన్నప్పుడు ఆమె నెత్తిన పిడుగుపడటయింది. మాధవిదగ్గరకు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి “మళ్ళీ ఉత్తరంవ్రాసి పంపావా?” అన్నది ధీర.

మాధవి దృఢస్వరంతో “ఆమాత్రం స్వాతంత్ర్యం ఉంది నాకు” అంది. ధీర కోపంతో తాళాలు విసిరేసి “ఇదిగో—స్వాతంత్ర్యహంకారాల తోపాటు వీటినికూడా తీసుకుని ఊరేగు” అంది.

మాధవికేమీ అరంకాలా! ఆశ్చర్యంతో వదిన ముఖంకేసి చూస్తూ ఊరుకుంది. బిగుసుకుపోయిన కంఠాన్ని అతిప్రయత్నంమీద సాఫీగా చెసుకుని “నిజాన్ ఇచ్చాడు” అన్నది.

“తాళాలా?”

“ఆఁ. తాళాలు. ఆయనకు నీ బెదిరింపులు సహించే ఓర్పువుంది. అంచేతనే పంపాడు తాళాలు. ఇవి ఇవ్వకుండా ఆయనే స్వయంగా వచ్చినట్లయితే నేను ఈ చేతుల్తోనే గంటివేసేదాన్ని”

“హూఁ. తెలుసుకున్నాను. నేనే తప్పుచేశాను వదినా!”

ధీర చటుక్కున గాంభీర్యం పహించి, “నువ్వు తెలుసుకున్నదే పొకబాటు. అతడు మగవాడు, ఎవరి కొంగుపటుకునీ ఉండబోడు, ఉండజాలడు కూడా. మీ అన్నా చెల్లెళ్ల యాతనతో నాతల పగిలిపోతుంది. ఎప్పుడు ఈ స్వనాశానికి ప్రతీకారం చెయ్యగలకో లేదో తెలియకుండా ఉంది!” అన్నది.

మాధవి నిరాశభావంతో ఎదురుగా చూస్తూ కూర్చుంది. ధీర దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు మెల్లమెల్లగా గది విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

17

హాస్పిటల్ దగ్గర అమలను కలుసుకోటానికి వచ్చి “నీతాలూకు ఉన్న దేవో బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసి వచ్చాను అమలా! ఇదిగో దానినీ” అన్నాడు నిశీత్.

అమల మాటాడలేక పోయింది. ఒక్కక్షణం విహ్వలదృష్టితో ఆ రశీదుకేసిచూస్తూ ఊరుకుని “అది మీదగ్గరే ఉంచండి” అంది.

“కాని ఇక అలా ఉంచటానికి వీలేమ అమలా!”

“ఎందుకులేదు? నీచిన్నచెల్లెలు హఠాత్తుగా ఇవాళ ఎంతప్పుచెసింది అన్నయా?”

మెలిగా కుడిచేత్తో ఆకాగితాన్ని పుచ్చుకుని “తప్పు నీది కాదు చెప్తే! నా అదృష్టానిది. ఎక్కడ ఉంచను? స్థలాభావం” అన్నాడు.

“నువ్వు వేళాకోళమాడుతున్నావు అన్నయ్యా! ఇంత పెద్దఇంట్లో ఈ చిన్న కాగితం దాచటానికి చోటే ఉండదా?”

నిశీత్ మెదలకుండా ఊరుకున్నాడు. అమల ఏడుపు వ్యక్తమవుతున్న కళ్లను క్రిందికివార్చి, హఠాశామిశ్రితకంఠంతో—“చెల్లెలి అపరాధ ఏమయినా ఉంటే ఆమాత్రం సహించలేవా అన్నయ్యా—”

నిశీత్ ఆమాటకు అడువచ్చి, “దారి మరిచిపోతున్నావు చెప్తే? అది కాదు. నే నీనాడు ఆశ్రయవిహీనుణ్ణి?” అన్నాడు.

అమల తుల్లిపడి లేడిలాగా బెదురుచూపులుచూస్తూ “అదేమిటి వదిన ఏమన్నా—?” మిగిలిన మాట ఆమె పెదవులలోపలే ఆగిపోయింది. సిగ్గుదృష్టితో ఆమె నిశీత్ ముఖంకేసి చూస్తూమాత్రం నుంచుంది. నిశీత్ ఏంమాటాడుతాడు—అతడికంఠం ఎవరో బలంగా నొక్కివేస్తున్నట్లుంది. మెలిగా జేసుకోంచి ఒక కాగితం బైటికితీసి అమలచేతికి ఇచ్చాడు.

ఆకలితో ఉన్నవాడికి అన్నం దొరికినట్లు—అమల దానిమీదనే మనస్సునీ, ప్రాణాన్నీ ఉంచి చదవసాగింది. తర్వాత ఆదుర్దాగా నిశీత్ ముఖం

ద్రు వ జ్యోతి

కేసిచూసి “ఇంక దీనికి బదులుగా నువ్వు ఇల్లు ఆమెకు పదిలేసి వచ్చావా?” అన్నది.

నిశీథ్ కంఠాన్ని వీలైనంత దృఢంగా చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించి “ఒక ఇల్లే అన్నమాటేమిటి అమలా! నాది అని చెప్పకునేందుకు ఏదైతేఉండో అదంతా” అన్నాడు.

అమల ఈసారి కొంచెం ఉద్రేకురాలై “కాని నీ కీబుద్ధి ఎవరు నేర్పారు చెప్ప?” అంది.

నిశీథ్ చంచల దృష్టితో ఆమె మనస్సులోని భావాన్ని తెలుసుకో తలచుకుని “ఎందుకు అమలా, అంతకన్న గత్యంతర మేముంది?” అన్నాడు.

అమల మొదటిలాగా అసిరకంఠంతో “ఇదీ మీబుద్ధి. స్త్రీ విచ్ఛలవిడి మారాన పరుగిడబోతుంటే అలాంటి దానికి అవకాశం కల్పిస్తావానువ్వు!” అంది.

“నువ్వు ఆమెను అరంచేసుకోలేదు అమలా! ఆమె చాలా అభిమాన వంతురాలు” అన్నాడు నిరౌఢాశంకంతో నిశీథ్.

“దీన్ని నువ్వు అభిమానమంటావా? కాని నేను అలాఅనను. పతనానికిది ముందరినూచన అని అనుభవం ఉన్నదాన్ని నేను బాగా ఎరుగుదును. స్త్రీ దేవతాతుల్యుడైన తన భర్తను విశ్వసించలేక పోవటమనేది ఎప్పుడైతే నేర్చుకుంటుందో ఆనాటినుంచి ఆమె ఏమయినా చేయకలదు. కాదుకాదు ఈ మార్గానికి నువ్వు అడ్డుపడి, ఆమెను వెనక్కు మళ్లించాలి”

“నువ్వు ఆమె ఆతర్యాన్ని ఎరుగవు అమలా! అందుకనే చెబుతున్నా. అప్పుడే వుట్టిన శిశువు హృదయంలాగా ఆమె మనస్సు అతిపనిత్రమూ, అతి నిర్మలమూను”

“కాని సందేహమనేది విషపూరితము. కాని ఆ సందేహాన్ని నిర్మూలించుకోవడానికి చేయవలసిన ప్రయత్నాల నన్నిటినీ మానుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నదామె”

నిశీథ్ విపన్నదృష్టితో అమల ముఖంకేసిచూసి “ఇంక కాళిమ కుమ్మరించకు అమలా!” అన్నాడు.

అమల నిశీథ్ పాదఘాతాని శిరస్సున ధరించి నీవు మానవమాతృడివి కాదని తెలుసు అన్నయ్యా! కాని ఈ ప్రపంచంలో సంచరిస్తున్నప్పుడు కొంత

బొధపడవలసి రాకతప్పదు. ప్రపంచం ఎంత సరళంగా ఎంత ఉదారంగా కన్పిస్తుందో అంతగా దాన్ని గ్రహిస్తావు. వదిన అభిమానవలే కానీ, లేక పొరబాటు చేసిందనే అనుకో, ఆమెకు ఇలా లోకువ నివ్వటం కూడదు. పొరబాటును పొగొట్టితీరాలి, ఆమెను వెనక్కి మళ్లించాలి”

“కాని దానికి మార్గమేమిటో నేనేమీ తెలుసుకోలేక పోతున్నాను చెప్తే!”

“—లేకపోయాను అంటే వీలేదు. ఏఉపాయమయినా కానీ—”

హాస్పిటల్ ప్యూన్ వచ్చి ‘బైటవాణ్తో మాటాడేసమయం అయిపోయింది. అంచేత ఇంకా ఎక్కువ సమయం అవసరమయితే స్పెషల్ పరిమిషన్ పొందాలి’ అని చెప్పాడు.

“వెళుతున్నాను అన్నయ్యా! చెల్లెల్ని నై ఉండి నీకు చేప్పగలదాన్ని అనే అతిశయం లేదునాకు. కాని స్త్రీ జీవితమార్గం ఎంతో కంట్రాకావ్యతం. స్వాతంత్ర్యం కావాలనటంతోపాటు ఆమె నిన్ను వదలుకోకుండా ఉండటంకూడా అవసరం. స్త్రీ స్త్రీత్వాన్ని మరచిపోకూడదు అన్నది జ్ఞాపకముంచుకో” అన్నది అమల ధీరకంఠంతో.

“కాని - కాదుకాదు. నన్ను ఆలోచించుకోనీ అమలా!” అంటూ నిశీథ్ ముఖం పెకల్తి చూశాడు - అమల వెళ్ళిపోయింది.

18

సహిష్ణుతా, కర్తవ్యపరాయణత్వమూ అనే గుణాలతో ఈ కొది మాసాల్లోనే అమల హాస్పిటల్ ప్రధాన యజమానిని ఆకర్షించటంలో కృత కృత్యురాలయింది. అయితే రోగులు మధురభాషిణి అయిన తమ ‘అమియా’ క్లాస్ పప్పుడు ఎస్పెషా చెవులు ఓక్కించుకుని వింటూనికి కుతూహల పడు తూంటారు. ఎంతెంతే ఆమె దగ్గరకువస్తేనే రోగులబాధ ఇంచుమించు సగం తగ్గిపోతున్నట్లుండేది. ఒక్కసారి వచ్చిందంటే ఆమెను ఒకపట్నాన విడిచి పెట్టేవారు కారు రోగులు.

ధ్రువజ్యోతి

అంచేతనే ఇతర సంచార స్వాతంత్ర్యాపేక్ష వీడలే ఉన్నదో అదికాస్త హరింపబడింది అమలకు. విశ్రాంతి అనుభవించటమనేది కల్లోనార్త; వేళికు స్నాన భోజనాదులుకూడా కరువైనాయి ఆమెకు.

రాత్రిల్లా అక్కడ ఉంటున్న రోగితోపాటు మేల్కొని గడపి, అక్కడి నుంచి లేవగానే స్నానపుదుస్తులు వేసుకుని స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళింది. నూప రెండెంట్ పిలుసున్నట్లు కబురువచ్చింది. ఆదరాబాదరా పొర్రంభించినస్నానం పూర్తిచేసుకుని బైటికివచ్చిచూడగానే పెద్దడాకర్ తనకోసం ఎదురుచూస్తోంది. అమల కొంచెం సంతోషంతో “కాస్త సమయంచిక్కేసరికి స్నానంచేద్దామని వెళ్ళాను. తమరు చాలాసేపు ఎదురుచూస్తూ ఉండవలసివచ్చిందనుకుంటా అన్నది.

పెద్దనర్సు తలఁచిస్తూ “లేదు. మొత్తానికి లేస్తే. కాని ఇవాళ నిన్ను నేను ఒక అగ్నిలోనుంచి బైటికి తీసుకువచ్చి—చుకో అగ్నిలోనికి విసరటానికి వచ్చాను” అంది.

అమల ధీరప్రశాంతకంఠస్వరంతో “చిత్తం ఆజ్ఞాపించండి—నేను సిద్ధంగాఉన్నాను” అన్నది.

“నాను తెలుసాసంగతి. తెలుసుకనుకనే నూపరెండెంట్ దగ్గర్నుంచి అనుజ్ఞాపత్రాన్నికూడా తీసుకువచ్చాను. నువ్వు రాత్రిల్లా మేలుకున్నావనీ తెలుసు; ఇక్కడి రోగులందరికీ నువ్వు పొణలలాంటిదానవనీ ఎరుగుదును. ఆసంగతి అలాఉంచు. ముందు ఈ షరతుత్రాగి, కాసిని ఈ పగ్గు తీసుకుని తీసు. ఇప్పుడే పిలుపువచ్చినకోటికి నాతోకూడా రావాలి” అన్నది స్నిగ్ధో జ్వలముఖంతో నర్సు.

మరోసారి ఆజ్ఞ ఇచ్చేంతవరకూ ప్రతీక్షించుకుండానే అమల సిద్ధంగా నుంచుంది. నర్సు ముందు నడుస్తూ నడుస్తూ చెప్పసాగింది. “ఒక బాలింతరాలి సిని చాలా ప్రమాదంగా ఉన్నదని బానిసరుగారెంటివదమంచి కబురువచ్చింది. నీన్న రమ్మంటున్నారు మళ్ళీవాళ్లు. ఆఉత్తరాన్నిబట్టి నీలాంటి నర్సు ఒకతె అక్కడ ఉంటే చాలునని గ్రహించాను. నువ్వు కాదన్నా విడిచిపెట్టమ నేను. ఆ...ఏమిటా, రామదీన్?”

బంటోతు లొట్టుపడుతూ కొన్నిఉత్తరాలు ఆమె చేతికెచ్చాడు. అదొనలుమాసి “ఇది నీది. ఈ మూడింటిలో రెండు అంచులకుమాటవీ; ఒకటి

తట్టకపోసింది. బాబోయ్, ఎంత సగాటువానన్నో! ఈ కాలపు అడవిలకు కపలం పోయేటట్లుతప్ప ఇక్కడ తర్రాలు రాయలేకపోయే!” అన్నది నర్సు.

అమల చెక్కిళ్ళురెమ్మా ఎర్రబడ్డాయి. ఆ భావాన్ని మార్చటానికి— “ప్రపంచంతో ఒక విధమయిన సంబంధాన్ని తెలిచివేసుకోటానికి ఇక్కడకు వచ్చి చేరాను. ఉత్తరం ఎవరురాశాలో ఏంటెలుసు?” అని అన్నది.

తన మాటలు అమలకు నొప్పికలిగించాయనుకుంది నర్సు. సాత్త్వనా పూర్వకమయిన మధురకంఠంతో ఆ మొదటఅన్నమాటలను మార్చాలని ప్రయత్నిస్తూ “కామలే, అలాంటి ఇబ్బంది ఎమీలేదని నీ ఉత్తరం చూడగానే గ్రహించాను. ఇదిగో కారు. ఎక్కడూకో. ఏమిటోయ్ నీవు ఉత్తరం తీసుకు రాలేదా? ద్వైవదుప్రక్కకువెళ్ళి కూర్చుంటే దానిచూపుతూ వెళ్ళటానికి సుకరంగా ఉంటుంది” అన్నది.

అడవిల నదువులగదిలో వీళ్ళ నిద్రదీసి కూర్చోబెట్టి, ఈ కారు వెళ్ళటానికి నొకరు లోపలికి వెళ్ళాడు. అతనికాశం చూసుకుని ఒక జేబులో ఉత్తరం బెట్టికెత్తీసి చదవసాగింది అమల. సగ్గా ఆసమయంలోనే ధీ హతాత్తుగా తుపానులాగ గదిలోకివస్తూ “మీరు చప్పున రండి. మా ఆడుబిడ్డకు మళ్ళీ స్పృతి తప్పింది” అన్నది.

కర్తవ్యతాహ్వానం ఇవ్వి తొందరపెట్టింది. పరధ్యానంతో చేతులూ ఉత్తరాన్ని రవికజేబులో దాచుకోవాలే అది క్రింద పడిపోవటం అమల గమనించనేలేదు. కొన్ని గంటలు శ్రమపడి ప్రసవించిన స్వర్ణయువపదను వారి చేతులుకట్టి, ఇదరూ నవ్వుముఖాలతో వెళ్ళబోతున్నాగా ధీ కొంచెం ఉద్వేగస్వరంతో “మీదదరూ వెడతారా? మళ్ళీవచ్చినా?” అని ప్రశ్నిలేవనెత్తింది.

“అభయంలేదు. అవసరమయితే నేనే ఉండి ఆ ఏర్పాట్లు చూస్తాను. సాయంకాలంవరకూ ఒక్కొక్కరినీ పంపుతాను. ఒకవేళ రాత్రికూడా అవసరమయితే ఉండిపోతుంది” అన్నది నర్సు ప్రశ్నలకంతంతో.

ధీ గట్టిగా అమల చేతులు పట్టుకుని “నేనేంచెప్పను — నెమ్మక పోలేదా?” అంది.

అమల జిజ్ఞాసాదృష్టితో తోటి నర్సు ముఖంకేసి చూసింది. కాని ఏమీ మాట్లాడలేకపోయింది. నర్సు ఆమె కొపదనుంచి విముక్తి కలిగించటానికి

• ప్రు వ జ్యోతి

“నిన్న రాత్రిల్లా ఆమె మేలుకుని ఉండకపోయినట్లుంటే ఇప్పుడేమీ ఉండే దికాదు. ఆమె ఇక్కడ ఉంటే విశ్రాంతి లీసుకోలేదు. స్వాస్థ్యంకన్నా కూడా ముందు అది అవసరం” అన్నది.

అమల కొంచెం చంచలురాలై “కిర వ్యాహ్వరంలో నేను స్వాస్థ్యమై అంతగా లెక్కచెయ్యను. ఎంతేంటి వెయ్యి ఇళ్ళు తిరుగుతూ ఉన్నా అది ఒక్క రోజులో చెడిపోవచ్చు అని తెలుసు” అన్నది.

“ఇతరుల నేపథ్య బీజితాన్ని ధారవోదామని ఎప్పుడైతే వచ్చానో అన్నడింక అలాసాగిదు అమలా! రోగులముఖంకేసి చూసే అయినా నీ స్వాస్థ్యంతో వాంకే ఘురిష్టసంబాధం ఉందని నేను చెప్పితిరాని. దానిని పోగొట్టుకునే అధికారం నీకుకూడా లేదు అమలా!” అన్నది సగ్గు న్నే హమధురస్కరంతో.

గూరుకూపోయలనోటు ఒకటి నన్ను గుప్పిట్లో పెట్టి “మీ పరిశ్రమకు ఫలితం” అన్నది ధీర. తర్వాత అమలవైపుకు తిరిగి, “మీది ఇంకా కొంత ఉంచు తున్నాను సోదరీ! సాయంకాలం మరోసారి రావాలని ప్రార్థన. ఈలోపుగా అపయమయితే—”

అమల చిటుక్కున ఆమె మాటలు తోసిపెట్టి “మళ్ళీ అవసరమయితే వస్తాను నేను. ట్రైఫోవ్ నందు—నిలిచాల్సి ఉంటే పని గొలుతున్నాను” అన్నది.

హఠాత్తుగా నీవచ్చిన శిశువు ఏకాపుత్రో అని తురాపా ధీర గంగబా ద్దీక్షకుకొచ్చి శిశువును బాగోతగా తీసుకుని వత్ససలాని కోరుకున్నది. తర్వాత అక్కడేని నోకిరు మధ్యే ఉండి “ఒక గ్లాకోవ్ బ్యాండ్, ఫీడింగ్ బాటిల్ తీసుకు రావడానికి ఎప్పుడసంగం వెళ్లావురా డొర్భాగ్యుడా? ఇంతవరకూ రాలేదు, పాపం! ఆకలేసోందిరా!” అన్నది.

మాధవి దృష్టిని వీలైనంతవరకు మరోవైపుకు తిప్పి, “వాణ్ణి అక్కడ విడిచి పెట్టయ్య వదినా! ఎక్స్ పిడిచ్చి చావనీ!” అంది.

“అయ్యోరానూ! అవేంమాటలు? చూడు! చూడు! ఇలాంటి పెన్నముద లాంటి సిల్లాజ్జీ ఎప్పుడైనా చూశావ్: నిజం చెప్తున్నా; ఇంతకన్న మధు రత్నాన్ని పుగ్గిలో ఎక్కిడా పొందలేవు”

ఆపశక్యంకాని కిన్నీర్లు ఏవిధంగానూ అణచుకోలేక “నా గుండెలోని రక్తం, పొజ్జాలన్నీ అప్పిందైనా పాత్రల్యంతో నేను వాణ్ణి సెంచి పెదవాణ్ణి చెప్తాననుకోవదినా! వామూ ఆయనజాతే. రెణాళు పోయాక ఇలా కాగి నడికే అయినా నన్ను మురింగి పోయేయ్యగలకు, పొంకితుడి—”

చేర్చగా ఆనాడు మొదటిసారి ధీర కొరక అయితే... నేను ఒక కార్య-
ప్రదర్శకుని ఆగడిలోకి వెళ్ళా “మామయ్య దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా-
అమ్మా...” అంటూ ఏమేమో చెప్పసాగాడు.

మాధవి చెప్తుంటే నిక్కపొడుచుకునిపోతూ చటుక్కున చందలకంకలతో
“ఏమిటన్నావు వదినా! వారు రాయగుగా!” అంది.

“ఏమీ తెలియకుండా ఉన్నది వదినా! ఇలా ఇయ్యరా మంటూ! నేను
ఒకసారి చదివి చూస్తాను”

కుర్చినాడు తల కొండకు వంచి “ఇస్తా, మరి పాపాయిని నాకు ఇస్తావా?”
అన్నాడు.

“ఇస్తాలే. ఇప్పుడు మాత్రం ముట్టుకోవాలనే నాయనా! ముట్టుకుంటే
స్నానం చెయ్యాలి”

కుర్చినాడికి అంగకాంతా. వాళ్ళ అత్త, అమ్మ ఇద్దరూ ఒక్కోకి తీసుకునే
సిల్లనాడికి తను తీసుకోవాలంటే అక్కర్లేకం ఎందుకు? అందుకే “అమ్మతే
మీరు ముట్టుకున్నాకేం?” అని ప్రశ్నించాడు వ్యక్తిగతంగా భావంతో.

ధీర సమ్మతించుచుకొని తలకుగిస్తూ “మంచిమాటే, తీసుకో... నేను
మళ్ళీ తీసుకుని స్నానం చేయిస్తాలే... మరలూ బాయిని మోపిస్తాను—
కట్టే కట్టే” అన్నది.

చెట్టులు చాచి మాధవి సిల్లవాణ్ణి తీసుకోవటం చూసి, ధీర నెట్టుకున్న పట్టీ
చిదిరి. ఎన్నిసార్లునా భగవంతుడిమాయ. భోమలోకి పట్టీ తే పట్టీ వచ్చు.
భాగ్యశక్తి వలన ధీర ఈ తప్పిదమనే గొడవ ఎన్ననూ చీకసాయి చెబాలను.
ఒకనాటికంటూ అది పడిపోనే పడిపోతుంది. పడిన గజ చక్రివృత్తాన గంభీర
పడి మానవుడు సర్వమూ మరచిపోయినప్పుడు ఈ మిథ్యాబలదిహ్నం ఇంక
న్నాడు ఈనూమరాజ్యాన్ని విస్తరింపదేసి అధికారం చలాయించాడు? అని ఆరు
కుడి మనస్సులో.

ధీర స్నానం చేద్దామని వెళ్ళగానే చెయ్యిచాచి ఉత్తరం తీసుకుని
చూస్తామనుకుంది. మంటూ తలతిప్పుతూ “అలా పీల్చేదా! అలా అయితే అప్పు
నన్ను స్నానం చేయమంది. కాగితం ఇది, నీళ్లు తగ్గితే నానిపోతుంది. ఏమీ
తెలియకు నీకు” అన్నాడు.

ప్రథమ జ్యోతి

మాధవి ఉజ్వలమఖిలలో చటుక్కున వెగలు వెలిసింది. “నేను మీ అమ్మకేది ఏమంత్రం ఇవ్వను. కొటి వెళ్లికొవ్వనాను. ఇలా ఇయ్యి చూస్తాను ఏం రాశాలో?” అంది.

తియ్యటి మాటల్లో కుర్చీవాడు మణిచిపోయి, చెయ్యజూపి ఉత్తరం ఇయ్యబోయినాడుకూడా. మరుక్షణంలోనే ఎంగుర్తుకువచ్చిందో—“ఇవ్వను, ఇవ్వను. స్నానం చెయ్యాలని చెప్పింది. ముట్టుకోను, ముట్టుకోను” అని గంతు లేస్తూ గదిలోంచి బైటికి వెళ్ళిపోయాడు మంటూ.

కొన్ని నిమిషాలకే మళ్ళీ తడిగుడలతో గుమ్మందగ్గిరకువచ్చి ధీర ఉత్పల్ల కంఠంతో “ఎదురుగాఉన్న సహజమార్గాన్ని వదిలి, ఇన్నాళ్ళూ ఏగందర గోళంతో తలతిరిగి చచ్చిపోతున్నానో, ఇహ దానికేవ్వాలతో స్వస్తి చెప్పవచ్చు మాధవీ! ఇది నిశీఘని ఉత్తరమే” అంది.

మాధవి గట్టిగా పిలవాణి గుండెకు హాళుకుంది. ఏమీ మాటాడలా. ధీర సంతోషం వెల్లవిరుస్తున్న కంఠంతో “ఏం చెప్పను? స్నానంచేసివచ్చాను— లేకపోతే నీవుచేసినతప్పుకు విలువకింద బుగలురెండూ మెలేసి కళ్ళలో వేళ్ళు పెట్టిమాపించేదాన్ని, ఇంతంత కళ్ళనెత్తినఉన్నా ఎంత గుడ్డిదానవు నువ్వు!” అంది.

నిట్టూర్పువిడిచి కళ్ళుమూసుకుంది మాధవి. అంతేకానీ, భగవాన్ అంతే కానీ. తన పొరబాటుకు కాళుపటుకుని క్షమాభిక్ష వేడుకోవాలి ఆయన. కాని పరముహూగంలోనే ఆమె మనస్సు క్షణికమైన ఈ దౌర్బల్యానికి కొంచెం సిగ్గుతోనూ తిరస్కృతితోనూ నిండిపోయింది. “ఛీ ఛీ! ఎంతపనిచేశా డాయన! మర్నార్గుడు, పాపాత్ముడు—తనను నిర్దోషిగా ప్రమాణంచేసుకోలేడు. మిథ్యావిషయికమైన ఒక్క ఒత్తి ఉత్తరంముక్కతో తను కళారా చూసిన ఘట్టాన్ని సమ్మలేకపోతుందా! సరళమనస్కురాలైన భార్యను వంచించటానికి తెలకాగితంమీద ఏమో నాలుగు సిరాపంకులు గిరికీతేచాలు. కాని అలాకాదు. తన కళ్ళఎదుట హృదయాన్ని రగిల్చే ప్రత్యక్షప్రమాణాన్ని పోగొట్టేదిగా ఆమె ఏదైనా పొందకలిగినట్లయితేనే— కాకపోతే —

“ఎవరికరాశారు?” అని అడిగింది బిగుసుకుపోయినకంఠంతో.

ధీర అప్రసవమీదకు మరోసారి దృష్టిని పోనిచ్చి “ఉహూ! ఇది ఎవరికో తెలియటంలేదు. కాని ఆకారాన్నిబట్టిచూస్తే నువ్వు సవిత్ర అని ఎవర్ని అనుకుంటున్నావో ఆమెకే అని తోస్తుంది” అన్నది.

మాధవి ఉలేజీతురాలై లేచి కూర్చుంటూ— “తెలిసింది, నేనూ సర్దిగా అలాగే అనుకున్నాను. చూస్తూఉండుకుంటే లాభంలేదు వరినా! ఆశించ నని సాగనీయకపోవటం అన్యాయం కాదు. మోసం! ఎంత చాతురిఅయినా కప్పరచినీ, నా కళ్ళముందర అవన్నీ శిశిరరుతువు వెళ్ళిపోయాక ముత్యపు చిప్ప లాగా నిష్ఫలము రోతాయి” అన్నది.

19

ఆడుబిడ్డ ఎంత అభ్యంతర పెట్టినా ధీగ ఉత్తరం మొదట్నుంచి చివర దాకా చదివి వినిపించిందామెకు. ఎన్నివిధాలచేసిన ప్రయత్నాలూకూడా ఆ విషయం మాధవి చెప్పులొంచి అంతర్యంతోకి పోయే మార్గానికి అవగోధం కల్పించలేకపోయినాయి. అంతే ఆ కాగితాన్ని పాతపరుపుచుటమీద పడేసి ధీగ ఇంటిపనులు చూసుకోటానికి వెళ్ళినప్పుడుకూడా, ఎంత చింపుదామని ఇచ్చు ఉన్నా ఆ కాగితాన్ని చించి పారెయ్యలేకపోయిందిమాధవి. పైగా, సాదగంగా దాన్ని తీసుకుని నెత్తిన పెట్టుకుంది.

దానితోపాటు అధికార చింతకూడా వచ్చి ఆమె దుర్బల మస్తేష్కాన్ని కలవరపరిచింది. ఇది యదార్థమవటం సంభవమేనా? కాని ఉత్తరంలో ఒక్క పంక్తికూడా విశ్వసించకపోవటానికేమీలేదు. అయితే, అయితే ... — ఉహూ.. ఉహూ.. తా నే నిశ్చయానికి వచ్చిందో అదే సరియైనది. ప.చిన కిదో స్వరూపం. లేకపోతే ఇతరుల ఉత్తరం తన ఇంట్లోకి ఎలా వచ్చింది? మోసం, మోసం. తనను మోసగించటానికి ఈ పదతి అవలంబించాల్సివచ్చింది. పైకి చూడటానికి అంతా నిజంలాగానే ఉంది. కాని పె పొరను తొలగించి అసలు విషయాన్ని తరచిచూస్తేమాత్రం అసత్యం ఏమాత్రం దాగటంలేదు.

కాని అదే యదార్థమవచ్చు ఒకవేళ; తానే ఒకవేళ పొరపాటుపడి ఉండవచ్చు, ఆ ఉత్తరంలో సూచితమయినదే. అలా అయితే భగ్గ జేబులో దొరికిన ఉత్తరమూ మిక్కిలి. అందులో ఆ భాష ఆ ఆహ్వానమూ, సిగ్గుపడిచి

ప్రవచనోత్తి

అమె రావటమూ అన్నీ విధ్యే. అమె సుగతి విటూరాలూ నిశ్చయమే. ఈ దేవుడవటాన్ని కూడా సత్యమయినాని అస్కారలేదు. తర్వాత ఆరాతే తన కళ్ళతో —

తల వేడిక్కిపోయింది. చటుక్కున లేచి స్విచ్ నొక్కి ఫాన్ సహాయంతో గదిలోని వేడిగాలిని పోగొట్టాలని ప్రయత్నించింది. మళ్ళీ మెడలకుండా నిద్రవిలాసా కాన్సేపు పడుకుంది. మనస్సు ఎవరికీ దాస్యం చెయ్యదు. ఉపస్థలాగా అప్పుడప్పుడు మరిషిని సృత్యంచేయడూ తీర్పుతుంది; ఇక్కడ మాత్రం అది వెనకపడి ఎంచుకుంటుంది? ఈసారి నిస్సహాయమైన మాధవి మస్తిష్కంతో అది ఛెరలాటలాడుతూగిందే.

సరేగా ఆ సమయానికే ధీర గానెడు వేడిపాలును తీసుకుని గదిలోకి వస్తూ వస్తూ “ఈ కాసిని తాగరాదా మాధవి! పూర్తి నీరసపడిపోతావు”...

మాధవి ఆమాటకు అడ్డపచ్చి “అన్నీ అలా ఉంచు వదినా? అలా ఉంది. నేను గిహించాను. నన్ను పంచివటాలికి ఆయనది ఇదో నిష్కారం.” అంది.

ధీర మొదటో గాఢరాతిన్నది. కాలి మరుక్షణంలోనే ఉత్తరంలో సంగతులు స్ఫురణకు రాగానే అమె తనమతాను కుదటపరచుకుని, “ఒంటిగా ఉండి ఉండి, ఇదా నువ్వు అలాగే ఉండింది! మోసగించే ఉన్నట్లుంటే — దాన్ని విన్నవించుకోవాలి అతడు ఉండేది? ఎప్పుడైతే మారేదో అప్పుడే సుఖంగా ఉండేది. ఇప్పుడు మాధవి అలాగే ఉంది?” అంది.

“ఆయన లాంటి సంగతులేకే, నేను మా విషాదాలదానోలేనా వదినా!”

ధీర ఆమాటకు అడ్డపచ్చి, “అలా చేసే మళ్ళీ చెడిపోవటం. చిక్కులో పడేశావ్ నువ్వు. అన్నీ వదిలి మరలాలాగా నిన్ను బిల్లోకి తీసుకుని కూర్చో పెట్టుకోవచ్చి వస్తోంది మేము — చూస్తున్నానుగా! మీ అన్నయ్యను పంపిస్తానుండు — నీ మనస్సులోని గందరగోళాన్నంతా వాగైనా సరిచేయ్యగల కేమా ఒక వేళ —” అన్నది.

మాధవి కీలకంతో ఉద్వేగాన్ని అణచుకుని — “వేళాకోళం కాదు వదినా! ముందు అసలు ఈ ఉత్తరం మన ఇల్లోకి ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? తర్వాత —”

ధ్రువ జ్యోతి

ధీర అధీకారంతో “నీ ‘తర్వాత’ తీసుకళ్ళి తుంగలోతోక్కు. నేనిక విన్నాన పరిలేదు. మంటూను అడిగి తెలుసుకున్నాను. జైతుంచి వచ్చిన ఆ అడవాళ్ళిద్దరిలోనూ, ఎవరిచేతులోనుంచో క్రింద పడ్డదిట!” అంది.

ఒక్క క్షణంలో కళ్ళముందర చీకటు తొలగిపోయాయి. మాధవి ఉన్న జత కారంతో “ఓ! ఆమె చదినా! ఆమె! ఇప్పుడు రోగశాలలో గుడ్డిని లేకపోయాను. ఇప్పుడు బాగా తెలుసుకున్నాను. ఆమె కాక ఇంకెవరూ కాదు”

ధీర అశ్చర్యంతో సత్యాలను పైకెత్తి “ఎవరు? ఎవరు?” అని అడిగింది.

మాధవి అమలసంగతి నవ సంగంగాచెప్పి, “అవుచెయ్యవదినా! ఆమె నింక రానీయకు - నేనింక సహించలేను” అంది.

‘అమల వస్తూదని తెలిసే రిఫ్ట్ ఆమెచేతిలో ఈ ఉద్దేశ్యంతో ఉత్తరం పెట్టి, తన నోహార్ని పోగొట్టుకోవాలని ప్రయత్నించాడు. అగత ఆమె పొగి సావ్యకరిగానే అది అక్కడ పారసివెళ్ళింది. దీనివల ఆయనతో నిగోహ్ని అని అనుకోవాలని కోరిక. కాని, పొగగూడేగి క్రింద పడినప్పుడు చీలిన కాలి శిల్పం నష్టం చెందింది. రంజితం ఎన్నడూ నిలబడలేదు. అది పైనున్న ఆచార్యుని నోటికిపోయి అసలు పుక్కిల జైట్ పెట్టగలిగింది. ఇంకా ఆచార్యుడేమింది?” అని మెల్లగా తెలియదెప్పటానక ప్రయత్నించింది మాధవి.

ధీర నవ్వింది. క్రిమిక ఆమె సభాషణ మధ్యలో వాళ్ళిద్దరూ ఒక చోటలేకు అనటానిక అమల పెట్టన్న ఈసక్తపనే ప్రజలప్రమాణం అంగీకరించింది. కాడోది ఈ ఉత్తరం. తర్వాత ఆమె ఏమనగోన్నయితే వా బుచ్చిదో అది కనలం సరోధానం. మేము ఆవాళ్ళ పీల్చి పలుస్తామని - నాళ్ళకే అన్నమాటేమిటి - ఇంతకుముందు మానకేలేయను. ఇంత అల్పసమయంలో ఇలా కలుసుకునిరావటం ఏదధికంగానూ సంభవమని అనటానికి పీలేదు. పైగా చూడటానికి పూర్వం చువ్వ ఎవరితో తెలుసుకుందామనే ఊహ వాళ్ళ కెమాత్రంలేదు అని విడిచిపెట్టింది మామలమధ్యలో.

మాధవి ఆలోచించసాగింది. ధీర నవ్వుతూ “ఆ ఆలోచనతర్వాత ఆలోచించుచున్నాను. ముందు ఈవాటాలోగ్గు” అని తర్వాత కన్నీటిలో గిరిధీర

ధ్రువ జ్యోతి

ముఖ్యులతో “ఇది అంతే అయినట్లయితే రాకుండా మానటమే ముఖ్యమనుకునే వారు. మనల్ని కలుసుకుంటామని వాళ్లు ఊహించనేలేదు!” అన్నది.

ధీర వెళ్ళిపోయింది. మాధవి నిటూర్పువదిలి అరిసి పక్కమీద కూల పడింది. తర్వాత ఏమనుకుందో మెల్లిగా దిండు క్రిందనుంచి ఉత్తరం బైటికిలేసి లోపలలోపల చదువుకోసాగింది.

“అమలా! నాస్క్రియమైన చెల్లీ!

ఆరోజున హాస్పిటల్ లో నువ్వు నాతో ఏం చెప్పతలచుకున్నదీ నీమాట లనుపట్టి గ్రహించాను. అధ్యంతరంలేదు చెల్లీ! నా భార్యదగ్గర క్షమాపణ కోరటానికి నేను మహాగాప్పవాడిని అని అనుకోను. ఇక అవమానం - అది కృష్ణ భగవానుడంతటివాడే సహించాడు. జగత్తులో, విశేషించి పురుషకోటికి ఆ ఓ రుసు ఎక్కువ ఇవ్వకలిగాడు.

అంతే ఇప్పుడు మానావమానాల కఠితుడనై నిలబడగలననే ధీమా ఉందినాకు. దాన్ని నువ్వు ఒప్పుకుతీరాలి.

అధ్యంతరం అటువైపునుంచి లేకపోయినా మరోవైపునుంచి ఉన్నదని ఒప్పుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉంది నామీద. కారణం ఏమిటంటే నేనామెను బాగా అర్థంచేసుకున్నాను. ఆమెలో ఎంత మృదుత్వంఉందో - అంత కఠిన్యం కూడా వహించగలదు. విశ్వాసభావం మనస్సును ఎప్పుడైతే గాభరా పెడు తుందో అప్పుడు మనుష్యులు అలాగే గ్రహిస్తారు సరిగా. ఆస్థితిలోఉంటే నువ్వైనా నేనయినా అలాగే చేసేవాళ్లం. అందులో రహస్యం అనా ‘తభావత్’ లేదు.

ఆమె పేరేమ నిరుపమానమయినదని తెలుసు నాకు. ఆమెహృదయం వ్రువ్రుకన్నా మృదువైనదీ - శిశు హృదయంకన్నా నిష్కల్మషమైనదీను. ఒక్క విషయంమూలంగా ఆమె నన్ను దూరంగాఉంచి ఒక దృష్టివేసి ఉంచాలని అనుకుంది. నేను నా అహంభావాన్ని పోగొట్టుకుని అలా అయినానని లోకం చూడనీ, తెలుసుకోనీ. దీన్ని ఒకవేళ గర్వం అనేటయితే ఆగర్వం ఆమెకు ఉంది. ఇక నా విశ్వాసం ఏమంటే పశ్చిమ స్త్రీకూడా తమ ప్రియమనినిఎడ ఈ మాత్రం ఆంక్ష ఉంచుతుంది. ఎక్కడయితే లేదని తెలుస్తుందో - అక్కడ ఆమె తన నాన్ థింగ్స్ పడులుకున్నదన్నమాట.”

ఈ సుఖకుటీకం నీ రాకకల్ల తామరవటాన్ని అసహజము అనలేను నేను. ఎంతెంత 'మన ఇద్దరి సంసారముధ్యా' ఎవ్వరైనా వచ్చి తల ఎత్తుకుని నిలబడటం నేను సహించలే'నని ఒకనాడామె స్పష్టంగా చెప్పేసింది. వంట మనిషి, దానీది-వీళ్ళిద్దరినీ పురస్కరించుకుని వచ్చారు ఆనాడామాటలు. అలాంటప్పుడు నువ్వురావటం ఆమెకు ఎలా అనిపిస్తుందో ఆలోచించిచూడు.

నిజం చెబుతున్నా. నేను వెనకచూపుతో ఆనాడేమీ చెయ్యలేక పోయాను. అలా ఒకవేళ చెసినట్లుంటే, నీ ఇంటికి నిన్ను ఆడపెటాడారిక వచ్చేయమ ఒకటి చెడుసాగు ఆలోచించిఉండేవాడివి; ఆ ఆలోచించక పోయినదాని ఫలితం ఇప్పుడు చుక్కనిచ్చున్నాను. ఈ విషయంలో ఆమె నన్ను వోషగా ఎంచినదీతాతే దాన్ని నేను తలకాయకాతే అంగీకరించిరాతి. స్పష్టంగా ఇంక ఎంచెప్పిరి? జీవితంలో ఆనాడుచేసినంత అపరాధం మరే స్త్రీనూ చెయ్యలేదు.

ఆమెకప్పు ఎముంది? ఆమెవచ్చింది. రాత్రి గంభీరతతోవాటు స్పృశి వేదననుసహించలేక - నాసాతుఆమె - నాదగ్గరకే పరుగెత్తుకువచ్చింది. మూడుగంటల నేను, పట్టుకుని ఆపలేకపోయాను. కట్టడి ఎప్పుడైతే విడిపోతుందో అప్పుడేహా సీలలన్నీ ఇలా విడిపడి కొలుకుపోతాయి. ఎవ్వరూ వాటిని ఆపలేరు. అదృష్టానిదే వోషమరితన్నా, నన్ను నేనంత తక్కువ అపరాధిగా భావించు కోను. కారణం - నేనేమీ ఆలోచించుకున్నానంటే - పోనీ ఆ ఆలోచించు కున్నది ఇక్కడ వెల్లడించకపోయినా వచ్చిన నష్టమేమీ ఉండదు.

ఈ స గతులన్నీ ఆమెదగ్గరకువెళ్లి వికడికరించిరావచ్చుగా! అని ఆమె గవచ్చును బహుశా. దీనివల్ల ఇద్దరిమధ్యనున్న అంధకారంకూడా తొలగి పోతే పోవచ్చు. ఆన్నీరిజమే ఒప్పుకుంటా? కాని ఏ దృష్టిలో ఇవన్నీ సంభవం; క్షమాపణవల్ల ఏదయినయితే నేను పొందగలుగుతానో, దానివల్ల అసలు మానవత్వాన్నే కోల్పోనా? ఆతర్వాత ఆమె తెలుసుకోనూలేదు, ఆంధ్ర చేసుకోనూలేదు; నేను అపరాధినవుతాను. అలా కాకిపోతే చేయని దోషానికి క్షమాపణ కోరటావల్ల ఏమిటిప్రయోజనం?

అధికమాపతి ఆమె. అయినా మిథ్యాభిమానాన్ని ఆమెకూడా అసహ్యించుకుంటుంది. ఆమె ఆస్వభావమే పెద్ద పాపబాటు ఒకటి చిగిసిపోతు బ్రాహ్మకం కలిగించిందినాను. యముడుకాని, బ్రహ్మకాని స్వయంగా ఆ

ధ్రువ జ్యోతి

దోషం తాలూకు మాలిన్యాన్ని తుడిచివేస్తే సరేసరి, లేకపోతే ఎంత నిష్పాప ముఖంతో ఆమె మందర కడుతానో అంత అవిశ్వాసపాతుణ్ణి అవుతాను. అందుకనే చెబుతున్నా. ప్రయోజనం ఏమిటి, నామీద విశ్వాసం పోగొట్టు కోవటంవలన ఆమె శాంతిని పొందగలిగితే, పొందనీ. శిక్షించినందువల కలిగే సుఖంలో ఆమె పోగొట్టుకున్న తృప్తి పని మళ్ళీ పొందకలిగితే అది నేను సహించక పోవటానికి పీల్చేనంతగా ఏమున్నది?

భగవంతుడు నిన్ను సుఖివంతురాలినిగా చేయుగాక అని ఆశిస్తున్నాను. ప్రలోభన మార్గాన్నుంచి జాడనకాలును ఏనాడైతే వెనక్కి తీసుకున్నావో, ఆనాటినుంచే నువ్వు ఆ సర్వేశ్వరుని కృపకు పాతుకొరాలవయినావు. జీవితంలో నీకీ యోగ్యత అక్షుణ్ణంగా ఉండాలని ఆశీర్వాదిస్తున్నాను.

నిశీధ్”

ఇది చదివి, “అహో. ఎంత సరళంగా ఉంది. ఆసాశీర్వం నా దగ్గర సుదీర్ఘ అసాధుత్వంగా పరిణమించిందని చెప్పవచ్చు” అన్నది వదినతో.

ఆ ఉత్తరం అక్కడ పోలేసి మాధవి తనలో తాను ఇలా అనుకుంది.

“ఇందులో ప్రతి పంక్తి నున్న ఉద్దేశించే రాశాశేమో తెలియదు నాకు. ఆయన చాలా సరళహృదయుడు అందేతనే యందులో ఆయన అవ్యక్త నెలడిలిస్తుంది. పోనీ ఆయన చివర వాసింది చెడుప్రసాదనకాదు. ఈ పురుగు ఎంతసూరమో చూస్తూ నయినా! అడుపడినవరంలేదు. పోనీ — ఈ ట్రిక్స్ కిన్న ఎక్కువ ట్రిక్స్ నేను చేయగలనని తెలిసేట్లు చేస్తాను”

20

మాధవి అవేనమ్మకం భగవంతుని విచారం కలిగించటంకన్న ఆమెకు ఎక్కువ కలిగింది. ఈ రోగానిక వైద్యం లాభంలేదు. అదిపోనీ కేవలం చివర్నకు అతీతమైనదా అంటే అదీకాదు. హృదయోచ్చి అర్చనేవిషయంలో ప్రబలపరమై

నది; కాని అంతా అది అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది కాదు. నామరూపము తగిన ఉత్తమ సాధనాన్ని స్థాపించుకుని ఎదురుచూస్తూ ఉండటం ఒక్కటే శ్రేయస్కరమని నిర్ధారణ చేసుకుంది.

దర్బారువచ్చి “ఉత్తరం అమ్మగారూ! అల్లుడిగారిట్లో పడిఉంది” అన్నాడు.

ధీర దాన్ని అందిస్తున్నామని “ఇది తీసుకోవటంవల్ల ఎమిటవుతుంది” అని అనుకుని, మరుక్షణంలోనే నిద్రలోంచి లేచినట్లుగా ఉలిక్కిపడి “కాదు, కాదు అల్లుడో దేన్నీ ఉపేక్షించి ఉరుకోవటానికి వీలేదు. చదివిచూస్తే ఇందులో కూడా ఒకవేళ ఏదయినా ప్రమాణం లభింపజచ్చు” అనుకుంది.

ఇంత సంకుచితమైన ఆలోచనవల్ల వచ్చిన లజ్జ ఆమెను ఒక్కక్షణం విచలించలేదు. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుకొని తనలోతాను “న్నేమిదో కారం ముచ్చట అని ఎవరంటారు? అలాంటివి అని అనుకుని నాకు క్షణంలోనే; “తనంతా తనకిది కిల, ఆమెను నేను చూడకపోతే మరేమిదూ చూసాను? ఈ అభాగ్యురాలికోసం ఇంతే కాదు; ఇంతకన్న ఎక్కువమంది చేయోస్తోన్నామని చెప్పిందే” అనుకుంది.

మనీష ఉత్తరం అది.

“నమస్కారములు రిఫ్ట్ అన్నయ్యా! ..”

ఇంతమాత్రమే పైపైన పాపే నమస్కారములు వదిలకు అసంతృప్తి కలిగించడం, కాని అంతకన్న గత్యంతరంలేదు. పోనీ ఇంతకన్న ఎక్కువైనది తీసుకురాదు. ఈ ఉపకరణం కారంభించటానికి కారణ మేమిటన్న ప్రశ్న బయలుదేరడం. కొంచెం స్వార్థం ఉన్నదనే జవాబు. కోర్టువెళ్ళి ఇంకా ఏమీ చెప్పకముందే ప్రమాణం చెయ్యటం ఎలాంటిదో ఇదీ ఇంచుమించు అలాంటిదే. ముందుగానే ప్రమాణముచేయించి స్వభావాన్ని మార్చటం. అవు తోంది. అయినా ఈ కుశితనపు కోర్కెలన్నీ తీర్చుకునేందుకు తగిన అసకారం ఉంటే ఈ ఉత్తరందేనికి? అనవసరమే.

ఈవిషయం బొత్తుగా అన్యాయమేమీ కాదు. నేను నన్నే బావుడేని అనుకుంటా. ముఖాముఖం చెప్పే సమాధానం బహుశా మరేతర ఉద్దేశ్యంగా ఉండేది; కాని గత్యంతరంలేదు. అసలే గందరగోళంగా ఉండటం ఒకటి; ఆమె అక్కడ ఒకతే మెనుకు చుట్టుకోవటం ఎన్నిచెప్పినా తొందరపడటం కొంత

ధ్రువ జ్యోతి

అనుమంబునంగానే ఉంది. అంతేతనే నేను రావటానికిబదులు ఉత్తరంరాసి నిశ్చింతమైనదిగానూ. చదివి సంగతి సందర్భాలన్నీ గ్రహించుకుని నీ ఆజ్ఞ యేమిటో తెలివియ్యి!

ఈ పరదేశంలోకూడా నీ పరోపకారభూతుల నన్ను వెన్నంటుతూనే ఉంది. మీ కలకత్తా డాక్టరు చంద్రకాంతబాబుకు కొంచెం షెత్యంతోగం పుట్టుకుంది. భూతనైద్యుడికి దయ్యంపడితే ఎంతకష్టమో ఇదీ అంతే. డాక్టరు గారు తనవ్యాధిని ఇతరుల కస్వయించి హాని కలిగించే చికిత్స ప్రారంభించారు. తత్ఫలితంగా ముగ్గురిమధ్య అగాధం ఏర్పడింది. ఆజ్ఞయిచ్చావంటే ఆ అగా థాన్ని పోగొట్టేందుకు ప్రయత్నించిచూస్తా. అక్క అసలే మూర్ఖమనిషి. వాళ్ళుఅంతే. ఇహనేను పూర్తిగా గాఢరాపడ్డా. కేవలం ఆ జగన్నాథుని మీదనే ఆధారపడాం.

ఏమాత్రం గ్రహించి వుండవు బహుశా ఎలాతెలుసుకోగలవు అయినా అసలు. నువ్వు నామీదవేసినభారంకన్న డాక్టరుగారెక్కువ భారం వేశారు నాపైన. ఏమయినా నేను ఉన్నదున్నట్లు చెబుతున్నా; కొంచెం శ్రద్ధగావిను. మూడేళ్ళక్రితం డాక్టరుగారికి ఒక్కో నాటకం వేయాలని బుద్ధి వేటింది - అయితే నటుల్ని ఎక్కడనుంచో తీసుకువచ్చికాదు; తాము నటించే స్నేహి తులనూ వాళ్ళనూ కలుపుకుని కుటుంబంలోని వాళ్ళనుకూడా తీసుకుని - ఆ వెయ్యటం. ఎంతఅనుకుంటే అంతా చేయాల్సిందే ఆయనతాను ప్రధాన పాత్ర వేషంతీసుకుని భార్యకు 'డెసిమోనా' వేషం అప్పగించాడు. పాపం ఆమె అందుకు ఏమాత్రం అంగీకరించలా - కాని ఆమె మాట వినేదెవరు? చివరకు ఆయన వెండివాదం అలాగే నిలచింది. పూర్వంనుంచీ ఏ మొండివా దానికయితే అలవడి నెట్టుకొస్తున్నానో - ఇవాళ దాన్ని ఎలా తారుమారు చెయ్యటం!

తత్ఫలితంగా విశ్వకవి ఆమరలేఖని వాస్తవమే ఒక జెంగాలీ కుటుంబం లోని సుఖిప్రదీపాన్ని ఆర్పివేసింది. భర్త ఒక్కో - ఇక్కడ చంద్రకాంత బాబు - భార్య డెసిమోనానూ - అర్ధాత్తా ఇక్కడ విమలను - హత్య చేయ్యని మాట నిజమే; కారణం బ్రిటిషు న్యాయశాస్త్రం ద్వీపాంతర శిక్ష విధిస్తుందనేది అను వచ్చింది. అభినయం సహజసుందరం చేయటానికి ప్రయాసపడటమే ఆమె అపరాధం. నెలకు ఓ వందరూపాయలు మనోవృత్తి ఇదామని అనుకున్నాడు ఆయన. కాని అభిమానపంతురాలు మర్యాద

కాపాడుకోటానికి దాన్ని తిరస్కరించి వచ్చేసింది. ఆమె తండ్రి చనిపోయే ముందు కూడబెట్టి ఇచ్చిన డబ్బే - ఆమెకు జీవనాధారం. ఆ యాభైవేల రూపాయలూ - పీటి వక్రీతో ఇప్పటివరకూ రోజులు వెళ్ళి తీసుకుంటూ వస్తోంది.

ఆమెకు ఒక కొడుకూ, కూతురూ ఉన్నారు. వయస్సు పన్నున్న కొద్దీ ఆపిల్ ఆమెకంటానికి ఉరిఅవుతూ వచ్చింది. నన్ను ఆ ఉరిని తప్పించమని కోరారు వాడు. నేను అనంగీకారాన్ని మొదటోనే వెలిబుచ్చాను. కాని చెప్పానుగా అక్కకూడా వాళ్ల పక్షమే అని; ఇహ ఏమిటీ చేయటం నేను?

‘కాదు’ అని అన్నానంటే నీకు నామీదనున్న ఆస్క్రియతను పోగొట్టుకోవాల్సి వస్తుంది నిశ్చయంగా. కాని నీ నోటినుంచి వచ్చే ‘ఆఁ’ అనేశబ్దంకూడా నానోటిమీదుగా ఉచ్చరించలేకపోయాను. అందరూ ఆమెను ఒక మూలకు తోసిపారేసి ఉంచిలే పాపం వృథాగా ఈ హోమాన్ని శాఖిల్లాకి ఆమెను త్రోయటంవల్ల లాభమేమిటి?

నీ జవాబూ; వదిన : జవాబూ కూడా కావాలని అడుగుతున్నాను నీ మాటలు నేను సుఖంలోని సిద్ధాంతంగా స్వీకరిస్తాను. ఇహ ఆమె సమాధానం స్త్రీజాతికి భవిష్యత్ మార్గాన్ని నిర్దేశించేదిగా ఉంటుందనటంలో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. మీరు ఇద్దరూ ఇచ్చిన సర్టిఫికేటు రెండూ పుచ్చుకుంటే నేను విశ్వాన్నే జయించుకుపోగలను - ఈ పెళ్లి ఒక లెఖ్కులోదా?

ఆఖిరికి మళ్ళీ ఒకసారి కెలవు తీసుకుంటున్నాను. నీ జవాబు మీదనే నా జవాబును ఆధారం చేసుకుని ఉన్నానని జాపకం ఉంచుకో అన్నయ్యా!

మనీష్”

ఉత్తరం చదివే సరికి ధీర ముఖం ఒక అస్వాభావికమైన కాంతితో తళిళిలా లాడింది. ఆమె మెలిగా మాధవి దగ్గరకు వచ్చి, “నీ మరది మనీష్ ఉత్తరం రాశాడు. ఇదిగో; ఏం జవాబు ఇవ్వమంటావో చెప్పు” అని ఆ ఉత్తరం ఆసాంతం చదివి వినిపించింది.

ద్రు వ జ్యోతి

మాధవి, ఉల్లేఖనాపూర్వమే కంకశ్చరతో “మాకావా! ఈ మగ బాతి స్వభావమే అంత! మనకు ఒక మనస్సు అంటూ ఉంటుందనైనా అంగీకరించను; పీశ మొహం ఈడ్చి! నేను సమాధానం ఇస్తున్నాను; మనీషకు వాయి. పరిసంచంలోని స్త్రీలంతా శత్రువర్గంవైపు నిల్చినా, అతడి భార్యనా ఆశీర్వాదాన్ని పొందకుండాపోదు”

“అలాగే వాస్తాననుకో. నిశీఘ్నకూడా ఈ సంగతి తెలియచెయ్యటం అవసరంకదా?” అన్నది ధీర సిరకంఠంతో.

“వదు, వదు. దీనికి ఫలితంగా ఆయన శత్రువులు చెయ్యతగిన పని చేస్తే నేను సహించను. ఒక వేళ ఇవ్వకపోయినా అదీ అసహ్యంగానే పరిణమిస్తుంది. ఇన్నాళ్లనుంచీ రెండు ఉద్దేశ్యాలతో సంసారం చేస్తున్నానని తోచవచ్చు. అంతకన్నా నా ఒక్క తెసమాధానమే అతడికి ఉపయోగపడుతుంది వదినా!”

“అలా అయితే ఆయనతో నీకు పోట్లాట వచ్చిందనివాయి నాయే?”

ఈమాట ఎందుకనో మాధవిమనస్సుకు కొంచెం బాధకలిగింది. కొంచెం కుముటపడుకుని, “ఇలా విశ్వవ్యాపారం చేతనన్ను బాధ్యురాలినిగా చేసి పని లారు వదినా!—నేను ముఖం ఎత్తుకునేందుకు అవకాశంకూడా లేకుండా చేశారు” అన్నది.

సరేగా ఆ సమయాలకే కుముదినీకాంతో ఆ గదిలోకి వస్తూ వస్తూ “బహుశా ఈవోషానికి నువ్వే కొంతవరకు బాధ్యురాలివివేమో చెప్తే! బ్రద్రుడై పశ్యంఎదుట అతడు నిన్నెలా వదిలివేశాడో ఇవాళ గ్రహించాను. ఎవరి పిల్ల వాడినో రక్షించటానికివెళ్లి తన తల గురించి కాళ్లసందునపడ్డా అతడు ఏమాత్రం చలించలేదు” అన్నాడు.

“నిజమేనా అన్నయ్యా?”

“ఆ. నిజమేచెప్తే! నాకళ్లను నమ్మలేనంత శక్తికరుకఉంటే బహుశా అబద్ధం అని చెప్పగలిగేవాణ్నేమో! రకం వరదలు కడుతున్నా అతడికి ఎంత నవ్వు అని! నిన్ను వెంటపెట్టుకుని ఆ రోజున అతడివగిరకు వెళ్లకపోలే; నిజం చెబుతున్నాకదా! అతడి కళ్లమీదపడి బహుశా నీతప్పున క్షమాపణ కోరి వచ్చేవాణ్ణే! కాని—

“పాకపాటు జరిగిపోయిందా?” అని ధీర ధర్మమాటకు జవాబు ఇచ్చింది.

కుముదినీకాంత్ ఆశ్చర్యంతో ముఖం విస్ఫాటితం చేసుకుని “ఏమిటన్నావు ధీరా! అదికూడా నాకళ్లతోనేగా చూసింది!” అన్నాడు.

“కళ్లతో చూడటం సంగతి అలా ఉండొచ్చు. ఆ చూడటంలో పొరబాటుమీలేదనటానికి సాక్ష్యం ఏముంది?”

“ఉంది. వాళ్ళిద్దరూ ఏ ఉద్దేశ్యంతో చీకట్లో నుంచు ఉన్నారో; అందులో చెడుతప్పు మంచి ఏమీ ఉండటానికి అవకాశంలేదు.”

“ఉంది. దానికి నేనే సాక్ష్యం”

ముగ్గురూ గుమ్మంవైపు వెళ్ళిపోయి చూసేసరికి ‘నర్సు’ అమల తన మాట నిలబెట్టుకోటానికి వచ్చింది. మాధవి తీవ్రంగా ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకుని, “తెలుసునాకు. నువ్వు అందుకు తగినదానివే. కాని నేనది కోరటంలేదు; నా భర్తదోషాన్ని నువ్వు వచ్చి తుడిచివెయ్యబోవటం నాదృష్టిలో అసహ్యం నేనీ స్వయంగా—”

మిగిలినమాట ఆమె నోట్లోంచి బయటకు రాలేదు. చుట్టూ ఉన్న గొంతులలో ముఖం దాచుకుని పడుకుంది ఆమె.

21

“ఇదేమిటి అంతా తెనుమారుచేసేశావ్ పదినా!—ఇదేదో చక్కని నవలలాగా ఉండే!”

అదరపూర్వకంగా స్వాగతమిస్తూ “రా! రా! మరీదీ, ఆకుచ్చిలో కూర్చో. ఏతనేపయిందీ వచ్చి?” అన్నది మాధవి.

“ఇప్పుడే, ఒక్కక్షణంకోసం. నిశీథ్ అన్నయ్య ఎక్కడ? ఇంటికే వెళ్లి సచ్చాను, ఇల్లంతా బూ—పూజి ఉంది.”

మాధవి ఆమాటకు అడ్డవచ్చి “మా పెద్ద ఆడుబిడ్డ పచ్చిందా?” అని అడిగింది.

“వెళ్లంతా పచ్చారు. మీ వదిల దగ్గర కూర్చున్నాను”

ధ్రువజ్యోతి

“అందరూనా—అయితే సపత్నీకంగా వచ్చానని చెప్ప. పెళ్ళి అయిందా?”

మనీష్ తలతిప్పుతూ “లేదు, వాళ్ళను తీసుకురావటంవల్లనే ఈ చిక్కులో పడాల్సి వచ్చింది. పెళ్ళికాకముందు మన ఇంట్లో అడుగుపెట్టడానికి ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోలా. దాటలో వస్తూవస్తూ ఉండగా పింజీదేశ్యం కలిగిందో అది వారికే తెలియాలి; నీసంగతిచెప్పి వాళ్ళని ఒప్పిద్దామనుకుంటే వచ్చి చూసేసరికి అంతా విభ్రాంతికరంగా మారింది. నువ్వుమాత్రం ఇక్కడ ఉన్నావు. నిశీథ్ అన్నయ్య ఎక్కడుంటున్నాడో పతాతెలియదు. ఈసీతీలో సందక్కుడుంటూలేని కొంత మంది పొబ్బలును ఎక్కడవిడిచిపెట్టిరానో చెప్ప?” అన్నాడు.

మాధవి ఈవెక్కిరింపులోని స్వారస్యాన్ని విడిచిపెట్టలేకపోయింది. “వాటోపాటు అవివాహితుడనే పేరును పోగొట్టే సహచరుణ్ణి ఎవరైనా పదిలిపెడితారేమో అనే భయంగలిగిందేమో! కాని ఇక్కడ ఆభయంలేదు” అంది.

మనీష్ ఆరకముఖంతో తనదోషాన్ని పోగొట్టుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అనాలోచితంగా నోటికి వచ్చిందో అనేశాడు. ఆ అన్నదాని సారాంశం— “వదినగారి అభ్యంతరం లేకపోయినా ఇతరుల ఇంట్లో పరాయివాళ్ళలాగా ఉండటానికి వారికే అభ్యంతరంఉంది. ఇహవారు మరి అందుకు ఎలా అంగీకరిస్తారు” అని...

వదిన ప్రతివాదమేమీ లేవనీయకుండానే సంతోషముఖంతోనే “ఒక వేళ అదే అయితే వాళ్ళు అలా తొలగి నుంచోనవసరం లేదు. ఇల్లు పెకలించు కుని ఎక్కడికీ పారిపోయేదేమీ లేదు. స్వేచ్ఛగా అక్కడే ఇష్టం వచ్చిన న్నాళ్ళు ఉండవచ్చు. కాదని అడ్డు చెప్పేవారెవరూ ఉండబోరు” అని తెలియ చెప్పింది.

సమాధానంగా కృతజ్ఞతాభావాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ ఆమాత్రం విశ్వాసం ఉండబట్టే మధ్యాహ్నం కబురేమీ పంపకుండానే వాళ్ళతోకూడా వచ్చామని తాను అని తెలియచేశాడు. తర్వాత ఇంకా మానసికావేగంలో ఏమేమీ చెప్ప తలచుకున్నాడో, ఇంతలో మాధవి అడుగుపెట్టి “అవన్నీ తర్వాత విన్నా ఫర్వాలేదు లేదు మరీ! పద ఇప్పుడు; తోడుకోడోలు నామనస్సు వంటి మనస్సు కలదవుకో కాదో పరీక్షించి రావచ్చు. నువ్వు వెయ్యి మందిమాటలైనా చెప్పినీ కాక నాతో కలవటానికి కొంచెం సంకోచం ఉన్నా అంతా కలవక పరుస్తా నేమో” అన్నది.

మనం ఎంతో సంతోషంతోనే బహుశాపాదనానికే. “కాని గ్రహించటానికి ముందే వెళ్ళిమని హతుల బాధచెప్పే, కిచ్చి అది గా తిరిగి అవమానింపబడకు కదా అనే నా ఆలోచన”

మాధవి పెదవి పిరిచింది “ఆ ఆలోచన మాకు కాని పెద ముఖ్యులకు ఉండవలసింది కాదు. ఈసంగతి విడిమిట్ట చెప్పకపోయినా బహుశా గ్రహించి గలరు అనుకుంటా. కారణం చెప్పకపోతే లోమలు కంఠానికి ఉరిపోసి బలి గుండంలోకి లీసుకెళ్ళి పారేస్తారు” అంది.

మనీష సవ్యతూ “కాని వాళ్ళు ఆ ప్రయత్నం చెయ్యటానికి ముందే ఆ ఉరిని తప్పించివేశాను. ఇందుకు నాకు కొంత పరాకర్షణ అంటుంటుంది ఉచితం. పోనీ— ఇంతసేపూ ఒత్తి కబురతోనే గడిపేశాను. నిశీర్ అన్నయ్య ఎక్కడున్నాడో మాత్రం చెప్పావు కాదే?” అన్నాడు.

ఆమాటకు సమాధానమేమీ చెప్పకుండా ఉయ్యాలలో పడుకున్న బిడ్డ కిసి వేళతో చూపిస్తూ “విజ్ఞ గుర్తుపట్టావా మరీ?” అని అడిగింది.

మనీష తలతిప్పుతూ “లేదే!” అన్నాడు.

మాధవి ప్యంగ్య గంభీర్యంతో “ఆ ఎలాగుగుప్పడతావ్? తండ్రి, పితండ్రి పిల్లని గుర్తుపడతారా? అమ్మా? ఎంత అలరి వాడైనాడో చూడమ్మా! వీళ్ళలా తనవాళ్ళెవరో గుర్తుపట్టి సవ్యతున్నాడు. మిగిలినా అందుకేనే పొట్టలో ఇన్ని ఆలోచనలు” అంది.

ధీర ఈసమయంలో సవ్యతూపచ్చింది. “ఇవాళేవరో కొత్తవాళ్ళు మరింతకిచ్చారు పదినా! గుర్తించావా వీరిని? అన్నది.

మాధవి సవ్యతూ— “గుర్తించకపోవటమేం. నేను గుర్తించకపోతే మాత్రం వాళ్ళు ఎలావిడచిపెడతారు? విశేషించి అన్నదమ్ములిద్దరూ లాకీదమ్ములను తాగుబోతు తలలాగా శక్తమైన తలలేదునాకు. భలేవాడివి మరీ, వెతిక వెతికి ఈ చట్టముక్కుపిలను—విను విను పొరిపోతావెందుకు? కాదులే మరీ అఖిండుడివిగానువ్వు; లేకపోతే కమ్మరామలోంచి ఇలాంటి మాణిక్యం గుర్తించ—” సగ్గా ఆ సమయంలోనే మనీష మళ్ళా గదిలోకివస్తూ “అలా అయితే మీ ఇల్లే బాగుచేయించువదినా! వేళచాలా అయిపోతోంది” అన్నాడు.

ధీర శుభము గట్టిగా పలుకుచు “ఇవ్; నేను విడిచిపెడిలేకదా! ఎవ్ లీసుకువెళ్ళి ఎలా లీసుకుచేసావా చూస్తాను” అన్నది.

ధ్రువ జ్యోతి

శుభ తల్లి ఏవో చెప్పబోయింది. కాని ధీర దానికి అడ్డువచ్చి అభీమాన ధ్రువకంఠంతో “తెలుసునండీ తెలుసు. పిల్లదాని పెళ్ళి కాగానే ఇంక వాటితో సంబంధం ఏమీ ఉండదు. మంచిది, వెళ్ళి ఇప్పుడిహ వెళ్ళు; కాని నేను ముందే చెప్పానుగా - ఇహ తర్వాత వెయ్యిసార్లు బ్రతిమానినా చెల్లెలి పెళ్ళి విషయంలో నేను రవంతైనా జోక్యం కలిగించుకోను” అంది.

శుభ తల్లి నవ్వుతూ “కోపపడకు అమ్మాయి! నేను ఇక్కడే ఉంటా. అయినా అలుడొకవేళ —”

“ఇస్! ఏమీ అనుకోరు లేదూ —” అన్నది ధీర.

మాధవి నవ్వుతూ “మీరెరగరనుకుంటాను, అన్నయ్య ఆవిడ కళ్ళ ఎరుపుకు హాదలిపోతాడు” అంది.

మనీష్ తృప్తిగా నిట్టూర్పు విడిచి, అక్క వైపుకు తిరిగి “అయితే నువ్వేం చేస్తావ్ అక్కా! ఇంటికి వెడతావా —” అన్నాడు.

మాధవి ఒళ్లో పిల్లవాడిని ఆడిస్తూ “ఆ ప్రశ్న ఈ చిటిబాబును అడుగు మిడి? ఇప్పుడు మీరే తయ్య వెళ్ళటానికి పీలేమకదా చిటిబాబూ! ఏమంటావ్? బాబయ్య ఎంత తోసిపారేసినా బిందెడునీళ్ళు నెత్తినపొసకునేవెళ్ళాలి కాదు? అమ్మా! అమ్మా! చూడండి పెదవులు కదిలేస్తున్నాడు. ఉహూ! ఉహూ! ఎవ్వరూ వెళ్ళటానికిపీలేదు. తెలుసుకున్నావా మిడి! నీ అన్నకొడుకే నిన్ను విడిచిపెట్టేటట్లేదు. ఇంక మేమేం చేస్తాంచెప్పు?” అంది;

మధ్యాహ్నం భోజనాలవీ అయ్యాక మాట్లాడుకుంటూ కూర్చున్నారు. హఠాత్తుగా విమల పూర్వజీవితగాధవింటూవింటూ ఉత్తేజతురాలైన మాధవి “అయినెంత పెదడాకరో ఒకసారిచూసాను. ఈ శాలువా ముసుగెటుకుని పడుకుందరుగాని పడండి. నేను ఫోన్ చేస్తున్నాను. వచ్చాక నానాతిప్పలూ పెళ్ళి కాని విడిచిపెట్టను. చూస్తానయినా ఆయన ఏమంత మహా మగవాడో!” అన్నది.

విమల కంగారుపడుతూ “అంత అవసరం లేదమ్మా! భర్త అంటే పూజ్యుడు—”

మాధవి అడ్డువచ్చి, “మీకు పూజ్యభావం ఉంటే ఉండనీయండి. ఈ గురుత్వాన్ని నిలబెట్టుకునే ఓర్పులేనివాళ్ళను ఎవరు లెక్కుచేస్తారు?” అంది.

శుభాను నాలుగంటలకు డాక్టరుగారి కాపు వచ్చి నిలబడేసరికి మనీష్ విచ్చూలుడై, ఉత్కంఠతో ఆయనకు స్వాగతమిచ్చి మేడమీదికి తీసుకు వచ్చాడు. ప్రక్కమీద పడుకునిఉన్న విమల ఆపాదమస్తకం కాళ్ళీకాలువ కప్పుకుని పడుకుని ఉంది. మాధవి ప్రక్కనే ధీరకంఠంతో “చూడండి, ఇప్పటి కించుమించు మూడేళ్లనుంచీ జబ్బుగానేఉంది. మీ హస్తవాసికీ రీవిని మిస్సుకు తీసుకుని వచ్చాం; కొంచెంబాగా పరీక్షించండి” అంది.

డాక్టరు చంద్రబాబు చిరునవ్వుతో “ఆఁ. ఆఁ. మాపని అదేగా అమ్మా! వీంపచ్చిందసలు?” అన్నాడు.

“వచ్చిందేమీలేదు. కాని అనారోగ్యంమాత్రం విడిచి పెట్టుంటా!”

ఆశ్చర్య నేత్రాలను ఒకసారి పెకెత్తి ఆయువతి ముఖంకేసి చూశాడు డాక్టరు. తర్వాత రోగిణిని సలహాధించి “చెయ్యి చూడనీ” అన్నాడు.

విమల చెయ్యి పైటికి చాచింది. చాలాసేపు పరీక్షించాక కూడా చంద్రకాంత్ బాబు రోగానికికాణం నిన్నయించలేక నిరాశాభావంతో తల ఊగిస్తూ “జబ్బేమీఉన్నట్లు తోచడంలేదమ్మా! నిజంగా ఇది జబ్బేఅయితే నేను మందు వుచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది” అన్నాడు.

మాధవి కోపం తెచ్చుకుని “ఇహనుంచి అలాగేతినండి. మనిషేమో బాధతో అలంగంతిగిపోతోంది. ఇహ మీరేమో జబ్బులేను అంటున్నాగు. బాగా వ్యాసుకోసిండి. ఈసంగతి పత్రికల్లో అచ్చువేస్తే మీవిద్య ఎమిటో ఆంధ్రకీ పట్టుబడుతుంది” అన్నది.

ఆయువతి మాటలకు పూర్తిగా సిగ్గుపడి డాక్టరు తలఊగిస్తూ “ఆఁ. ఆఁ. పొరబోయి ఉంటుంది. మరోసారి సరిగా చూస్తారు. ముఖం మీది ముసుగు కొంచెం తీయండి, నాలిక పరిక్ష చేస్తాను” అన్నాడు.

“ఉండండి. మీరింక ఆటే కష్టపడనవసరంలేదు. చూడవలసిన అవకాశం ఉంటే ఈవైపున కూర్చోండి” అన్నది మాధవి.

డాక్టరు మరింత సిగ్గుపడి, “అనారోగ్యానికి పూర్వపురంగతులు ఒకటి రెండు వినిపిస్తే—”

“దానివల్ల ఎలాగ?”

“నానా చండర్బాలలో వ్యాధి కనుక్కోవడానికి చాలా సహాయ పడతాను”

ప్రథమ అధ్యాయము

మాధవి కోపంగా “నిన్నదయిలే అనారోగ్యకారణం—ఒక గులాబీ పువ్వు—”

“గులాబీ పువ్వు? ఏ కారణంవలన నా విషమి ప్రచురించా?”

“కాకపోవటమేం? ఎన్నడూ చెయ్యనిపని చెయ్యబోయేసరికి హఠాత్తుగా మూర్ఛ వచ్చిపట్టయింది. ఆమె స్నేహితుడొకడు ముఖంమీద నీసించి స్పృహచేయకుండా కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా ఒక గులాబీ పువ్వు ఇచ్చినందుకు ఆమెకీదీ అవసరం”

చెవులు రిక్కించుకుని వింటూ చటుక్కున ఎవరో రావటంచూసి, కంగారుపడుతూ “తర్వాత?” అని అడిగాడు.

మాధవి చిరునవ్వుతో “తర్వాత సంగతి తెలుసుకుని ఏం చేస్తారుమీరు? గులాబీ పువ్వు తీసుకుని ఆమె తన భర్త హృదయంమీద అలంకరించింది. బహుశా భర్త దగ్గరనుంచి ప్రత్యుపహారం ఏదైనా ఆమె పొందితే పొందిఉండవచ్చుకూడా. ఆమె భర్త — ఓ అదేమిటి, ఏమన్న పెద్దమనుష్యులుమీరు! ఇలాంటివారు పెద్దమనుష్యుల ఇల్లో స్త్రీలకు నెద్యంచెయ్యడానికి వెడతారా!” అన్నది.

డాక్టరు విమూఢభావంతో “ఈమె ఎవరో చూడనీండి నన్ను”

“దానివల మీకేమిటిలాభం?”

“జీవితంలో నేనూ ఇలాంటి తప్పిదం ఒకటి చేశాను”

“తప్పిదం: ఏమిటన్నారు...? డాక్టరుకూడా తప్పిదమా? ఘాతకులైన డాక్టరు...”

ఆమె మాటలు చెవిని పట్టించుకోకుండా గట్టిగా ఆమె ముసుగుకున్న శాలువా లాగిపాశేనూ డాక్టరు హఠాత్తుగా మూర్ఛాహతుడిలాగా రెండడుగులు వెనక్కివేసి, “నువ్వు! నువ్వా విమలా!” అన్నాడు.

ఇంట్లోనూ బెటాకూడా నవ్వులకలరవం చెలరేగింది. చంద్రబాబు తొట్టపడుతూ “అయితే నువ్వు నాకే సంగతి చెప్పలేదేం చేత విమలా?” అన్నాడు.

మాధవి ముఖంతిప్పతూ — “ఆ సుయోగం కలగనిచ్చారా? ఉత్తరాన్ని విప్పకుండానే తిరిప్పిపంపారుగా” అన్నది.

“నా అపరాధానికి సాటిలేదు. అదేమిటి ఇప్పుడే కాళ్ళపట్టుకుంటావ్? ఛీ! ఈ అమ్మాయి ఎవరు విమలా?”

“ఎవరైతేయో. ఇంకా నాచేతుల్లో మీ బాకీఉన్నదిదే జాపకం ఉంచుకోండి”

22

రానిపోయిన నక్షత్రంలాగా నిశీథ్ కర్మసముద్రంలోకి వచ్చిపడాడు అమాంతంగా. అతడి పూర్వజీవితమంతా ఏవో పనులలోనే గడిచిపోయింది. మాధవితో సాహచర్యం ఏర్పడ్డాః కొన్నాళ్ళుమాత్రం ఆ కార్యప్రవాహానికి ప్రేమపాషాణాన్ని చాటుగా చేసుకుని, జీవితాన్ని కొంచెం స్వేచ్ఛగా గడుపు గలిగాడు. నిజమే; కాని అది చాలా కొద్ది రోజులు మాత్రమే. నిమ్నాన్ను ఖిమైన ప్రవాహాన్ని, క్రిందికి జారనీయకుండా వచ్చే అడంకి ఒక్కసారిగా పూర్తిగా క్రిందికి జారేట్లు చేసి దానిప్రవాహానికి మరింత ఉరవడిలి ఎలాకలి గిసుందో ఇక్కడకూడా సర్దిగా అలాగే జరిగింది.

అనేక సమయాల్లో నిర్బంధం అనేది మనకర్తవ్యపథాన్ని మరపింప చేస్తూఉంటుంది. స్వతంత్రమైన మనస్సు పరాధీనతాశృంఖలాల్లో చిక్కుకుని అజ్ఞానాకరణలో నిరీవమై పడిఉంటే - కార్యభారాన్ని నిర్వర్తించేదేమిటి? స్వార్థపుసంకుచితావరణంలో పరోపకారంలోని ఉజ్వలమాధుర్యం ఆనందించనీయకుండా అంధుడిగాచేసిఉంచుతుంది. అయినా అణగిపడిఉన్నమనస్సు ఒకవేళ విలుప్తమైపోకుండాఉంటే, సమస్తమైన బంధనాలనూ తెంచుకుని సులభంగా అవాంతరాలన్నిటినీతప్పించుకుని బైటపడటానికి అవకాశం లభింపగానే బైటకువచ్చిపడుతుంది. లభించింతర్వాత రవంత ప్రతీక్షించటంకూడా అపాయకహితమని భావించదు. నిశీథ్ అలాంటి నిశ్చయంకలమనిషి. కనుక ఇంత చక్కని అవకాశాన్ని ఎలా జారవిడుచుకుంటాడు?

ఎవరిపిల్వాడిప్రాణాన్నో రక్షించాలనివెళ్ళి, తన తలకు గాయాన్ని ఎప్పుడైతే కొనితెచ్చుకున్నాడో, అప్పుడు వెనకా ముందూ ఆలోచించిచూసే సితిలోలేడు; అదే సరియైనదనుకున్నాడు. అంచేతనే పదిమందీ దూషించినా

ద్రు వ జ్యోతి

భూషించినా సమానమైన ఉదేయభావాన్ని కన్పించి వలనాశుకుని వెళ్ళిపో సాగాడు. ఆ కుక్కవాణ్ణి అతడి స్వస్థలానికి చేర్చటమే ప్రస్తుతం అతడి ప్రధాన కర్తవ్యం.

కారులొవెడుతున్న ఒక పెద్దమనిషిదగరకువచ్చి “మా కారులొ రావచ్చు మీరు, ఇలా నెత్తురు వరదలుకడుతున్నారన్న మిమ్మల్ని ఎంతోచూరం తీసుకెళ్లలేదు, దానిమధ్యలోనే ఎక్కడో పడేటట్లు చేస్తుంది” అన్నాడు.

నిశీథ్ విరక్తిభావంతో ఆ పెద్దమనిషిముఖంకేసిచూస్తూ “పడవేసినా దానికి బాధ్యులు మీరు కానక్కరలేదనుకుంటూ బహుశా” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి ప్రశాంతభావంతో “కాకపోయినా మానవత్వంనుంచి పతితుణ్ణి అవటంమాత్రం నిజం!” అన్నాడు.

అతణ్ణి ఆపాదమ స్థకం తీక్షణదృష్టితో ఎగాదిగా చూసి “మీకు మనుష్యత్వమా!” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి చిరునవ్వునవ్వుతూ—“మా అపరాధం ఏమిటి? మేము పశువులమా...?” అన్నాడు.

“అది కాదు, మీరు గొప్పవారు”

“డబ్బుఉన్నదనే దోషంవల్లనేనా?”

నిశీథ్ ఈసారి కొంచెం తీవ్రంగాచెప్పాడు సమాధానం. “ఆ మీ శ్రేణికిచెందినవానితప్ప మిగతా మనుష్యులగుతుందనీ గి రెలమందని చూసి నటు చూస్తారుమీరు. అది కాకుండా ఒకవేళ మీరు ఏదయినా చేసినా క్రి కొనుక్కుందామనే ఆశతోనే”

ఆ పెద్దమనిషి చటుక్కున కారులొంచి కిందికి దిగివచ్చి నిశీథ్ చేతులు గట్టిగా పట్టుకుని, నువ్వుఅయినా మమ్మల్ని మరింత తక్కువ అసహ్యదృష్టితో చూడటంలేదుబాబూ! ఆలా అనటానికి ఇప్పుడు నీవు అన్నమాటలే ప్రమాణం” అన్నాడు.

చీవాటుతీన్నా ఎవరైతే ఇలా స్నేహపూర్వకమైనస్వరంతో ఆహ్వానిస్తానో వాళ్ళని కాపని దులుపుకురావటం సాధ్యతీతమైనవిషయం. నిశీథ్ కూడా నెమ్మదికపోయాడాడు. అయినా మనోసారీ తన ఆశ్చర్యరాన్ని వెల్లెపున్చి, “ఈపనివల్ల బహుశా మీరు మిశ్రులమనీ, బంధువులమనీ విడిచి పడి మరొకగా ఉండేవాన్నివస్తుంది” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి అతిథి కంఠంతో “దానికి సమాధానం ఒక్కమాట లోనే చెప్పేశాను. ప్రపంచంలో స్నేహితులంటూ ఎవరూ లేరునాకు. స్నేహం ఎవరయినా ఉన్నారో లేదోకూడా తెలియదు. అయినా ఛద్మవేషంతో అనేకమంది శత్రువులు నన్ను వంచించి తమ యిష్టవచ్చినవస్తువులు ఎక్కువ పోషటానికి నాచుట్టూ చేరుతూఉంటారనిమాత్రం చెప్పగలను” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఇంక మాట్లాడలేదు. పూర్తిగా ఓడిపోయినవాడిలాగా ఆ పెద్ద మనిషికి లొంగిపోయాడు. అతణ్ణి కారులో ఎక్కిస్తూ “నెద్యలో నాకూ కొంచెం ప్రవేశంఉంది. దాన్నిబట్టి ఈ గాయం అతడే చేశాడని ఊహించి తగినదికాదని తెలుసుంది. విశ్రాంతి అవసరం. హాస్పిటల్ లో ఇలాంటి కేసు లంటే పదిహేనురోజులయినా గడవందే విడిచిపెట్టరు. నేను—”

నిశీథ్ ఆమాటకు అడ్డువచ్చి, చంచలకంఠంతో తాను జీవితాన్ని ఇతరుల పాదాలచేత అమ్ముకున్నాననీ, తనకోసమని సమయాన్ని ఒక్క తీసుకున్నానా నష్టపరచటానికి తనకు అధికారం లేదనీ తెలియచేశాడు.

సర్వసంగపరిత్యాగియైన ఇతడికేసి ప్రభులవృత్తితో చూస్తూ ఇతరుల ఆ అధికారంగుడించి గట్టిగానే చెప్పాడాయన. ఇలాంటి సినిమాకోర్ పోలీసులను పోగొట్టుకునే అధికారం అతడికి ఎన్నమా ఎవ్వరూ ఇచ్చిఉండలేదు. ఇక ముందు ఇవ్వబోరు. వారెంతయితే పాపంకాని ప్రత్యామ్నాయ ఉంటారో— అంత విశ్రాంతిని ఇవ్వటానికి బాధ్యులైఉంటారు. అవును పాలునుపిండుకుని పోయే యోగ్యుడు, దానికి ఆహారాన్ని విశ్రాంతిని ఇవ్వకపోవటం ఎంత మూఢ్మతో ఇదీ అంతే” అని తెలియచేశాడు డాక్టరుగారు.

కారు ఓపెన్డ్ మాడంతున్నట్లు మేడముందరికివచ్చి ఆగింది. నిశీథ్ చక్ర వృత్తితో గోడమీద రాసిఉన్న ‘డాక్టర్ చంద్రకాంఠరాయ్’ అనే పేరును చూశాడు. ఆశ్చర్యంతో శరీరం గగుర్పడిచినవాడై “ఇంతపెద్దడాక్టరును ఇంత నిరహంకారమా? ఇంతపెద్దపట్టణంలో అతడిపేరు తెలియనివాళ్ళు ఎవరు కొద్దిమందిఉంటారు” అని అనుకున్నాడు.

రెండో అంతస్తులో పోలీస్ కోలాకి లీసుకువచ్చి, నిశీథ్ ను విశ్రమించ మని నిశ్చయించాడు. తర్వాత స్నేహమధునికంఠంతో “ఈ ఇంటో ఎటువెళ్ళా లన్నా నీకు సుఖమయిన అధికారం ఉన్నదని తెలుసుకో బాబూ! ఎంతెంతే మార్కెట్ లోనిఉంచాల్సిన స్త్రీజాతిక చెందినవారెవరూ

ద్రువ జ్యోతి

లేక్కడ. రెండుమాడు కేసులు చూసుకుని నేను ఇష్టదేవుని. ఈ లోపున ఏదయినా అవసరమయితే రాయచూర్ ఉన్నాడు—ఇస్తాడతడు” అని చెప్పాడు.

బాహ్య-అంతర జగతుల రెండింటిమధ్య తుమలయినదం ప్రారంభమయి దప్పడు. తన వ్యాపారాల నన్నిటినీ గహస్యస్థానానికి లాగి దాచి ఉంచాలనుకుంది మనస్సు; దానికి అధ్యంతరాన్ని కల్గించి, ప్రకృతి సంబంధంతో ఆమనస్సును సజీవంగా ఉంచాలనే ప్రయత్నంలో సతమతమవుతోంది బాహ్యజగత్తు. ఈ రెండింటిమధ్యనూపడి స్పృతి ఒక సిద్ధమైన భావాన్ని ఆశ్రయించాలని ఆశ్రితోంది. క్రమంగా బహుళిక ఈ రెంటిమధ్యపడి బలవంతంగా జాగరూకతను నిద్రావంతం చేసింది. బాహ్యజగత్తు-బాహ్యంలోనూ-అంతరజగత్తు అంతరంగంలోనూ పడిఉన్నాయి. వీటి రెండింటినీ కలిపేది ఎవరు?

సాయంకాలం నిశీథ్ ఉన్న గదికి సగ్గా ఎగురుగాఉన్న వందలాలో కూర్చుని చంద్రబాబు కొంతమంది పెద్దమనుష్యులతో మాట్లాడుతున్నాడు. వాటిలో ఒకాయన ‘పార్లీయాలటీ, పార్లీయాలటీ’ అని అరుస్తున్నాడు బిగ్గరగా.

మరొకాయన మందరఉన్నబల్ల గట్టిగా గుడ్డతూ “ఈ మాట అనేటయితే, మిషర్ దాదా, ఒంట్రఉన్నబలాన్ని పురస్కరించుకునే అనాల్సి ఉంటుంది. మీ ఉల్లో లేకపోయినా కొంతమంది సువిచారితులున్నారక్కడ. క్రియాలోపం అన్నసంగతి అలా ఉంచు-అలా ఉంచటాన్నికూడా అసహ్యించుకుంటారు వాళ్లు” అన్నాడు.

ముఖంగా ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకుని, స్వంగ్యగభీతమైననవ్వు నవ్వుతూ “కొంతమంది శ్వేతముఖులను ఉద్దేశించి ఇలా అంటున్నావు కాని మిషర్ మేత్రా, పార్లీయాలటీ అనేపస్త్రపు వాటిహృదయాల్లో ఎందుకు లేకపోలేదు?” అన్నాడు.

“‘సరెనీనాట్’ బ్రిటన్ రోజీయుడొకడు పార్లీయాలటీ అనేట చూపితే నాక్కితో నేను చూసినా విశ్వసించలేను”

“దానివల్ల నువ్వు వాటిమోహంలో ఎంత అంధుడవైనావో దానికి ప్రమాణం అవుతుంది ఇది. పస్త్రపుఅనేది అసలు లేకపోతే అసలామాట ఎక్కడ

నుంచి పుట్టుకువస్తుంది? ఈ విషయంలో పాత యాల్టి వీమిలేదని చెప్పవలదు కున్నావా? ఫలానా నందరు సోటో ఏ కాణంవల పెళ్ళి కొట్టినో ఫలానా నందరు సోటో ఏ వోషంవల వాడగ్గర వోషయు కి మెనదిగా పట్టించిందండో పత్తి ఒక్కటినీ అడిగిచూడు”

పౌంధ వయస్కుడొకాయన సగం నోసిన మీసాలు చువ్వుకుంటూ ఆ కళావిషయాలన్నీ నీ కెంత తెలుసో, మిస్టర్ దాస్, మిస్టర్ హెత్తాలకు కూడా అంతే తెలుసు. ఆ విషయం తీసుకుని అవసరంగా బుద్ధి వేడి ఎక్కించు కోవటంవల లాభమేమిటి? అంతకన్న ‘ఫియేటర్’ని గురించి ఇంకేమన్నా మాట్లాడు; ఆ భుజాలు భుజాలూ చూచుకోవచ్చు” అన్నాడు.

మిస్టర్ ఫూమ్ తానొక నాట్యకళాధురీణుడుగా గౌరవించుకుంటూ ఉండగాడు. ఆ మాటలతో ఆకలి తులె అందరూ పెడబులుపు కొనసాగాడు. ఆడబిల్లలాడచ్చు పచ్చటి కుక్కవాడొకడు ఈ మాటలతో మరీతే ఉత్సాహితుడై ఫక్కుననవ్వి “విమ్మకులు ప్రత్యక్షంగా చూడకపోతే ప్రమాదప్రదస్థలంలో పొరబాటు ఉండవచ్చు. అలా జరగకూడదు. అంతకన్న మిస్టర్ రాయ్ భరోసా ఇచ్చినట్లయితే ఈ శనివారంనాడు మళ్ళా కొత్తగా చూసేరావచ్చు. ఆతర్వాత మతామతాలు” అన్నాడు.

ఈ సమయంలోనే మరోకాయన నొకరు నెలిన కొన్ని నమ్రులు పెట్టి నవ్వుతూ “చూడరాదోయ్ రాయ్! ఎలాంటి నమ్రులు ఏరి తెచ్చుకోవచ్చో! హాగ్ మార్కెట్ లేకపోతే కొలి ఏనుఖి! చూడు ఎంత చిక్కిందనియో! రోగులకయినా ఇలాంటి తాజావి ఇవ్వటం మంచిది. ఈ నిమ్మ కాయలు పాతక పది అణాలు చూడు రసం ఎలా ఉందో! నువ్వు స్నేహితుడివికనుక—కాలి లేకపోతే నాకోసం తిరిగి కొనాలన్నా కొనను. అన్నీ ఆతర్వాత. ఈ అనాసపండు మూకురూపాదుచొచ్చి తీసుకువచ్చాను. చూస్తున్నానా ‘స్ట్రానో’లో వచ్చేపండు” అన్నాడు.

ఆ కొంతకున్నాడు ఇట్టావచ్చి, “ఓ, ఉ మేష్! నీగొప్ప చెప్పబోవటా ఇప్పుట్లో పూర్తి నియ్యట్లులేను; మార్కెట్ చూచి తీసుకువచ్చిన నమ్రులేవో దిగి—”

కొట్టుకొనికే సిద్ధమవుతున్నట్లు చొక్కాచేతులు పెకచుకున్నా “ఎమిటి? ఇంత అవమానమా నాకు? నే నేమీ అనేసుకులేక బహుశు బెరాలు చేయటానికి వెళ్ళానా! ఇవ్వాలి చూపిస్తానుండు!” అన్నాడు ఉ మేష్.

ధ్రువ జ్యోతి

చంద్రబాబు మృదువైన తరస్కారధోరణిలో “అదేమిటి చిన్నతనపు చేష్టలు ఉమేష్! రవీన్ అలా అన్నాడా! థియేటర్ కు వెళ్ళాలనే ప్రసంగం వచ్చింది. ఇలాంటి సమయంలో నువ్వు వచ్చి పడేసరికి అది అడుగున పడింది. అతడిమీద అంత ఉపాదాతం చదివితే కోపం తెచ్చుకోవటమేగా!” అన్నాడు.

“నిజమే! నిజమే! థియేటర్ ఎక్కడికి వెళ్ళటం? నేను మీ అవ్వ కతకు ఆనందించేసితిలోలేను. ఆ మంచిమాటే, ఇరవైరూపాయలు ఇచ్చారు కదూ! అందులో ఖర్చు అయినది—”

“డామ్—నీ ఖర్చు నువ్వు! ఏమనుకుంటున్నావుచువ్వు? రాయ్ గారు నిన్నింత విశ్వసించకపోతాడా? పైగా నువ్వు ఆమాట ఎత్తగానే ఆయన లోపలోపల కోపం తెచ్చుకున్నాడు. చూశాగా! తిరిగివచ్చిందేదయినా ఉంటే ఆద్రామ్యరలో పడేయ్. వచ్చిందేమీ లేకపోతే ఆప్రసక్తలేదు. ఖేష్!”

ఇలాఅనేసి మిసర్ దాస్ తెలివికలవాడిలాగా ఇంటి యజమాని ముఖం కేసిచూసి నవ్వాడు. మిసర్ రాయ్ ప్రశాంతకంఠంతో “అంత కాక మరే మిటి? ఉమేష్ దగ్గర లెక్కితీసుకోవాలి— మీ అందరిదగ్గరకూడా లెక్కిలు తీసుకోవాలంటే ఇంక పాఠాలు దక్కవు. మిగిలించా ఏమయినా?”

ఉమేష్ “ఆ ఎక్కడనుంచి మిగులుతుంది? ఈ దానిమ్మ రూపాయిన్నర—”

అందరూ వికృతకంఠంతో “ఖేష్, ఖేష్! ఉండు, ఉండు. ఇప్పుడు ఏథియేటర్ కో ఆదిచెప్పు. ‘ఆర్ట్’ థియేటరా? మినర్వాథియేటరా?” అన్నారు.

“అక్కడ అందరూ చచ్చునాటక సంఘానికి చెందినవారు. వెడితే ‘నాట్యపండిరానికే’ సరే కొత్తదవటంవల్ల జోరుగా సాగుతోంది”

“కాని అక్కడ ఒక్క బహుదూతప్ప ఇంక యాకరు ఎవరూ లేరు.”

“ఎక్కడమాత్రం ఎవరున్నారు! ఎక్కడనువెళ్ళినా అంతే! ఇక్కడికి వెడితే కాస్త మనస్సుకు హాయిగా అన్నా ఉంటుంది. మరోచోటుకియితే ఏదో కాళ్ళు చేతులూ కట్టేసి నట్లుంటాయి”

“ఎంత అవుతుంది?” అన్నాడు ధోభావంతో చంద్రబాబు.

“ఎంతటి పేమిటి—చూడరానూ, గానూ పోనూ టాక్సీ—”

“అరేబాబూ! ఇంతలెక్క ఎవరేస్తారు? ఇప్పుడైనా ఒక వందరూపాయలనోటు! అంతకన్న తక్కువలో దర్జాగా ధియేటరుచూడటం కుదగదు. కాస్త త్రాగలన్నా దేనికయినా మా స్వంతమే వాడుకుంటాం, ఏమంటారు?”

డబ్బు ఇచ్చేసి, నవ్వుముఖంతో అందరిదగ్గరా శెలవు తీసుకుంటున్నట్లు నమస్కరించి, చంద్రబాబు మెల్లిగా నిశీథ్ దగ్గికివచ్చి “ఎలాఉంది?” అని అడిగాడు.

ఆ మాటకు సమాధానం చెప్పకుండానే నిశీథ్ “ఈ ఇంటికే యజమాని అంటూ ఎప్పుడూ ఎవ్వరూ లేనేలేరా?” అంటూ ప్రశ్నించాడు.

“ఎందుకో చెప్పు?”

“అలాఅయితే ఇలాంటి దొంగముఠా ఇలా ఆశ్రయాన్ని పొందుతుందా?”

చంద్రబాబు నవ్వుతూ “నువ్వు పోరపాటుగా అలోచించకు నిశీథ్! వాళ్లు నా స్నేహితులు” అన్నాడు.

నిశీథ్ కొంచెం ఉద్రిక్తుడై “వీళ్ళు స్నేహితులైతే—ఇహ మరి శత్రువులెవరవుతారో అది నేను తెలుసుకోవటం అవసరం” అన్నాడు.

చంద్రబాబు మళ్ళీ ఒకసారి ప్రశాంతంగా నవ్వి, మధురస్వరంతో “నువ్వు పోరపాటు పడుతున్నావు నిశీథ్! నేను నీకు ముందేచెప్పా మిత్రబృందం గడ్డలాగా నన్ను తన్నేసి ఏదైనా తీసుకుపోదామని మిషన్ నా చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటారని! వాళ్లలో కొందరు వీళ్ళు!” అన్నాడు.

“ఇంట్లో గృహిణిఉంటే వీధిలోనుంచే వీరు వెనక్కితిరిగి పోవాల్సి వచ్చేది. ఇంత—”

“నాకయినా ఒక ప్రాపకం కావాలిగా బాబూ!”

“దీన్ని ప్రాపకం అంటారా మీరు?”

ధ్రువ జ్యోతి

“అయ్యో, విను అయితే” అని విశ్వరాత్ రన గడచిన చీక
గాన ద్వారా చూసాగాడు. ఇలాని కనిపెట్టుకు ఒక మేడలో. చూసాగాను
చాలు, గొప్పగా, సహజంగా, ఇలా విశేషణాన్ని ప్రయోగించినా ఆలక్షణం
లన్నీ ఉన్నట్లు కనుక అలా ఉపయోగపడేందుకు గురాలు అమె. కని
స్త్రీని సంతోషం పెయ్యటంతోనే పస్తువుతో సమానమైన దుష్టపస్తువు ఈ
పుణ్యంలో లేను. దానికి పుత్యక్షమాణంగానే ఈ ఋషికుపు నాటకం
జరిగింది. ఒక్కరియ్యం పోషాటుతో పన్నెండు సంవత్సరాలనుంచీ నెలకొన్న
సంసారాన్ని సులభంగా చదిలేసి పుత్యుచుని సంక్షణలో ఉండటానికి కూడా
అమె ఏమాత్రం వెనుకాడలేదు.

నిశీతో ఒక్కొక్క విషయాన్నే తచిచూసి “ఇలాగే జరిగిపోయితే
పోషాటుతో పోషాస్యం ఎప్పుడీ దీపిషయలో” అన్నాడు.

చంద్రవాని విస్మయవ్యాకులమైన నేత్రాలను పెక్కి “ఏమిటం
టావు నువ్వు నిశీతో! కళ్ళారా చూసిన దృష్టాంతం పోషాటా?” అని
కాస్తేవు మెడలకుండా ఊసుకుని “సాంసాటిక విషయాలను పుష్కరించుకుని
నీతో ఇవాళ ఇతనేవు చిక్కినా మరదికని ఎందుకనిపించిందో! బహుశా
అని నా దౌర్బల్యం అయి ఉండవచ్చు. కాని, బహుశా దీనివల నువ్వు బాగా
కోపం తెచ్చుకునే ఉండవచ్చు. హృదయంలో రాక్షసుడితో సరిపోల్చటానికి
అసహ్యభృష్టతో చూడాలని వాళ్ళిస్తున్నావు నన్ను; కాని ఒక్కసారి
మాత్రం ముందే చెప్పి ఉంచుకున్నా. నువ్వేకనుక అనాటి నాస్తిలో పడి
ఉన్నట్లుంటే, సగ్గ నాలాగానే విశ్వసించగలిగేవాడివి” అన్నాడు.

నిశీతో ఆమాటలన్నీ విన్నాడు ఓరికగా. మాటల మధ్యలో పతి
హారం ఏమీ లేవనియూ. తర్వాత శృంగారం—“మీరు ఏమాటాచిం
చించి బహుశా నేను చెప్పగలను. నే చెప్పేదాన్నికూడా పలయితే అంగీకరిం
చండి. పుత్యక్షమాణం చాలా సంవత్సరాలలో ప్రమాత్మకం అడటం
కూడాకదు. నేను స్వయంగా ఎరుగుదును. ప్రమాణకూడా చూపించ
గలను. జీవితంలో ఇలాంటిసాధుడైన ఒకటి జరిగింది. పుత్యక్షంగా జరిగినదే
అయినా స్వప్నంలాగా మిథ్యాత్మకమైనది. ఇక ఆ రాత్రి పూట పర
స్త్రీతో ఏకాంతంగా మాట్లాడుకుంటూ భార్య ఎంత ఉత్తేజురాలుతివాల్లా
అంత అయింది—కాని నిశానికి ఆ సాధుషణ హస్త్యా పంకాను.

చంద్రబాబు నవ్వుతో ఆకూట్ ఎగ్గొంగొలలి చూస్తూ “నీవేదయితే కెప్పో ఆటే మిస్య. ఆమెకూడా ఆమిస్యనే ఆశ్రయించి పాడవచ్చు; నిన్ను పంచించటమే ఆమె ఉద్దేశ్యం”

“అయిఉండొచ్చు. కాని నేను దాన్ని ఒప్పుకోను. నేను నా ఈ అచేతులకన్నకూడా ఆమెనే ఎక్కువ విశ్వసిస్తున్నా. ఎరుయినా కనీసం ఈ విషయాన్ని ఒకసారి పర్యాలోచన చేసి చూడండి. త్యాగమే చేసిందామె. ఆలోచనారీతమైన సంఘటనల కొందెం గాబరాపడి ఉండవచ్చు, అందువల ఆమె పగుగెక్కుకున్నది తన హక్కులను గుర్తించి, వాటిని సాధించి తీసుకున్నారే మాత్రాన అంత ఇవేమీలేదు. అయినా పోలబాటే జరిగిపోయింది. చాలా రోజులు పశ్చాత్తాపంలో గడుపుతూ, ఇతరులజీవితాలకి సంబంధించి ఇవ్వలసిన బాధ్యత పహించటావల మీ పక్షపు ప్రతిష్టలు ఎక్కువకావని నేను స్పష్టంగా వాసిఇవ్వగలను. బహుశా ఈ నా నిశ్చయంపోపాటు అయినా ఆలోచించి చూడండి; ఆలా చెయ్యగలిగితే ఈ స్నేహితులను విడిచిపెట్టగలరు.”

చంద్రబాబు ఆలోచనా పూర్వకంగా “సరే, ఆలోచించిచూస్తాను. కాని వీరిని వదిలిపెట్టడం సంగతి ఎత్తవను. వీళ్ళల్లో అందరూ భిక్షకులే. ఈ ఉడేన్ పాపం ఒకటిమీద ఆధారపడనాడే. తనకు వచ్చే కొద్ది ఆదాయంవల భుక్తి కూడా గడవను. పెగాబోలెడంత డబ్బున్నవాడిని నేను. ఈ డబ్బుంతో ఎంచేస్తాను?” అన్నాడు.

నిఝీన్ చేతులు జోడించి “దీదవాళ్ళనేభావంతో ఇస్తున్నట్లయితే ఇవ్వండి. కాని మోసానికిమాత్రం చోటివ్వకండి. దానివల వాళ్ళకూ మీకూ, లోకులకూ అందరికీ నష్టమే. నైతికవృత్తితో కనుక చూస్తే ఈ దగుల్బాజీలకు చోటివ్వటంవల మీకుకూడా అందులో భాగాస్వాములైస్తే” అన్నాడు.

“కోపపక్షకు నిఝీన్; సరే, ఆలోచించి చూస్తా”

“అలాగే చూద్దురుగాని. స్పష్టంగా ప్రతినెలా కొంతడబ్బు సహాయం చెయ్యగలిగితే చెయ్యండి. దానివల వాళ్ళ అతిశయం అణిగి వస్తుందేమో అంటేకూత్రం ఒక్కది.”

అగోచర చంద్రకాంత బాబు తిరిగివచ్చి “ఇవాళ ఉత్సాహం పెద్ద పుకారు వ్యాపించింది. కార్మికసంఘనాయకుణ్ణి ఎవరో ఖానీ చేశారట! దాని మూలంగా ఆసంఘములలో లీప్ మైన సంచలనం కనిపిస్తోంది” అని చెప్పాడు నికీట్ తో.

నికీట్ కాస్సేపు డాక్టరుగారి ముఖంకేసి చెప్పవచ్చుకుండా చూడగా ఉరుకుని “ఆసంగతి స్పష్టంగా తెలుసుకున్నారా వారు?” అని ప్రశ్నించి; “నేవయే వారి పరమధర్మం, పరోపకారమే వాటిజీవనప్రతిభ; అలాంటివాటిలో ఈవిరాధారమైన ఉత్తేజం మంచిది కాదు” అన్నాడు.

ఆసంఘంలో అందరికీ శాంతి తాను స్పష్టంగా తెలుసుకుని రాలేదు. అందుకనే ఈవిషయాన్ని విశ్వసించలేదని తెలియచేశాడు. ఇలాంటి సంఘాల వల్ల పనికిన్నా, పనిజనగక పోవటానికే ఎక్కువ అవకాశం ఉండనటంలో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. ఎవరికినారు విడివిడిగా పనిచేయటమే అన్నిటికన్నా ఉత్తమపద్ధతి అని ఆయన ఉద్దేశ్యం.

దానికి సమాధానంగా నికీట్ చెప్పినదానిలోని సారాంశం ఇది. ఎవరైనా ఒక కార్యాన్ని సాధించారంటే, దాన్ని పదికాలాలపాటు నిలిచేటట్లు చేయటానికి సంఘాన్ని స్థాపించాల్సిన అవసరం ఉంది. దేశంలో కొందరు ఉత్తమ తైలనత్యాగధనులు ఒకచోట సమావేశం కాకపోతే ఏమిటి ప్రాణప్రతిష్ట జరగదు. వ్యక్తి విశేషంయొక్క పట్టుదల ఒక్కటే గొప్ప కార్యాన్ని స్వతంత్రంగా నిర్వహించటంలో సామర్థ్యంలేని చాతురి. ప్రత్యక్ష ప్రమాణాలు కావాలంటే అమెరికన్ రిపబ్లిక్, ఫ్రెంచి విప్లవాత్మక ఇలాంటివెన్నయినా ఉన్నాయి.

చంద్రబాబు వివాదం పెట్టుకు కూర్చున్నాడు. “కాని వ్యక్తి త్వరితగతినే ఏ సంస్థాపన అయినా అసలు ఆసంభవం. ఒక వ్యక్తి యొక్క శౌర్యం వల్లనే విశేషత్వం అయితే ఆదర్శవంతంగా అందరిమీదా తన ప్రభావాన్ని ప్రసరింప చేస్తుందో, ఆమోహం, సూదంటు రాయిలాగా అందరి హృదయాలనీ ఆకరించి ఏకసంచేయటానికి సమర్థ కలదవుతుంది. లేకపోతే వెయ్యిమంది తలలు పగల కొట్టుకున్నా సంఘంతోలాకు కార్యకాఠిన్యం రవంతయినా అభివృద్ధి పొంద జాలదు. దీనికి దృష్టాంతాలకోసం ఇతర దేశాల్లోని వెలకనవసరంలేదు. స్వదేశంలోనే వేలకువేలు దృష్టాంతాలున్నాయి. పూర్వం సంగతి పరిశీలించు;”

సి. ఆర్. దాస్ సంగ తే చెబుతున్నా, అంతగొప్పవ్యక్తిత్వం ఉన్నది కనుకనే దేశవ్యాప్తమైన ఒక ఉద్యమాన్ని నిర్మించగలిగాడు. లేకపోతే అతని ఉక్కిరిబిడిని మినహాయినే దేశంలో చాలమంది ఉన్నారాగా!—కాని కార్యసాధన విషయంలో ఏదీ ఆ ఉద్దీపన?”

“కాని ఆయన నాయకత్వం వహించి ముందున్నాడు. ఆయన్ని అనుసరించటానికి వెనుక ఒక మహాసమూహం తయారు కాకపోయినట్లయితే ఈ నాటివరకూ ఆయన స్థానం కార్పిల్ పదవీమర్యాదతోనే ఉండేది. ఆయన్ని ఇంతగొప్పవారిగా అందరూ గుర్తించగలిగేవారోలేదో సందేహమే. బహుశా వ్యక్తిత్వాన్ని బట్టి ఆయన న్యాయవాదివృత్తిలో ఒక మహామహుడు అయ్యేవాడేమో, కాని ఎన్నడూ దేశవిదేశాలలో అందరికీ ఇంతటి ప్రాణప్రదదుడు అవకలిగేవాడు కాదు” అని నిశీధి మెల్లగా తేలియచెయ్యటానికి ప్రయత్నించాడు.

డాక్టరు నవ్యతూ “అక్కడే ఆయన వ్యక్తిత్వం ఉన్నదనేది నేను. త్యాగమహిమ లేజోవంతంగా వెనుకనుండి ఆయన్ని ఎంత ప్రతిభాపూరిత చేసిందో—ఆ ప్రతిభ ముందర—కేవలం భారతదేశమే అన్నమాటేమిటి బగ్గతు కూడా విస్మయపరచాల్సిందే” అన్నాడు.

“ఆయనకు సన్నాసం ఆయన దేశీయులు అందుకే చేశారనుకుంటా—”

“మృతదేహం వెనుక నడిచా— ఇదేనా నవ్య చెప్పతలచుకున్నది? కాని నేను దానిని గౌరవం అనను; అగౌరవమనే అంటాను. ఊరికే పెకలు ఝాన్ని వెలిబుచ్చుకూడదు— అందువల్ల పైగా ఆయన్ని దూరంగా తొలగి వదిలేసివేయవలసింది. చిప్పున ఆయన్ను మరిచిపోవాల్సిన అవసరం ఎవరకయితే కలిగిందో వారే ఒక్క క్షణం డంబాలుకొట్టి తామే ఆయనకెంత హితైషుల మయినదీ కన్నరచుకున్నారు. బాధిమంతులైనవారు— ఆ బలహీనమైన విషయాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని, హితైషులంటూ ఎన్నడూలేదు, సరికదా వారు హితైషులనికూడా స్పష్టపరచారు. ఎంతమంది జనమేలే ఆయనవెంట పరుగెత్తాగో, వారికి డబ్బూ దస్కం సమకూడినట్లయితే మహాత్ముల వాగ్దానానికి నాడు ఇంత ఇంత అవమానం జరిగేది కాదు. మృతుని స్వస్థమణాలూ నాలాకి తెచ్చుకొని నేనెప్పుడయితే ఆయన్ని అగలుగువానో దాన్నే ఝాన్ని వెలిబుచ్చటం అంటాను నేను. ఆయన త్యాగమూ, ఆయన కార్యసాధనా మూర్తిగలది అందుకు ప్రత్యేక సమూహం ఏర్పడాలి: అహంకారమూ పాన

ధ్రువ జ్యోతి

స్వకు దుఃఖం కలిగినప్పుడే అయిన నాకెరే అవివేకంగా ఉండేవాడో లోకానికి తెలియజేయగలుగుతాను. లేకపోతే కేవలం కష్టమే నీకు తెప్పించుకోవటం అసవసరం.”

నిశీథ్ సిరంగా కూర్చుని వింటున్నవాడలా మాతాత్మగా నిలబడి “మీలాగా తెలుసుకోగలిగిన వారె తమంది లోకంలో? కేవలం మన స్వల్ప ఆ భావానికి హృదయంలో స్థానం కల్పించుకోనూ, ఎంత ఇదయినా ఎంతో సాధన అవసరం. అపరాధం అవుతుందేమో! అయినా చెప్పవలసిన బాధ్యత ఉందినాను. ఈనాడు గృహిణిని మీదలా వరులుకోకపోయినట్లయితే, మీదలా తెలుసుకునేవారా లేదా అన్నది సందేహమే. కేవలం అది తెలుసుకోజేయటానికి అయినా ఆదెబ్బ అవసరమని అనుకోవటలేమా? లేకపోతే ఎలాగైతే హించగలిగేవారు?” అన్నాడు.

చంద్రబాబు ముఖంలోకి చిరునవ్వు తెచ్చుకుని, “అలాగే నీయారం మే నిజమే! గోకాలలో క్రీస్తు పుట్టుకను గృహించుటానికి ఎంతమందిక అవసరం కలిగింది? మన శ్రీకృష్ణుని గొల్లపెల్లపన్న సంగతి అందరూ ఎరుగుదురు. అలాగే ఎవరుగా రీసుకునబ్బి నిలబడటానికి ఎప్పుడేల హృదయమందారాలో దీపాలు వెలగవలసి వచ్చాయి? శ్రీచిహ్నుడు నెహ్రూయన, యు.కె. టెక్స్ స్టేట్స్ నాయకుడు వాషింగ్టన్ సభ్యుల కలతల భయాల సాహాయ్యంతో తమ పదవిని కొనుక్కోవాల్సి వచ్చింది? ఇంకేమీ కాదు, ఒక్క స్వచ్ఛమే. మరుభయంనని తమ కార్యమీద తాము నిలబడవాల్సిన అవసరమున్నది, స్వచ్ఛత్వాన్ని పోగొట్టుకుంటే సాధ్యంలేదు. దానితోపాటు బ్యాగరూడా ఉండాలి- లోకాన్ని వంచించటానికి ప్లాను వేసుకుని దొంగ వేషం వేసుకురావటం కాదు. సుస్థావైత త్యాగం కానాది. (శివుడు శివగా ఎరుట నుంచుని గొర్రు చించుకోవాల్సిన అవసరంలేదు. స్వచ్ఛవాయుతంలో ముద్రావుల వాననలాగా తమతన గానే కీర్తిగంధాన్ని వ్యాపింప చేసుకోగలడు” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఈసారి చిరునవ్వు నవ్వుతూ, “మిత్రాన్ని చాగారకం”

ఇంతలో ఫోన్ మోగింది. వింటున్న సమయంలో అసహనంగా పనిలేసి, చంద్రబాబు గదిలో ఫోన్ నెట్ నెట్ ను వెళ్ళాడు. రికార్డు లిక్కెన నుంచే మాతాత్మగా నవ్వుతూ “నీకు సమాచారంవచ్చి ఇస్తాను నిశీథ్! ‘అంటే కల’ వచ్చింది. పరమార్థం వైద వ్యాధి. డాక్టర్ ను అంటే ఎలాం

టియో చూశావా?" అని నవ్వుతూ జైటిక వెళ్ళాడతడు. ముక్కలలోనే మోటారు హాన్డెల్స్ అయిన ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయిన సంగతిని సూచించి గి.

కొన్ని గంటలు గడిచాక చంద్రబాబు భార్యతో సహా ఇంటికివచ్చి, "ఇదిగోబాబూ, నువ్వు అడిగినవారికి సమాధానం. ఏమయిందో, సత్యమంతా నేర్చుకున్నావు నువ్వు! ఇది నీ స్వచ్ఛందం కాకుండా నీ భుజం అని అన్నా దాన్ని నేను అంగీకరించితిరాని. చూస్తున్నావుగా—నీ! అదేమిటి? అతడిముందర అంత సిగ్గుదానం? అతడు మరెంతో పిలవాడిలాంటివాడు. ఇదిగో తీసుకో—నీ వంటి ఇంటితాళాలు ఆ దొంగలకు ఉన్నాయనుకుంటా. ఇకనుంచి నిజంగానే చార్జిగ్యులకు ఈ ఇంట్లో గ్రాంట్ లిస్తావను. చప్పున ఒక కాగితం, పెన్సిల్ తీసుకో రిశీఫ్, వాటిలో ఎవరికి ఎంత ఇచ్చినా, మోసానికిమాత్రం తావు ఇవ్వటానికి వీలేను. యథాప్రకారంగా మర్యాదగానే చూస్తూ ఉండవచ్చు—ఏమంటావు నిశీఫ్? ఆ. దొంగేదో ఇవారేకాంత చెయ్యకపోతే వీలేను" అన్నాడు.

నిశీఫ్ చటుక్కున లేచిరిలబడి, "నమస్తే, నేను వెళుతున్నాను" అన్నాడు.

"వెళుతున్నావా! అదేమిటి? ఆమాటకు అర్థం? ఎవరైనా నిన్ను ఎదైనా అవమానంగా మాట్లాడారా? ఎవరూ—"

నిశీఫ్ ఆమాటకు అడ్డువచ్చి "ఎందుకంటే కింగ్ గారు పనితారు! మీ ఇంట్లో ఈ ఒక్కరోజులో నేను పొందిన ఆదరానురాగాలు, నా ఇంట్లో పొందిన వాటికన్న విలువైనవి; అయినా ఇంక ఉండలేను నేను. కార్యభారం నన్ను జైటికి రమ్మని పిలుస్తోంది. ఇన్నాళ్ళూ స్వతంత్ర ప్రదేశంగా ఉన్న మీ ఇల్లు నేను ఉండటానికి కారణమయింది. కాకిపోతే కాక్కిక సంఘస్యం సాపకుడు నిశీఫ్ కుమారాహిండి జలసాలలోపడి రోజులు గడిచేంత గొప్పవాడు కాను" అన్నాడు.

"నువ్వు, నువ్వు!"

"ఆ. నేనే. మారంబు నేను లేకపోవటం మూలంగా ఎంత అవమానం పడి నుండకమ్మనో మీరే నచ్చి చెప్పారా? నేను లేకపోతే వాళ్ళు వెళ్ళి తిప్పుకొనిపోతారు లేదు ఇక్కడ. అందుకేనే వెళుతున్నా, నమస్తే!"

ధ్రువ జ్యోతి

“కాదు, కాదు, సమస్కారాలు కాదు. రేపులేదు ఎందుకీ మా అమ్మాయి పెళ్ళి. నువ్వులేకపోతే ఇక్కడ చేసేదెవరు? చూసేవెవరు?”

నిశీథ్ నవ్వాడు. కాని ఆ పౌరధవయస్కుని మెత్తని మనస్సుకు బాధ కలిగించలేకపోయాడు. “వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రకాశింపచేయటానికి, ఇంత సదవకాశాన్ని బాధించుచుకోలేను నేను. అంతే సన్ను వెళ్ళనీయండి. ఈ రెండురోజులూ ఎప్పుడెక్కడుంటానో చెప్పలేను. అయినా అవకాశాలభిస్తే ఇల్లిరోజున ఏదోఒక సమయానికి రాగలనని చెప్పటానికి ఒప్పుకుంటున్నాను. ఈమే మీ అమ్మాయి అనుకుంటాను. నీభర్తకు ప్రాణప్రదమరాలివి కావాలని ఆశీర్వాదిస్తున్నాను చెల్లీ! త్యాగులైన సంతానానికి జననివి కావాలనేకాదు ఒక్కరోజుకూడా నిన్ను వీడిపోకుండా ఉండాలి. నువ్వు—”

“నేను మంటూను”

నిశీథ్ స్నేహపూర్వకంగానవి అతనికి పట్టుకుని దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. మరుక్షణంలోనే ఏదో జాపకం రావటంవల్ల చటుక్కున వణకిపోతూ “అయితే వస్తాను. సమస్తే” అన్నాడు.

చంద్రిబాబు చటుక్కున అతడిచేయ్యి గట్టిగా పట్టుకుని—“నిన్ను ఈ చిక్కులోకి లాగటం లేదు, ఆనాడు నువ్వు ఆ స్త్రీతో మాట్లాడినదానికి దీనికి సంబంధంలేకుండా నిశీథ్?” అన్నాడు.

“ఈమాట ఎందుకు అడుగుతున్నారు?”

“ఎంతేమ. జాపకంవచ్చిందికనుక అడుగుతున్నాను”

“ఎకారణంవల్ల సయితేనేం కాని, నేను చెప్పేమాధానం కూడా వినండి. నిశ్చయమేనదాని పోగొట్టుకున్నాననిచెప్పి అనిశ్చయాన్ని రెండు చేతులతోనూ తీసుకోవాలని జపంచేస్తూ కూర్చునే స్వభావం కాకునాది. వెదు తున్నాను, సమస్తే! లేదు లేదు, జాపకం చెయ్యనక్కరలేదు. పెళ్ళిరోజున వస్తా నేను. సమస్తే!” అన్నాడు నిశీథ్.

24

వెలుతుగు వెనుక దాక్కునే చీకటిలాగా మాధవి కూడా వివాహోత్సవానికివచ్చి హాజరయింది. ఆమె మనస్సులోని వ్యధను గ్రహించిన ధీర-ఈ ఆనంద సాగరంలోకి వచ్చిపడ్డట్లానికి ఆమెను అధ్యంతరపెట్టినా రాయి గ్రహించి నేను హాసాశం ఆమెను ఇంట్లో మూలకూర్చుని ఉండనీయలేను; లాక్కుని తీసుకువెళింది. చంద్రబాబు మొదట అధ్యర్థనావాక్యాల్లోనే “ఇవాళ సుస్తీ - గీస్తీ ఏమన్నా ఉండేట్లయితే దాన్ని మరో రోజుకు వాయిదా పెయ్యి. నీ కఠినశాసనంలో తలమీది బరువు దించేసుకుంటే కాని ప్రస్తుతం ఏమీ చెయ్యలేను” అని అధ్యర్థించాడు.

రాయ్ గ్రహించి కఠినశాసనంలో ఈయన అధ్యర్థతను అంతర్గతముగా చెప్పింది; బాలక స్వభావంకల చంద్రబాబు మృదువైన హాస్యధోరణితో “ఆమె మా శుభకు అక్కకమా! కుమార్తె దగ్గర హృదయంమీది బరువు కాస్తీవు లేక చేసుకోకపోతే, రోజూ ఉపవాసముండిన శ్రమను ఎలా తలుకోవడం చెప్పు? విన్నావా అమ్మాయ్! ఆ. అల్లుడి చిరునామా ఎవరూ చెప్పనీ అమ్మా! ఆయన సంగతి గురుకు రాకపోయింది. చివరకు శివుడులేని యజ్ఞం అవుతుందేమో! — బాపేలే! ఈ ఇబ్బందికి అప్పు పడేదెవరు?” అన్నాడు.

చటుక్కున ఆ ప్రసంగాన్ని అపివేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో, మాధవి “సామానుల గది తాళాలు ఎవరకీచ్చావు అమ్మా! నేను అక్కడే కూర్చుని ఉండాలి కదా! — రా అమ్మా శుభా! ముఖం అంతా ఇలా చేసుకు కూర్చున్నావేం? పద అమ్మా! పద. అక్కడ ప్రయత్నాలన్నీ ఫూర్తిచెయ్యాలి ముందు. సాపం చిన్నబిడ్డ! ఎంతని ఓర్చుకుంటుంది? ఉండు! బట్టలు మార్చుకుని వస్తా” అని చంచలగమనంలో లోపలికి వెళ్లింది.

ధీరచెప్పుగా తాను విన్న సంగతంతా ఆచుపూర్వకంగా ధీరకు వినిపించింది విమల. “వీళ్ళిద్దరి మనస్సులూ కలపటంలేదని మీరూనేనూ చెయ్యాలి. నాబిడ్డ

ద్రువ జ్యోతి

అభిమానవంతురాలు. ఆపేకమనిషిబిడమాత్రం ఎలాంటివాడని! పిల్లవాడు
ఫుట్టాడన్న సంగతికూడా తెలుసుకుని కళ్ళారా చూస్తాడు!”

చంద్రబాబు ఆలోచనాపూర్వకంగా! “నిశీత్! ఎస్ నిశీత్!—నూ
నిశీత్ కాదుకదా!” అన్నాడు.

“ఏం తెలుసు? నాకూ అదేసందేహం వచ్చింది. సరే, రానీండి. పిలుసాను
మిమ్మల్ని అప్పుడు. చాటుననుంచుని చూడండి. ఒక వేళ అతడే అయితే అడుపేట
పచ్చ. మీ అదృష్టవంతులనిదయితే ఇద్దరు అల్లుళ్ళకూ స్వాగతమియ్యవచ్చు”

“అసలు అగ్ని సహోత్పత్తిలాగా ఉద్భోకస్వభావంకల అతడు వస్తాడా”

“కాని అతడు వస్తాడని నాగిల్లినప్పుకం. ఒక వేళ రాకపోతే యధామనే
వస్తువు ఈ ప్రపంచంనుంచి లుప్తమైపోయిందనే చెప్పవచ్చు. నేను గ్రహించాను
గృహిణీ! అచ్చగా బంగారంలాంటివాడు, పాపమనేది ఏకోశానా లేదతడిలో”

తర్వాత బైటనుంచి వచ్చిన బంధువులను సావరంగా అభ్యర్థనచేసి
ఒక్కరోజులో ఆతరంగికులనుగా చేసుకునే హడావుడిలో ఈ సంగతి ఇద్దరూ
మరచిపోయారు. ఒక్క వ్యక్తి మాత్రం మరచిపోలేదు. ఎన్ని పనుల్లో ఉన్నా
ఆవేదన మూర్తీభవించి అతరాంతరాలలో అగ్నియోగాన్ని వ్యక్తిపరచింది.
ఇంత ఆనందకలరపమూ, హృదయాలను ఏకస్థం చేసే ఇతటి ఉల్లాసోన్మత్తత
ఒక్క వ్యక్తికి మాత్రం వృథాగా తోస్తున్నాయి.

నిశీతలగ్నానికి చాలామందిగానే వచ్చాడు మనీష్. అతడి ఈ
సంసారమార్గ ప్రవేశానికిముందు—భవిష్యత్తులో సాక్ష్యస్వరూపల హాజరు
పటికలో వారు చాలామంది ఇవాళ అతడివెంట వచ్చారు. అందరి ఉద్దేశ్యా
ల్లానూ ఇవాళితడు సుందరుమూ—సాటిలేనివాడు—కనుకనే ఏదీమరి పరుడని
నామకరణం చేశారతడికి. ఈ సుందరత్వం దేనికోసమో—అది మాత్రం ఎవరూ
చెప్పలేదు. ఈ వాడు సుందరులలో తమను పోగొట్టుకోవాలనే కోరిక అతణ్ణి
సుందరునిగా చేసిందని—మగవాళ్ళను అడిగి తెలుసుకున్నాను. మా స్వజాతి
తాలూకు సమస్తమైన తృప్తికీ హేతుభూతమైన ప్రతిజ్ఞను లీసుకుని నుంచున్న
ప్పుడు అతడికి సుందరుడు అని పేరు పెట్టక ఏం చేస్తాం—అని ఆడవాళ్ళనోటి
వెంట విన్నాను. బ్రహ్మచారుల గుంపులోంచి దాని తప్పిన మనిషిని మా మా
ర్గానికి లీసుకవచ్చాకనుక పరుడని అన్నాం—అని గృహస్థులు చెప్పగా తెలుసుకు
న్నాను. భావుకుల భావోద్భోకంలో—నూత్నదంపతుల సమాగమంలో

నూత్నమైన శ్రమచేష్టలెంత సుందరమైనవో నాటితో సమానమైనవి ప్రపంచంలో ఇంకేమీలేవు—అన్న సంగతి జైటపడింది. ఇహ ల్యాగుల ముఖిత—ఇలా సర్వస్వమూ వదులుకుని, ఇతరులకు తాను లోబడిపోవటం ప్రపంచంలో ఎక్కడా చూడలేదు, అందుచేత ఇది తప్ప అతడికేం చేరుపెట్టాలో ఎంత ఆలోచించినా దొరకటంలేదు—అని విన్నాను.

మంత్రాలవల్ల ఏర్పడే బంధనంకన్న మనస్సులకేర్పడే బంధనం ఎక్కువ దృఢమయినది; అయితే దాన్నే యధారంగా వివాహమని అనాలి. అయినా ఇన్నాళ్ళూ ఉదయంలూ పరస్పరం నిస్సక్రియంగా ఆల్మీయులమే అని అనుకున్నారు. బంధనరహితంగా కలుసుకోవటం గౌరవంగా భావించేవారు ఏమంటారో తెలియదు—అయినా ఈసంగతిమాత్రం చెప్పగలను:

స్త్రీపురుషులు ఎంత సన్నిహితులైనాకానీ, హృదయవికాసం ఎంతైనా ఏకముఖంకానీ, సమాజ బంధనలవల్ల కలిగేత్యాగం ఏదైతేఉందో దాని అవధిలో నివసించటానికి వీలేనప్పుడు మనస్సులో రహస్యంగా ఎంతటి పరభావంకలిగినా కలగనీగాక—దేవివల్లకూడా ఇంత నిర్భయత రానేరాదు.

అన్నిపనులూ సక్రమంగా జరిగిపోయాక విజయలక్ష్మిని జౌదల ధరించి విశ్రాంతికోసమని మనీష్ లేవగానే సర్గ్ సమయానికి నిశీథ్ తుపానులా టివ్యూవచ్చి “ఇదిగో సర్గ్ సమయానికే వచ్చానయితే; ఏకీ మనీష్! ఓ, నువ్వే—సుఖమతుడి కావాలి అని ఆశీర్వాదిస్తున్నాను!” అని మరుక్షణంలోనే వెళ్ళిపోదామని వెనక్కుతిరిగాడు.

చంద్రబాబు అతడి చేతిని గట్టిగాపట్టుకుని, “ఇప్పుడు వెళ్ళటానికి వీలేదు నిశీథ్—” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఖింగారుపడుతూ—“కాని సత్యాన్ని నిలబెట్టటానికే నేను ఈ రావటం; లేకపోతే—విడిచిపెట్టండి. ఇప్పుడే వెంటనే తిరిగివస్తానని ప్రతిజ్ఞ తీసుకుని వచ్చానునేను. జైటపోలీసులు నుంచుని ఉన్నారు. ఒక పెద్ద అపరాధంలో దోషిని నేనుఇప్పుడు. బహుశా జైలో, లేదా దీర్ఘపాంథామో ఏదైనాకాని ఒక ఆహ్వానం నన్ను ఇప్పుడు ఆహ్వానిస్తోంది. ఎంతో ప్రశాంతంగానే ఆ ఆహ్వానానికి సమాధానం ఇవ్వటానికి వెళుతున్నాను. ధన్యవాదాలు ధగమతుడికి! ఆ వెళ్ళటానికి అనుపడి నుంచునేవారు ఎవ్వరూ లేరు నా కిప్పుడు” అని సమాధానం ఇచ్చాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

“నేను ఉన్నాను” అన్న కంఠస్వరానికి వెనక్కినది చూశానునీళ్ళ. తర్వాత ఉన్నట్టుడిలాగా కేకలువేస్తూ “నువ్వు. నువ్వు, మాధవీ!” అన్నాడు.

“అనేనే. తుమించండినన్ను”

“ఏమిటేమిటి! మళ్ళీ ఇంకోసారి అను”

“ఒక్కసారి కాదు. పందసాగుంటాను. మీరుతుమించండి నన్ను!”

“నిజంగానే అంటున్నావా మాధవీ? కాదు. అలాజరగటారికి పోలేదు. తుమ అనేమాట ఆనోటిమంచి రావట్లానికి పోలేదు. ఆమె అభిమానిని కావచ్చు. దారుణమైన ప్రతీకారవాంఛతో ఉన్నట్టురాల్సే ఇట్లాంటి నన్ను వెళ్ళి కొట్టింది, కారిక్షరూ—కాదు, కాదు. ఆమె అది ఎన్నటికీ కోరదు. ఎవరు నువ్వు?”

అయితే మీరునన్ను ఒకవైపునుంచే చూశారన్నమాట — ఆ చూడటం లోకూడా హృదయాన్ని పెద్దరాయిచేసేకొని నాకు తీక్షణించాలని చూస్తున్నాను. ఇదిగో మీరాదాలు స్పృశించి చెయితాను. నన్నుతుమించండి. స్త్రీ అభిమానానికి ప్రతీకారంగా అభిమానం చూపించి మీరలా వెళ్ళిపోవచ్చు”

“చాలా ఆలస్యమయింది మాధవీ, చాలా ఆలస్యం చేశావు—లేదులేదు నేనింతగా ఆశించలేదు. కాని నువ్వుఒక వేళ లొంగిపోతలదుకూడే—కొన్నా జ్యుమందే ఎందుకుచెయ్యాలా అపని? ఇప్పుడిహ గత్యంతరంలేదు. ఉపాయ హస్తము నన్ను తన హృదయంమీద ఉంచుకుని తీసుక వెళ్ళటానికి తొందర పడుతోంది—నేనువిడిచిపెట్టినా అదివిడిచిపెట్టదు. నేను వెళ్ళితిరాని. ఆ పదండి నేనుసిద్ధంగా ఉన్నాను”

కొంతమంది సాయుధులతో ఒక యూరపియన్ వ్యక్తి గుమ్మరముందర ఎదురుచూస్తూఉండటంచూసి ఆ చివరమాట అన్నాడు. తర్వాత మెడగా గుమ్మరలోంచి దికినెళ్ళాడు. విరుల పగుగెళ్ళుకుంటూవచ్చి, “ఏమండీ! ఏమి కాబోతున్నో, కొంచెం ముందుకువెళ్ళి చూడండి. ఇవానిగోసన ఆమ్మాయి కంట తడిపెట్టడంచూసి సహించలేను నేను” అన్నది.

“పిచ్చితనం చూపకు గృహిణీ! నన్ను ఆలోచించనీ! ఆ ఏమిట న్నావ? సహించలేవు?—అదే—అయితే నేనేనా సహించగలిగేది?

ధ్రువ జ్యోతి

ఈ హృదయంలో అది ఏ త గడ్డకటుకుపోయిందో తెలుసా? లేదు. నువ్వు అది ఎలా తెలుసుకుంటావ్? అగు, అగు. కమిషనర్ నాకు స్నేహితుడు. స్నేహ భర్తాం వాస్కు నిలబెట్టటానికి పీల్చెన్న సంగతి నాకు తెలుసునవుకో. అయినా మానాను ఎమయినా చెయ్యలనేమో! ఈ ఉత్సవపురాతి? ఏడుపులతో పూర్తి అవటమా! కాదు, కాదు. నేను అలా కానీయను. స్వస్వమయినా ఇచ్చి అతణ్ని వెనక్కు లీసుకురావటానికి ప్రయత్నిస్తాను.”

చలుక్కుచ కుముదినీ కాంత్ ప్రక్కగదిలోంచి, “ఆ స్వస్వంతోవాటు నేను ఇచ్చే స్వల్పాన్నికూడా కలపటానికి ఆజ్ఞ ఇవ్వండి. పదండి నేనూ వస్తా” అన్నాడు.

శుభ పుటిచెంగుతో వేసివున్న బ్రహ్మచుడిని విప్పకుని బైటకువచ్చి “నేను కూడా” అన్నాడు మనీష.

మాధవి అడువచ్చి, “వదు వదు. మీరెక్కూ వెనకవసరంలేదు. పగలూ గడిసి రాత్రిఅంతా వాసకసజ్జకనై పుష్పహారంచేతే వుచ్చుకుని నేను ప్రీక్షిస్తూ ఉండాలి. వచ్చేటయితే వారంతట వారే వస్తారు. — లేక పోతే తెలవారుగూయిన కన్నీళ్లతో ఆపూలు అన్నీ తడిసిపోయాక — మళ్ళీ జీవితంలోని చివరి వెలుగురేఖలు సన్నగిల్లకుండా వచ్చేంతవరకూ ప్రీక్షిస్తూ నేవుండాలి. ఇదే నాకు శిక్ష. ఇదే నా అదృష్టంలో రాసిపెట్టిఉంది. నన్ను అనుభవించనీయండి” అన్నది.

కాని ఆమె మాటలు అంతగా ఎవరి చెవిని పడటం కన్పించలేదు. ముగ్గురూ పథశాస్త్రమైన పథకుని అన్వేషించటానికి బైటికి వచ్చేశారు.

మీరు మనసులో ఉన్నది
మనసులో ఉన్నది
మనసులో ఉన్నది

సుప్రసిద్ధ బెంగాలీ నవలల అనువాదాలు

★ కృష్ణ కాంత్

శ్రీ బంకించంద్ర చట్టోపాధ్యాయ్

★ ధర్మ విష్ణు వం

శ్రీ రమేశచంద్రదత్తు

★ ?

శ్రీ శరచ్చంద్ర చట్టోపాధ్యాయ్

★ ?

శ్రీ ప్రభాత కుమార ముఖ్యోపాధ్యాయ్

శ్రీ వెంకటేశ్వర చలయ్యమ్

తేలపొగ్గలు. (కృష్ణాభిజ్ఞ.)

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA130B197
పుస్తకం పేరు	ప్రచురణ
తారీఖు	30/10/24
మొదటి అడ్డు	NO
వెనుక అడ్డు	NO
మొత్తం పేజీలు	133
పేజీల పైజా పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	munisha r
పేజీలు విడదీసినది	munisha
స్కాన్ చేసినది	Haseema
పరీక్ష చేసినది	HASEEMA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండ్రింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	GOOD